SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
Eina Ketvirtadieniais
IŠ CHICAGO, ILL.

KAINA METAMS:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitose šalyse $3.00

APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMŲ
Su visokiais reikalais reikia kreipties šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

DRAUGAS
KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

ORGANAS LIETUVIŲ R.-K. FEDERACIJOS, SUSIVIENIJIMO L. R.-K. AMERIKOJE.

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION RATES:
In United States $2.00
Foreign Countries $3.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

Metai-Vol.-VII
CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 9 DIENA GRUOD. (DECEMBER), 1915.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER JULY 8th, 1912 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.
No. 50

Žodelis Apie Tautos Tarybą.

Dabartiniu momentu apie nieką taip daug nekalbama, kaip apie bendrą lietuvių veikimą, apie vienybę. Kaip dažniausia, taip ir dabar vienybės klausime, apsistota ant griausmingų atsiliepimų į lietuvių patrijotiškus jausmus, taikoma į jų širdis. Bet permažai kalbama apie pamatus, ant kurių kiekvienas lietuvis galėtų atsistoti. O apie tai, kaip sykis, reikėtų daugiau pašnekėti.

Yra du bendru reikalu, ant kurių visi lietuviai tėvynę mylintieji galėtų atsistoti. Vienas jų Lietuvos šelpimo klausimas, antras — veikimas, pavadinkime kova, už šviesesnę, laisvesnę Lietuvą. Tiedu klausimu, galima tikrinti, patys savyje neįvelia Amerikos lietuvių savytarpinių santikių klausimo. Mūsų srovės, kokios yra, ar kokias įsivaizdiname kad yra, neturėtų būt įveltos. Nebent šelpimo klausime srovių duosnumo kompeticija, lenktiniavimas. Kompeticiją atmetant, šelpimo klausimas, rods, turėtų būt, taip sakant, neutraliu.

Šelpimo klasime amerikiečiai pasiskirstė per savo įsikarščiavimą tuo laiku, kuomet ypač reikėjo daug šalto ir rimto apgalvojimo. Pasiskirstė — ne ką bedarysi. Vėliau šelpimo klausime bendras veikimas dar labiau pakriko del Lietuvoj esančių šelpimo draugijų. Ačiū negerai apie Lietuvių Draugiją informacijai ir prieš ją negražiai agitacijai, mūsų kraštutinieji tai draugijai simpatijos nesurado. Del to tai bendras Lietuvos šelpimo klausimas reikėjo ir reikės atidėti į šalį. Jis ir tolimesniame laike turbūt bus užmirštu. Nėr reikalo abejoti, kad ir artimoje ateityje bus veikiama "sulyg srovių". Su tuo jau visi apsiprato ir tas tapo "normaliu" apsireiškimu. Apie jį ir nekalbama. Kalbama apie kitoj srityj bendrą veikimą — išgavimui politiškos laisvės Lietuvai.

Toj srityj amerikiečių neveikiama, ar bent visai mažai. Iš t. v. tautininkų garsiai skambančio Lietuvos Autonomijos Fondo nieko negirdėti, apart to, kad tokios, tiek ir tiek aukų inplaukė. Neveikia, nes ir nežino nei ką, nei kaip veikti. Ant galo, tojo fondo komisija, berods, išrinkta tik aukas rinkti, ingaliojimo ką nors plačiau veikti, kaip ir neturi. Su Tautos Fondu veik tas pats, išimant tą, kad paskyrė tulą pinigų sumą Informacijos Biurui agitacijos už laisvą Lietuvą varymui. Ant galo, visi amerikiečių fondai, bent tie, kurie mano skirti aukų politiškai propagandai, atsižiūri į kitą įstaigą politiškam veikimui — Tautos Tarybą Amerikoje.

Daug kalbėta apie Tautos Tarybą Amerikoje, svarstyta ir, neišskiriant nei socijalistų, atrasta ją reikalinga, naudinga. Visų, matyti, noru yra, kad į tą Tautos Tarybą Amerikoje ineitų atstovai nuo visų srovių, kad Tautos Tarybos tartas žodis, būtų išreiškėju visų Amerikos lietuvių noro, troškimo, kad jos daromiems žingsniams pritartų visi lietuviai, kas jie nebūtų. Vienu žodžiu, norima, kad Tautos Taryba turėtų visų pasitikėjimą. Kitaip ir būti negali, jei Tautos Taryba norėtų imponuoti kitiems savo veikimu. Tartas Tautos Tarybos žodis tuomet būtų galingas, nes būtų išreiškimu visos Amerikos lietuvių nuomonės. Tautos Taryba, kuri būtų ne visų remiama, savo reikšme bus menkesnė, ne taip imponuojanti. Su ja tuomet, visiems aišku, ne taip skaitytųsi, kas su ja reikalus turėtų. Reikia, kad T. T. būtų nuolatiniame susidurime su mūsų plačiąja visuomene. Ir per nieką taip mūsų liaudis, visuomenė nebus pasiekta, kaip per organizacijas, draugijas. Organizacijos yra mūsų gyvenimo pulsu. Nustotų gyvavę organizacijos, nustotų ir mūsų gyvenimo pulsas plakęs. Del to tai ir nusitverta tojo pulso.

Tautos Taryba, kurios užpakalyj stovi tūkstantinės organizacijos, bus imponuojanti, su ja bus labiau skaitomasi negu su bile kuo. Kur organizacija, ten reiškia tūkstančiai gerai sutvarkytų, suprantančių tautos reikalus žmonių. Ir kuomet bus nusitverta už tų tūkstančių, kiekvienas galės justi esant tai spėka. Kitokių būdų sudaryti Tautos Tarybą nėra.

Imkim atidžiai dalyką svarstyti. Yra kitų pasiulyta sudaryti Tautos Tarybą iš laikraštijos atstovų. Kuo taip garsi iš vardo įstaiga pasirodytų prieš svetimtaučius? Išrodytų į kelių asmenų karščiavimąsi, vargiai su ja kas tuomet skaitytus. Norime rodytis svetimtaučiams — pasirodykime rimtai. Išstatydami autonomijos Lietuvai reikalavimus, parodykime, kad jos trokšta ir reikalauja visa tauta, organizuota, o ne pakrikusi. Lietuvių organizacijos, kurios atsisakytų nuo dalyvavimo T. T., išsikalbinėjant savo bepartyviškumu, ar kuo kitu, pasirodys esant nekokiomis lietuvių organizacijomis. Čia einasi ne apie partijas, sroves ir jų reikalus, čia einasi apie lietuvių ir Lietuvos reikalus. Kuri lietuvių organizacija abelnais reikalais nesirūpintų, ji neverta būtų vadinti lietuvių organizacija.

Dabartinis istoriškas momentas toks svarbus ir politiškus reikalavimus išstatyti toks patogus, kad jo praleisti negalima, kuris rimtą tą politiškų reikalavimų pasauliui pastatymą trukdys, išties nevertas bus lietuvio vardo. Juos kaltins ateinančioji karta, kuomet jai nebus išreikalauta dabar tai, kas gali būti išreikalauta.

Putėnas.

L. Vyčių 25 kp. choro nariai, Cleveland, Ohio.

VISOS ŠALYS APIE TAIKĄ ŠNEKA.

KAS VOKKIEČIUS PRIE TAIKOS VERČIA.

Vis plačiau, visa daugiau ir dažniau kalbama apie taiką ir karės užbaigimą. Matomai, karė visiems įgriso, atbodo.

Kalbos apie taiką daugiausia paeinančios iš vokiečių pusės. Nežiūrint visų savo pergalių, nežiūrint, kad jų armijos dažniausia pergalės sutikdavo, jie mato, kad talkininkai palieka neįveiktais, o gal ir neįveikiamais. Tuo tarpu ir jų pačių jėgos išsenka, mažėja, taip, kad ilgiau karę tęsti pavojinga. Prieg tam Vokietijos veik visa pramonija ir pirklyba žlugo ir šalies turtai pasibaisėtinais šuoliais mažinasi. Jos pirkliniai laivai sunaikinti; o kurie išliko, del blokados uostuose stovi. Priede dar gręsia maisto stoka. Vyrams ištraukus į karę, nėra kam žemės išdirbti, daugelis dirbtuvių turėjo sustoti jau tai del darbininkų stokos, o daugiausia del to, kad nėra kam išdirbinių parduoti.

Toks šalies padėjimas yra neužvydėtinas, tiesiog baisus. Suprantama todel, kad vokiečiai karę ilgiau tęsti nebnori. Nes besitęsianti karė šalį gali taip nubiedninti, kad jai gręsia bankrutas. Visiško talkininkų sumušimo ji nebesitiki, nes jėgos išsisemia.

TALKININKŲ BEVILTIS PADĖJIMAS.

Nekaip ir talkininkams. Vokietija pasirodė veik neperkandamu riešučiu. Ji turi tokią tvirtą karišką mašineriją, taip gerai prie karės prisirengusi, kad ją visiškai sumušti negalima. Atpenč, patys talkininkai daugeliuose atvėjuose sumušti, nustojo nemaža savos teritorijos. Užimta Belgija, nemaža dalis Prancūzijos, Serbija sumalta, Lietuva, pusė Latvijos, visa Lenkija vokiečių yra užimtos. Tuo tarpu vokiečių spėkos tebėra milžiniškos. Ir karę ilgai dar reikėtų tęsti, kad tas spėkas sunaikinus.

Karės iškaščiai šaliai atsieina tokie milžiniški, kad kiekviena iš jų pakelia su didžiausiu vargu. Einant biednyn, kaip bus toliaus?

Taigi visi šneka apie taiką, jos geidžia.

KO PRANCŪZAI NORI.

Kalbant apie taiką, prancūzai stato savus reikalavimus. Jie tvirtina, kad be atgavimo nuo jų atimtų provincijų, Alzacijos ir Lorranijos, be Serbijos ir Belgijos paliuosavimo, be užtikrinimo, kad jai daugiau negręsia pavojus iš Vokietijos pusės — ji jokiu būdu nesitaikys. Kaip vienas ministerių apreiškė, šalis pasirįžus panešti didžiausias aukas to atsiekimui.

VOKIEČIŲ NUOMONĖS.

Vokiečiai jau nebemananti "pasaulio" užkariauti, bet tik nori, kad paliktų senuose rubežiuose. Atsisakanti ji ir nuo pinigiško atlyginimo.

Taipgi rėkianti, kad talkininkai nei nemanytų apie Vokietijos nugalėjimą. Jai turi būti taip-pat grąžintos kolonijos, kurias anglai, prancūzai ir kiti buvo atėmę.

KITI TYLI.

Ką mano ir ko reikalauja kitos šalys, apie tai nesakoma. Tik žinoma, kad kiekviena iš jų turi savus reikalavimus.

Visgi pastebėtina tos kalbos. Jos nepaeina iš oficijalių ar valdiškų šaltinių. Tai tik laikraščių ar atskirų asmenų šnekos. Jos visgi parodo, kad dabartinė karė jau visiems nubodo. Nebėra nei didelio entuzijazmo, šukavimo apie pergales, priešų "sutrinimą" ir tt. Žiemai užstojus ir karės veikimams apsistojus, gal ir bus susitaikinta.

Bet jei kariaujančios šalys neparodys nulaidumo, nenorės atsisakyti nuo užkariavimo politikos, karė tęsis. Ir pavasaryj vėl užvirs kovos, gal dar nuožmesnės ir baisesnės, negu pirma.

KARĖS FRONTUOSE VEIK NESIMUŠAMA.

Visuose karės frontuose aprimo. Nėra nei didelių mūšių, nei šiaip jau didesnių veikimų. Dagi Balkanuose, kur nesenai virė kruvini mūšiai ir ten aptilo. Kalta tam užėjusi žiema, gal visur spėkos išsisėmė, o gal tik rengiamasi prie dar baisesnių karės žygių. Turbūt, kad visos tos priežastys susidėjo į krūvą.

ANGLAMS NEPASISEKĖ.

Anglų kariuomenė iš Irlandijos taip smarkiai buvo pradėjusi veikti Mesopotamijoj, kad jau buvo bepaimanti Bagdadą.

Kaip dabar pranešama, anglams uždavtas smūgis, ir jie buvo priversti prieš turkus atsitraukti.

Amerikos Žinios

VALDIŠKOS INPLAUKOS PADIDĖJO.

Sulyg iždo sekretoriaus atskaitos už lapkričio mėnesį, paaiškėjo, kad Suv. Valstijų iždo inplaukos žymiai paaugo, nes per vieną tik lapkričio mėnesį šių metų inplaukė iždan 12,000,000 dol. daugiau negu 1914 metais už tą patį mėnesį.

Pasidaugino inplaukos ir išvidujinių mokesčių, taip-pat ir nuo muito gauta pelno šiek-tiek daugiau.

INDIJONAI PERĖJO CARRANZOS PUSĖN.

Indijonų Yaqui kilmės, ikišiol kariavę Villos ir Zapatos pusėje, netikėtai apleido šių Meksikos riaušininkų vadų kariuomenę ir prisidėjo prie carranzistų.

Carranzos kariuomenė gavo leidimą nuo Suv. Valstijų valdžios permaršuoti per Valstijų territoriją delei užatakavimo Villos kareivių iš Suv. Valstijų rubežiaus pusės.

Generolas Obregonas rengiasi užpulti su 2,000 kareivių ant Aqua Prieta miesto.

Suvienytųjų Valstijų generolas Funston pribuvo į Douglas, kad sulaikyti kariaujančius meksikiečius nuo sulaužymo Suv. Valstijų neutraliteto tose apielinkėse.

PASIKĖSINIMAS AR TIK PASKALA?

Pranešama iš Cleveland, O., kad ant prezidento Wilsono gyvasties plenuojama pasikėsinimas, rodos, per vokiečių provokatorius.

Areštuotasis policijos agentų vokiečių chemikas d-ras Em. W. Ritter, alias vokiečių kunigaikštis, būk prisipažinęs, kad vokiečiai norėjo nudėti prezidentą Wilsoną ir karės sekretorių Garrisoną.

D-rą Ritterį Suv. Valstijų valdžia žada panaudoti, kaipo liudininką prieš vokiečių sankalbininkus ir agentus, kurie pastaruoju laiku taip visą Ameriką užplūdo, kad sunku nuo jų net apsisaugoti.

RUSAI TAIP IR NENUVYKO BULGARIJON.

Laikraščiuose nuolat skambėdavo pranešimai, kad rusai už dienos, kitos, jau būsianti Bulgarijon įsiveržę. Bet kalbėjo, pranešimus rašė (daugiausia iš Italijos), o iš to nieko neišėjo.

Rusų negalėjimą prie Bulgarijos dasigauti galima išaiškinti tuo, kad galų gale Rumunija atsisakiusi rusų kariuomenę per savo teritoriją perleisti, o jurėmis ne taip lengva prie apdrūtinto kranto dasigauti.

KAIP NAIKINAMA LAIVAI.

Suvienytųjų Valstijų slaptoji federalė policija prisilaiko tos nuomonės, kad gaisrai ant laivų, vežančių iš Amerikos produktus ir amuniciją kariaujančioms Europos viešpatijoms, paeina nuo naujos chemiškos substancijos, vadinamos "chemišku angliu".

Šią substanciją išrado tulas irlandas ir ją išmėginta ant netikusių laivų; pasirodė ji labai atsakanti sukėlimui ant laivų gaisro.

"Chemiškas anglis" yra tai skystimas, kuriuo suvilgdintas paprasto anglio šmotukas ir įmestas į anglių krūvą gali lengvai sukelti gaisrą, nes tas skystimas išduoda tiek daug šilumos, kad išpalengva anglis užsidega, o nuo jų ir visa anglio krūva, pagalios ir laivas.

SOCIJALISTŲ KANDIDATAS ATSISAKO "RUNYTI" ANT PREZIDENTO.

Nuo 1900 metų iki šiam laikui bemaž kas antri metai socijalistų partija savo kandidatu į Suv. Valstijų prezidentus statė žinomą socijalistų veikėją, V. Debsą. Šiais metais V. Debsas irgi buvo skyriamas socijalistų kandidatų, bet, matyti, nusibodo jam amžinasis į prezidentus "runijimas" ir jis nuo tos garbės atsisakė.

Gal suprato p. V. Debsas, kad kalbėti apie socijalistiškus prezidentus labai galima, bet į juos patekti vargiai benusiseks.

VOKIEČIŲ VALDININKAI PRIPAŽINTA KALTAIS.

Trys žymūs "Hamburg American Line" laivų kompanijos valdininkai surasta Suv. Valstijų federalio teismo kaltais peržengime šios šalies įstatymų, tame, kad jie, vos tik karei prasidėjus, leido šios kompanijos laivais gabenti iš Amerikos anglį ir amuniciją Vokietijos kreiseriams, stovintiems Pietų Atlantike.

Kaltininkams gręsia 2 metai kalėjimo ir 10,000 dolerių pinigais pabaudos, kiekvienam.

Pripažintas kaltais: 1) d-ras Karl Buenz, vyriausis "Hamburg American Line" direktorius. Jis kiek laiko atgal buvo Vokietijos generaliu konsulu New Yorke, o dar ankščiau Vokietijos pasiuntiniu Meksikoj; 2) George Katter "Hamburg American Line" vyriausis užveizda ir 3) Adolph Nachmeister, kompanijos agentas.

Kaltininkų advokatai žada apeliuoti, bet vargiai bepasiseks kaltininkus išteisinti, nes kaltė taip žymi ir aiški, kad Suv. Valstijų valdžia šiaip ar taip kalbant, turės juos nubausti.

Iš Liet. Gyvenimo Amerikoje.

KUN. V. MATULAITIS,
New Philadelphia parapip. klebonas.

NEW PHILADELPHIA, PA.

Bažnyčios pašventinimas.

Šaldžiausios Širdies bažnyčia gal niekad neregėjo tiek daug žmonių ir tokių iškilmių, kaip 25 d. lapkričio. Tas žmonių minias sutraukė iškilmės pašventinant bažnyčią.

Įspudingos pašventinimo iškilmės prasidėjo apie 10 val. iš ryto. Pašventinimą atliko J. M. vyskupas J. J. McCort, prie skaitlingo dalyvavimo apielinkės dvasiškijos.

Iškilminga procesija.

Prieš pradėsiant pašventinimo ceremonijas, buvo iškilminga procesija iš tūkstančių pavienių asmenų ir iš apie trisdešimt draugijų, gerai sutvarkytų ir pilnose uniformose. Iš draugijų pažymėtinos: Šaldžiausios Ši. dies, šv. Albino, šv. Kazimiero Kareivių ir šv. Antano iš New Philadelphia; šv. Jono iš Cumbola; šv. Petro ir Povilo iš Tamaqua; šv. Jurgio kareivių iš Brockton ir daug kitų. Buvo ir lenkų draugijų. Viso apie 30.

Po procesijos ir pašventinimo iškilmių kun. Juozas Lietuvninkas atlaikė šv. Mišias. Įspudingą ir gražų pamokslą pasakė kun. Dobužinskas.

Padidinta bažnyčia.

Naujoji bažnyčia buvo pastatyta 1901 metais. Besididinant lietuvių kolonijai ir beaugant parapijai, pastatytoji bažnyčia pasirodė maža. Tuomet buvo nuspręsta bažnyčią padidinti. Padidinimo ir remontavimo darbas atsiėjo apie $15,000.00. Pirma bažnyčia turėjo 65 pėdas ilgio ir 42 pėdas pločio; Indėta gražūs trys marginti langai, kurie atsiėjo apie $1,200.00.

Tas galima buvo atsiekti ačiū lietuvių katalikų duosnumui, jų prie tikėjimo ir bažnyčios prisirišimui. Žinoma, tas viskas neapsiėjo ir be vietos klebono kun. V. Matulaičio intekmės, jo pasidarbavimo.

Apart svetimtaučių kunigų, dalyvavo šie lietuviai kunigai: Gudaitis iš Tamaqua, Dumčius iš Minersville, V. Bartuška iš Mt. Carmel, M. Šedvydis iš Philadelphia, Inčura iš Freeland, H. Valaitis iš Shamokin, P. Augustaitis iš Girardville, Kasakaitis iš Pittston, Paukštis iš Plains, Kaulakis iš Philadelphia, J. Lietuvninkas iš Baltimore, Md.

Korespondentas.

INDIANA HARBOR, IND.

Mažai kalbama, daug veikiama.

Esama Amerikoje dar tokių lietuviškų kolonijų, apie kurias mes labai mažai žinome, ar bent nieko negirdime apie tų kolonijų lietuvių veikimą.

Prie panašios rūšies kolonijų galima buvo ligšiol priskaityti Indiana Harbor, Ind. lietuvius, apie kuriuos tik retkarčiais šį-tą galima buvo nugirsti. Nekartą buvo manoma, kad ten lietuvių nieko neveikiama ir tik snudurinojama. Kad tas manymas buvo klaidingas parodys sekantieji faktai.

Prakalbos.

Nedėlioj, gruodžio 5 dieną sumanymu vietos klebono, kun. Martišiūno, Yvanovo svetainėje, buvo surengtos gana didelės prakalbos, nes apart paties klebono kalbėjo dar trys kalbėtojai iš Chicagos: p. p. K. Pakštas, A. Sutkus ir J. Karosas.

Pirmiausia, žinoma, prabylo vietos klebonas, paaiškindamas prakalbų tikslą ir nuo savęs paskleisdamas keletą gražių minčių apie svarbą katalikiškųjų draugijų ir organizacijų, ypač S. L. R. K. A.

K. Pakštas trumpai apibėgo katalikiškų draugijų veikimą iš ideališkos pusės, nurodinėjo, kaip prakilnios lietuvių katalikų organizacijos kiekvienam lietuviui yra brangios ir remtinos.

Gi p. A. Sutkus gana ilgai, ir, galima pasakyti, labai sumaniai ir nuosekliai paaiškino S. L. R. K. A. praktiškąją pusę. Smulkiai išdėstė tos organizacijos medžiagišką stovį, ko iš jos gali tikėtis prisirašantis narys ir ką toji organizacija savo nariams suteikia. Labai atidžiai žmoneliai klausėsi ir kiekvieną visų kalbėtojų žodelį dėjosi širdin. Pamatysime vėliaus kaip tų žmonelių sutikta naudingi patarimai.

Gausi auka nuo karės nukentėjusiems lietuviams.

Nusistebės kitų kolonijų lietuviai, kuomet išgirs kaip gausiai Indiana Harbor lietuviai sušelpė savo brolius ir seseris nuo karės nukentėjusius. Kuomet ketvirtasis kalbėtojas p. J. Karosas papasakojo ne perdaug skaitlingai susirinkusiai publikai, kokius didelius vargus kenčia Lietuva ir jos vaikai ir visus paragino, šelpti tuos nelaimingnosius, — pabiro aukos: dešimtukai, kvoteriai, pusdoleriai, doleriai pasipylė į rinkėjų skrybeles ir pusės valandos laike surinkta net 44 dol 70c. Už duosnumą ir atjautimą Tėvynės vargų Indiana Harbor lietuviai užsitarnavo nuoširdaus ačiū. Garbė jiems!

Suaitvėrė didelė S. L. R. K. A. kuopa.

Visiems kalbėtojams išaiškinus S. L. R. K. A. svarbą ir paraginus užmegsti šios didžiulės organizacijos kuopą Indiana Harbor'e, atsirado net 30 žmonių, kurie čia-pat ir sudarė 174 iš eilės katalikiško Susivienijimo kuopą; užsimokėjo visi įstojimą ir išrinko naujai kuopai valdybą, kuri susidėjo iš sekančių ypatų: kun. J. S. Martišiunas — pirmininku; p. Alek. Vitkus — pirm. raštininku; p. Kar. Kibartas — antruoju rašt.; p. J. Povilauskis — kasininku.

Galima pasitikėti, kad nauja kuopa turės gerą pasisekimą vietos lietuvių tarpe ir gerai gyvuos, nes valdybon pateko darbštūs ir sumanūs vyrukai. Tatgi pasisekimo!

Prie sutvarkymo naujos kuopos daugiausia prisidėjo p. A. Sutkus.

Katalikiškos spaudos reikale.

Kaip teko patirti dar labai mažai katalikiška spauda prasiplatinus Indiana Harbor lietuvių tarpe. Daugiausia čia skaitoma socijalistų leidiniai, bet nuo šio laiko vietos lietuviai kaip matyti pamylės savąją katalikišką spaudą ir atsakančiai ją parems. Po prakalbų, p. J. Karosui paaiškinus apie katalikiškos spaudos galybę ir naudą, klausytojai labai pradėjo žingeidauti apie katalikiškus laikraščius, kaip va, "Draugą", "Darbininką", "Vytį", "Žvirblį" ir kitus. Amerikos Lietuvių Katalikų Metraščio išparduota apie 15 egzempliorių ir šiaip jau gauta laikraščiams prenumeratos.

Subruskite Indiana Harbor lietuviai ir pasiliuosavę nuo klaidinančių socijalistų laikraščių, iš katalikiškų semkite savo dvasiai naudingą peną!

Žiupsnelis smulkmenų.

Neretai girdėti, kaip mūsų kalbėtojai bėdavoja, kad publika per prakalbas neramiai užsilaiko, erza, šneka, — Indiana Harbor lietuviai, jų garbei pasakius, per prakalbas taip ramiai užsilaikė, kad miela buvo žiūrėti į nemažą žmonių pulkelį, atidžiai beklausantį kalbėtojų žodžių.

Surinktos per prakalbas aukos bus pasiųstos į Tautos Fondą, gi vardai aukotojų kiek vėliau — pagarsinti "Drauge".

Indiana Harbor lietuviai turi gražią murinę bažnyčią, keletą šviesių kambarių, kuriuose intaisyta mokykla, bažnytiniam chorui repeticijoms laikyti būtas ir t. t.

Lietuvių čia priskaitoma apie 120 šeimynų ir 200 pavienių.

Linkėtina šiai lietuvių kolonijai augti ir plėtotis.

Svečias.

ALLEGANY, N. Y.

(St. Bonaventure's College and Seminary).

Mokyklon sugrįžus.

Rudeniui atėjus ir mokykloms atsidarius, trokštančioji mokslo jaunuomenė susirinko į mokslaines. Iš kai-kurių vietų, kur atsiranda keliatas lietuvių moksleivių, jau pasirodė laikraščiuose ir korespondencijos, kuriose aprašoma, ką jie daro ir veikia. Bet iš mūsų kampelio dar nieko šįmet nebuvo parašyta. Taigi, manau, nebus prošalį parašyti šįtą ir apie čionykščius lietuvius: ką jie veikia ir daro.

Pirmasis darbas.

Tuojaus, sugrįžę moksleiviai atgal į mokslainę, spalio 8, laikė "Literatinės Maironio Draugijėlės" susirinkimą ir išrinko jai naują valdybą iš sekančių draugų: J. Čužauską — pirmininku, L. Brigmoną — vice-pirm., J. Klorį — raštininku, J. Paškauską — iždininku, J. Miliauską — knygium; po to išrinkta lietuvių kalbos mokytojas dr. J. Paškauskas, kuris ir praeitus du metu mokytojavo. Paskui prasidėjo svarstymai: pirmiausia inešta, kad reikia visai panaikinti minėtąją dr-jėlę ir viską veikti VII-tos L. R. K. M. Sus-mo kuopos vardu. Išreikšta keliatas nuomonių, ir visas dalykas atidėta iki ateinančio susirinkimo. Po to paimta apsvarstyti kitas dalykas — dr-jėlės knygynėlis: inešta, kad kai-kurios knygos reikia duoti apdaryti; didesnės — po vieną, o mažesnės — po kelias sykiu. Tas priimta ir keliatą dienų paskui 44 valumai pasiųsta apdaryti. Po šio inešta, kad tuojaus būtų nupirkta knygoms šėpa. Priimta ir trumpame laike tas išpildyta. Šėpa su knygomis patalpinta viešame seminarijos knygyne.

Nebe naujas užmanymas.

Užmanymas nupirkti šėpą nebuvo naujas, vien-tik paantrintas ir išpildytas. Jį užmanė praeitą pavasarį iš čia išventinti kunigai: J. Statkus, A. Tamoliūnas ir J. Tiškevičius, tam tikslui paaikavusieji po penkis dolerius.

Antras susirinkimas.

Lapkričio 2 d. atsibuvo kitas L. M. Dr-jėlės susirinkimas. Šis susirinkimas buvo su programu. Programe ėmė dalyvumą sekančios ypatos: A. Misevičia pasakė eilės, J. Paškauskas kalbėjo apie kultūrą, J. Kuodreckas pasakė eiles, J. Čužauskas pasakė eilės ir kalbėjo apie draugijėlės užduotį. Visi savo darbą atliko atsakančiai. Po programo keturi draugai išreiškė savo nuomones, patėmydami prelegentų gerasias ir blogąsias puses ir sykiu istardami ačiū už jų pasidarbavimą.

Draugijėlė gyvuos ir toliau.

Po to svarstyta draugijėlės reikalai. Pirmiausia buvo svarstytas praeito susirinkimo inešimas: visai panaikinti minėtąjį draugijėlę ir viską veikti VII-tos L. R. K. M. Sus-mo knopos vardu, — bet del įvairių priežasčių likos atmestas. Paskui iždininkas pranešė, kad kun. A. Tamoliūnas prisiuntė penkis dolerius minėtai dr-jėlei nupirkimui knygų. Už tai čionykščiai lietuviai viešai taria jam nuoširdų ačiū.

Nauja VII kuopos valdyba

Lapkričio 6 d., VII-ta L. R. K. M. Sus-mo kuopa, tuojaus po lietuvių kalbos pamokos, laikė šį metą pirmą savo susirinkimą ir išrinko sekančią valdybą: dr. J. Paškauską — pirm., J. Miliauską — vice-pirm., J. Svirską — rašt., J. Čužauską — iždininku; nutarta laikyti susirinkimus kas mėnesis su programu.

Minėtoji kuopa šįmet nelaikė susirinkimų taip ilgai delto, kad, kaip augščiau yra minėta, buvo manyta visai panaikinti "L. M. Dr-lę" ir tos draugijėlės viršininkai turėjo likti kuopos viršininkais. Bet visai kitaip išėjo, negu buvo manyta.

Kiek lietuvių moksleivių čia esama.

Lietuvių šįmet čia yra devyni: keturi — kolegijoj, o penki — seminarijoj. Keturi iš jų čia augę, o penki — Lietuvoj. Kaikurie iš čia augusių visai mažai gali lietuviškai kalbėti. Bet kiti puikiai lietuviškai kalba ir kiek matyti iš lietuvių kalbos pamokų, daro gana, gerą progresą, kaip antai, J. K. kuris, metai atgal kaip čia atvažiavo, visai mažai lietuviškai galėjo skaityti, bet dabar jau pusėtinai paskaito ir rašydamas diktantą, neperdaugiausia klaidų padarė. Tikimasi, kad Kund..., jeigu ir toliaus taip interesuosis savo kalba, greitai inpras jos rašliavoje. Negalima peikti ir kitų, kadangi ir jie neatsilieka.

Geistina būtų, kad daugiaus lietuvių čia atvažiuotų.

Svirskas.

ATHOL, MASS.

Katalikų iškilmės.

Atholiečiai susilaukė labai svarbios valandos savo gyvenime — 40 valandų atlaidų. Pirmą sykį vietos lietuviams pasisekė tuos atlaidus apvaikštinėti, už tai, lapkričio 21 d., jie sutiko su didžiausiu džiaugsmu. Atlaidai tęsėsi per tris dienas. Pirmą vakarą sakė pamokslą kun. Raštutis, antrą — kun. Saurusaitis, trečią — kun. J. J. Jakaitis. Pamokslai gilų įspudį padarė ant atholiečių ir ilgai užsilaikys jų atmintyj. Bažnyčioje per visas tris dienas buvo pilna žmonių; daug išpažinties priėjo.

Per visą pamaldų laiką, pasimainydamos klupojo prie didžiojo altoriaus, baltai pasirėdžiusios merginos.

Gražios tai buvo iškilmės, ir, galima tikėtis, ne vienam jos bus naudingos.

Varduvės.

Lapkričio 25 dieną labai puikiai savo patrono dieną apvaikštinėjo p-lė K. Griciunaitė, visiems atholiečiams plačiai žinoma, kaipo viso, kas tik gera ir prakilnu, vykintoja. Svečių pasveikinti p-lę K. Griciunaitę susirinko labai daug, buvo ir vietos klebonas. Visi gražiai linksminosi. Šeimyninkė svečius pavaišino saldum vandeneliu ir skaniais pyragaičiais.

Visų svečių vardu tariu nuoširdų ačiū p-lei K. Griciunaitei už vaišes ir linksmą vakarėlį.

Gailiūnas.

CICERO, ILL.

Jaunimo keliais.

Mūsų kolonijos jaunimas organizuojasi, veikia ir kiekvieną nors ir mažiausią progą išnaudoja savo reikalų pagerinimui. Ciceriečiai nebe nuo šiandien pasižymėjo veikimu ir darbštumu. Čia daugiausia jaunimo visokių pramogų surengta, daugiausia sumanymų sukelta ir nemaža jų įvykinta.

Juda paugesnis jaunimas, neatsilieka ir mažiukai. Štai lapkričio 27 dieną Lietuvos Vyčių priaugančių narių kuopelė laikė susirinkimą. Laike susirinkimo mūsų mažiukai tarėsi apie vakaro surengimą ir nutarė netrukus pasirodyti scenoje su kokiu nors veikaleliu.

Reikia tik pasidžiaugti iš vaikučių darbštumo ir jų tėvų sumanumo, kad leidžia vaikučiams prigulėti prie tokių draugijų, kuriose vaikai išaugs naudingais tautai ir bažnyčiai veikėjais.

Lai-gi jiems Augščiausis padeda darbuotis ir augti.

Zdanis.

BROOKLYN, N. Y.

Mergaičių vakaras.

Lapkričio 27 dieną "Lelijos Žiedo" mergaičių draugija parengė gražų vakarėlį su labai įvairiu programu.

Sulošta trijų veiksmų veikalas "Motinos Sapnas", kuri gana gerai atliko mergaitės artistės. Dijalogą "Vargšas ir gamta" gerai išpildė p-lės B. Strogaitė ir Barzdaičiutė. Buvo dar nemažai deklemacijų, kurių atlikime pasižymėjo: M. Barzdaičiutė, E. Mičiulaičiutė ir M. Subačiutė, Užbaigiant programą, p-lės B. Striogaitė ir A. Brazdaičiutė sulošė "Motina ir Duktė" dijalogą.

Po visko vietos klebonas, kun. N. Petkus, pagyrė mergaites ir jų vedėją p-nią Liutkauskienę už gerą vakaro surenginą.

Nuo vakaro pelnas paskirta mokyklos naudai.

Labai pageidaujama, kad "Lelijos Žiedo" draugija dažniau parengtų panašių vakarų.

Beje, bemaž visas artistes apdovanota gėlių bukietais.

P. M.

"KELEIVIO" REDAKTORIAUS PASKAITA.

Lapkričio 28 dieną Tautiškame Name "Keleivio" redaktorius Michelsonas laikė paskaitą apie materijalizmą. Manėme užgirsti ką nors naujo, bet išėjo visai atbulai. Ponas redaktorius vietoj materijalizmą paaiškinti, gaudė Indijų misijonierius, kurie bukesą kryžiokų palaikinu. Pasakojo dar apie katalikų politiką ir tt.

Materijalizmo taip ir neteko tą vakarą pamatyti. Net geriausi redaktoriaus draugai jo paskaitą kritikavo.

Tas-Pats.

NORTHAMPTON, MASS.

Kun. Dr. Maliausko prakalbos

Sekmadienyj, lapkričio 28 d., pasidarbavus p. Jonui Vaičiuliui, čia atsibuvo prakalbos. Žmonių prisirinko pusėtinai.

Kalbėjo gerb Kun. Dr. Maliauskas. Aiškino dabartinį Lietuvos padėjimą ir reikalingumą pašelpos nuo karės nukentėjusiems.

Aukų surinkta apie devynasdešimts ($90.00) dolerių.

Miesto majoro kalba.

Taipgi kalbėjo miesto majoras. Pagyrė lietuvius už jų pasišventimą savo tėvynei. Pasakė, kad jeigu būtų koks dalykas, kuriame jisai galėtų pagelbėti, tai jisai mielu noru tą padarys. Davė velūi miesto svetainę prakalboms laikyti.

Veliaus kalbėjo. Dr. J. Bieliskis, iš Hartford'o. Kalbėjo temoj:—Ką privalome daryti, kad pagerinus žmonijos gyvenimą. Kalbėtojas prirodė, kad prie dabartinių aplinkybių jokiu būdu negali būti žmonija gerovė, kuomet patys visokių propagandų vadovai-skelbėjai yra su paraudusiom nosim, aptemusiomis akimis, primirkę alkolyje.

Vienintėlis būdas, kuriuomi, esą, galima sugrąžinti laimę ir liuosybę žmonių tarpan, tai tiktai einant patiems tobulyn. Šį darbą privalome pradėti nuo saves.

Reporteris.

BINGHAMTON, N. Y.

Naujais keliais.

Šv. Juozapo parapijos katalikai pradėjo stebuklingą darbų vykinti. Teatrai, koncertai, paskaitos ir šiaip jau vakarai kaip iš gausybės dievaitės rago pėlizai. Viena žodžiu, Binghamtono lietuviai subruzdo, o tas labai daug reiškia. Vadinasi, katalikų susipratimas auga, lietuviai pasiliuosuoja iš po visokių laisvamanių globos ir pradeda savystoviai veikti. "Ciciliokams", dar kunigui čia nesant, prisieina su savo tavoru kraustytis kitur ir ieškoti "laisvos" vietos, kur galima būtų žmones mokinti nepriguliningos doros ir t. p.

Paskaitos.

Lapkričio 28 d., šv. Juozapo parapijos parapijonys surengė paskaitas. Vietos gyventojas p. Kaz. Vaičiūnas laikė paskaitą apie astronomiją, o p. J. Stanislavičius — apie senosios gadynės istoriją. Abu prelegentu gerokai savo uždaviniu išpildė ir daug naudingo suteikė susirinkusiems žmoneliams. Buvo ir prakalbėlių. Viskas kuogeriausia nusisekė.

Lauksime dangiaus panašių pramogų.

O. Cicilikas.

CLEVELAND, OHIO

Klaidos pataisymas.

Praeitam "Draugo" numeryj tilpo iš Cleveland, Ohio, žinutė, kur buvo aprašyta P. Vyčių šeimyniškas vakarėlis. Tarp kitko pažymėta, kad "Myliu aš tėvynę", duetą, sudainavo p-lė Z. Bagdžiunutė. Turi būti: — "Myliu aš tėvynę", duetą, sudainavo p-lė Z. Bagdžiunutė ir p-ni M. Bucienė.

Spokas.

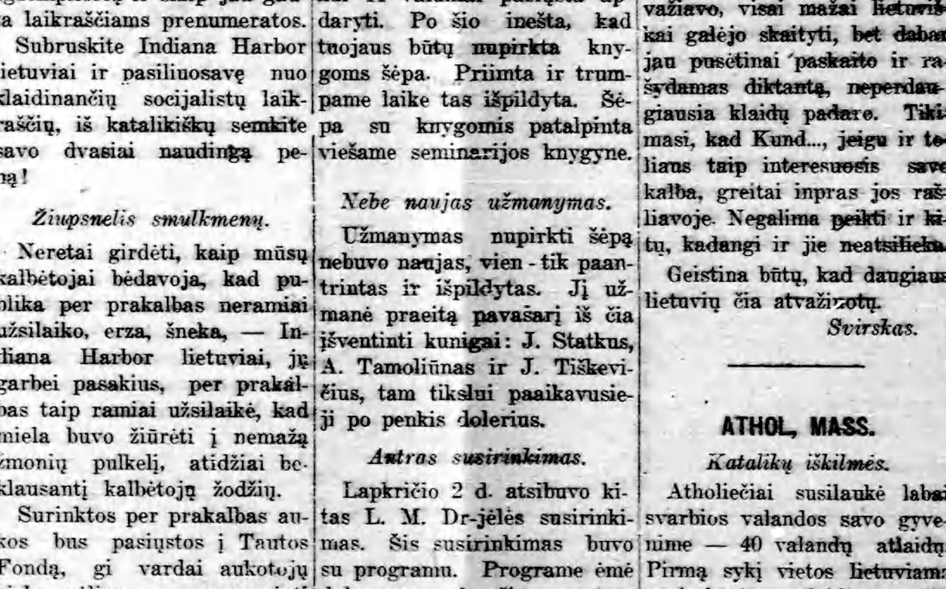

Šv. Onos Moterų ir Merginų Dr-jos narės, Athol, Mass.

SIOUX CITY, IOWA.

Lietuvių atgijimas.

Pas mus gyvenimas pradeda plakti gyvesniu pulsu. Tiesa, judėjimas apsireiškia ne vienodais būdais, bet vis-gi visų atbundamą. Lietuviai čia per ilgą laiką neturėjo nei savo maldnamio (bažnyčios), nei kunigo, taigi dauguma sekdavo "Keleivio" ir "Laisvės" apaštalus ir gerais buvo jų tarnais Kai-kurie ir iš pasekėjų tapo apaštalais, ir tikėjosi būti vadovais ne tik lietuvių-katalikų, gyvenančiųjų Sioux City'j, bet ir viso pasaulio.

Laisvamanių užmačios.

Kas iki šiol pasaulyje buvo ir yra, tas sulyg laisvamanių neteisinga, bloga, kvaila, ir tas yra pataisoma tik su pagelba gudragalvių, kurie gavo mokslą Lietuvoje beplešdami dvarus, skriausdami žmones, vesdami juos į pražutį materijališkame ir dvasiškame gyvenime.

Kad taip buvo ir dar yra čia, tai darodymų nereikia, kadangi pasekmės tų mokslo visur šiandien lenda viršun.

Mūsų naujo klebono darbai.

Atvažiavus čia kunigui M. Cibulskiui, kurį vyskupas Garrigan, Sioux City diocezijos valdytojas, paskyrė lietuviams už kleboną, viskas griežtai pasikeitė. Jis ėmėsi darbo ir dirbo išsijuosęs, idant viską pastatyti ant tvirto pamato. Bet iš pirmos darbo dienos pasirodė, kad čia kunigas, kurs mokinosi keliolika metų, yra netikęs, nes Sioux City lietuviai, persiliabizavę per visą savaitę vieną numerį "Keleivio", arba "Laisvės", o kai-kuriems pasisekė su "Šakėms" išdrabstyti patentuotus mėšlus, ant tiek proto ingavo, kad kunigą pradėjo mokinti kanoniškųjų tiesų, ypač su maldynu parapijos. Pagal šios gadynės a la "Laisvės", etc. pasekėjų, kunigas nieko neišmano ir žmonės, viršminėtų mokyklų pasekėjai, turi mokinti kunigą visų dalykų ir kunigas turi pildyti jų norus.

Blogų darbų pasekmės.

Žinoma, tas jiems iš karto nepavyko, ir jie iškėlė protestą prieš kunigą, kurs pradėjo juos mokinti. Vietoje klausyti kunigo, kurs mokina Dievo vardan, veda prie doros ir t. t. jie nėjo klausyti šv. Mišių sekmadieniais ir šventadieniais, nei pamokslų, nenorėjo užlaikyti Dievo, nei Jo Bažnyčios prisakymų, o vietoj to norėjo gyventi, kaip mokina "cicilikai". Jų-gi mokslas žinomas: viskas atbulai, ką Kristaus bažnyčia mokina. Reiškia, kad nėra Dievo pas juos, jokių prisakymų, jokių pamaldų, maldnamio, apeigų, pasninkų ir jokios atsakomybės nei prieš Dievą, nei prieš savo sąžinę. Vieną tik dalyką jie turi pildyti, tai klausyti šventai ką sako "Keleivis", "Laisvė" ir Ko. Vadinasi, gyventi kaip patinka. Ir gyveno.

Užmokestis už "gerus" darbus.

Tik nelaimė, kad yra vienas kvailas išradimas, kad visur įsikiša "dėdės" buožė, arba atvažiuoja gėlėmis išpintas "makabilius", kuris nuveža gudročius miesto apartamentan; žinoma, kaipo mokslo vyrus, dargi su prakilniais atsižymėjimais ar darbais, kitaip ir negali, kaip tik su vežimu ar su "makabilium" dargi su palydovais ir nuvežę pasodina žemesnioje namų dalyje. Ant rytojaus prisiešina išduoti raportą iš prakilnaus darbo: kiek tuzinų alaus buvo namie; kiek sykių, kam uždavę per snukį, kiek kam dantų išmušė; kam koją sulaužė, kam ranką išsuko, ką ir kuomi užmušė, kiek mėsos iš dirbtuvių (stock-yardų) parsinešė namon, kiek anglių iš vagonų parsivežė ir tt. Išdavus raportą, gauna dovanas, už kurias ir reikia primokėti.

Vaizdingas palyginimas.

Iš paskutinių laisvamaniškųjų prakilnių darbų, tai užmušimas Adomo Kotino, kurį kai pžmonės pasakoja, primušė su geležiniu kurpaliu. Teismo dar nebuvo, taigi sunku ir pasakyti tikrai, kaip tas dalykas įvyko. Atsitiko tas nedėlios rytą, teisingiaus, po 12 val. nakties iš subatos 28 lapkričio. Buvo krikštynos pas Cipr. Banį, kur nusigėrę svečiai pradėjo muštis. Keturi generolai, kurie laimėjo mūšį, dabar ilsisi miesto apartmentuose.

Laisvamanių pranašavimai.

Kada buvo čia pradėta svarstyti apie statymą naujos bažnyčios, tai atsirado tokių drąsuolių, kurie tvirtino, kad Sioux City lietuviai niekados nesulauks nuosavios parapijos su maldnamiu.

Lietuviškas atkaklumas.

Kada šitie tvirtinimai nuėjo niekais, ir lietuviai susilaukę kunigo lietuvio, pradėjo ištikrųjų svarstyti apie maldnamio statymą, dargi murinį, tai priešingiems pasiliko tik varyti žinomą šmeižtų politiką, kuri yra lietuviškųjų laisvamanių ir jųjų tarnų geriausiu įrankiu. Kalbėjo, žinoma, prisidengę avelės kailiu, kad kunigui nerūpi maldnamio statymas, bet jis užgriebs parapijos pinigus ir išbėgs. Atsirado tokių, kurie paklausė šitų išvedžiojimų. Šitas pranašavimas neišsipildė ir dabar visi mato, kad kunigas ne tik kad nebėgo su pinigais kitur, bet dar lipa jiems ant sprando. Tada pradėjo užmetinėti ir komitetui, būk jie eina išvien su kunigu, ir pinigais pirmiaus dalinosi pusiau, o dabar gauna nuo kiekvieno dolerio po dešimts centų. Ir tas pasirodė melu. Rodės, jau viskam bus galas. Bet suteršta sąžinė neduoda ramumo; ir ieško, draskosi ir piksta, šnipinėdama kokių nors naujų priekabių. Suranda: atsiranda vyrai, kurie tvirtina, kad parapija turi būt valdoma ne kunigo, bet pačių parapijonų. Bet ir tas nenusidavė.

Be blogo nėra gero.

Darbas pradėtas ir eina savo keliu. Maldnamis statomas ir lapkričio 21 d., sekmadienyje, Jo. M. vysk. P. J. Garrigano buvo pašventintas kampinis akmuo. Su uždėjimu kampinio akmens užsimezgė ir parapija, po vardu šv. Kazimiero Lietuvių R. K. Parapija, Sioux City, Iowa. Maldnamis pilnai bus užbaigtas už keturių mėnesių. Bet į rūsį (sklepą) pasitikima įneiti Kristaus Užgim. šventėje, šiais metais. Tas įnėjimas prigulės nuo oro, jei bus gražus, tai maldnamiui stogą galės uždėti už poros savaičių; kada-gi bus stogas, tada ir rūsys bus baigiamos. Bet darbas lietuviškųjų "cicilikų", kurių tikslas kariauti prieš Kristaus bažnyčią ir jos tarnus, "cicilikų", kurie nenori prigulėti prie parapijos ir kuriuos vietiniai žmonės vadino "chuliganais" yra nebaigtas.

M. C.

Skaitykite ir Platinkite "Draugą"

Baltimores Kronika.

GENYS MARGAS, GI BALTIMORE DAR MARGESNĖ.

Vargiai galima rasti kitą panašią koloniją, kuri būtų taip tirštai lietuviais apgyventa ir jų gyvenimas būtų taip iškrikęs, sujręs ir užslopintas, — kaip Baltimore.

Čia priskaitoma į 5-10 tūkstančių gyventojų.

Visa ko pilna, bet...

Turime daug įvairių įstaigų: saliūnų (statau pirmon vieton, nes čia tos įstaigos visame pirmą vietą užima), knygynų, bendrovių, šapų, knygų krautuvių ir daug kitokių įstaigų.

Turime daug jaunimo-darbininkų ir darbininkių, bet... *Kur randasi mūsų jaunimas?*

Paklauskie, kur randasi Baltimore's jaunimas? Į kokią dirbtuvę neįkištum nosį ir pasiteirautum, kas joje dirba, gausi atsakymą, kad žydai italijonai ir lietuviai. Bet kur ir ką lietuviai veikia apiciđę dirbtuvių sienas? Kuopelė darbštesnių tėvynainių surengs kokį teatrą—susirenka vos apie porą šimtų žmonių ir tai daugiausia bobelių. Surengs prakalbas — ateis žmonių toks didelis skaičius, kad visus ant pirštų suskaitysi. Nueik į knygyną — pamatysi dvi-tris ypatas, knygas, laikraščius bevartančias. Nueisi šventadienyje į bažnyčią,—irčia, vargonams grojant ir kunigui mišias giedant, nedaug žmonių tesurasi.

Biskį didesnį žmonių burelį užeisi tame kliube, kuris pasistatė sau už tikslą lavintis bačkučių kilnojime.

Vakarinių mokyklų likimas.

Paklausi lietuvio mokytojaus, ar daug žmonių lankosi į vakarinę mokslainę. — Mažiau negu kitais metais,—atsako, ateina tik kelios ypatos. O valdžia juk duoda veltui šiltą kambarį, mokytoją ir net popieros, vienog lietuviai nesinaudoja.

Moterims nekaip sekasi.

Moterų Sąjungos 8-ta kuopa atidarė vakarinius kursus; panedėliais, seredomis ne tik kalbų ir skaitliavimo mokinama, bet taip-gi siuvinėti ir nerti. O ar moteris naudojasi tais kursais. Ateina vos keliolika, o kitoms, matomai, visai nerūpi pramokti lietuvių ir anglų kalbos, išmokti rašyti ir kitokių naudingų dalykėlių. Žodžiu, kur tik neitum ir nepažiūrėtum — visur liūdni, nemalonūs apsireiškimai.

Užburtas ratas.

Gal kas pasakys, kad perdaug pessimistiškai žiūrima į baltimoriečių gyvenimą, gi aš paklausčiau to žmogelio, kur randasi mūsų apšviestūnai, visuomeniško judėjimo vadai, pagalios kur randasi pats baltimoriečij *veikimas?*

Padėkime, kad kuri nors draugijų pradeda veikti, tučtuojaus kaip iš maišo pilėsi intrigos, pavydėjimai, neapykanta ir kerštavimai. Liūdna tokiose aplinkybėse gyvenant, į draugijų suirusius santikius težiūrint. O tų draugijų daugiausia vienodas tikslas, tas pats siekis.

Pakol mes, baltimoriečiai nesusitvarkysime savo veikime, neprieisime prie vienybės, tikrai negalėsime nieko naudingo nuveikti ir, it užkerėti, suksimės užburtame rate.

Berželis Svyrunėlis.

KATALIKŲ SPAUDOS DR-JA.

Šios katalikų draugijos kuopa Baltimore'j šį-tą veikia. Daro susirinkimus ir narių skaičių didina. Dabar kuopoje priskaitoma į 50 narių. Iš narių skaičiaus išrinkta keliatas ypatų, kurios renka Metraščius ir laikraščiams prenumeratas. Tik vargas, kad čia gyventojai ne perdaug pakilę apšvietoje. Turbūt juos taip apjakino "Kovos", "Laisvės", "Keleiviai" ir "Šakės", kad ligšiol negali suprasti kame gludi tikros apšvietos šaltiniai. Su kitais lietuviais net sunku susikalbėti. Ir "Darbininkų Balsas", iš numirusių prisikėlęs, savo "kostumierių" nepataisė.

Mano nuomone "Darbininkų Balsas" pabuvęs "žydų karalijoj" ir "Laisvės" rojuje, turėjo šiek-tiek pažangoj paslinkti pirmyn, bet matyti ne visiems "anžinastis" ant gero išeina.

Gaila man "Jurgio Alaso", bet ligonių nebepagydysi.

Stibrikaitis.

JAUNIMO TOKELĖS.

Kitur jaunimas imasi sau už pavyzdį menkutį sutvėrimėlį skruzdę. Kitur jaunimo daugiaus ir nuveikiama, bet pas mus jaunimo, kaip ir nėra.

— Na, o kurgi Vyčiai, argi čia neturite Lietuvos Vyčių kuopos? — užklaus skaitytojas.

— Taip, Baltimore'j egzistoja Vyčių kuopa, bet Vyčių mes visgi neturime.

— Tai kurgi randasi jūsų jaunimas, — klaus ne vienas.

— Neturime! Baltimore'j gyvena tik augšto mokslo vyrai ir "grinoriai". Pirmieji į gyvenimą žiūri iš padangių, gi antrieji iš pažemių. O tiesiai žiūrinčių į gyvenimo reikalus turbūt visai čia nerasi, tad ir jaunimo čia nėra.

"Cicilistai" bijosi kryžiaus.

Ir tie žydai, kurie dar atsimena apie Išganytojaus mirtį, nesibijo taip kryžiaus, kaip mūsų "cicilikai". Bėga jie kuotoliausia nuo bažnyčių, saugosi katalikų tikėjimo ir visa ko, kas tik su dora surišta. Prisiėjus reikalui, lietuviški "cicilikai" net tris bliokus apsuka,b ile tik nepraeiti šale bažnyčios. Angliškos bažnyčios ne taip bijosi, bet lietuviškos, — kaip kipšas šermukšninės lazdos.

Vieną sykį tulam sočijalistui pasiulyta bilietas teatrui.

— Koks teatras ir kur bus? — klausia draugutis.

— "Verpėja po Kryžium", šv. Jono parapijos svetainėj. "Cicilikas", užgirdęs žodį Kryžium, lyg apalpo, kuomet gi jam parodyta bilietas su bažnyčios antspauda ir su kryžium, tarytum jį "perplekcija" nebyliu padarė.

Tai tokių Baltimore'j esama draugučių.

Blaivus.

YOUNGSTOWN, OHIO.

Darbai gerai eina.

Šiame mieste pastaruoju laiku prisistatė nemaža naujų dirbtuvių. To pasekmė yra darbų lengvas gavimas. Čia nereikia kol kas stovėti prie dirbtuvės vartų ir darbo negauti, kaip kad kitur esama.

Darbų esama visokių. Pas mus ne naujiena, ir tas nėra melu, kad daugelis uždirba į dvi savaiti po 50 dol. Taigi iš gerbiamųjų tautiečių, jei kas būtų reikalingas darbo, lai atsišaukia pas Joseph P. Sabel, 28 Murdock st., Cleveland, O. Norint gauti atsakymas, reikia prisiųsti krasos ženklelį už 2 centu.

Važiuoti galima ant šito adreso 262 East Federai st., Youngstown, Ohio. Ten gyvena geras tautietis biznierius ir geras lietuvis.

Už darbo gavimą nereikia niekomo kėti.

Čia yra reikalingas ir jaunas barberis. Geras darbas jam gauna lengvai gauti.

J. S. P.

KALĖDŲ DOVANOS

Kad praplatinus daugiaus didžiausį katalikišką laikraštį "Draugą" tarpe dar jo neskaitančių ir pakvietus "Draugo" skaitytojus prie "Draugo" platinimo, mes nusprendėme duoti dovanas kiekvienam, kuris tik užrašys "Draugą" metams kitam arba sau prisiunčiant tiesiog mums $2.00

Prie metinių prenumeratorių duosime sekančias dovanas

Dovana No. 1

KNYGA OLIVERIS TWISTAS

Labai indomi apysaka, parašyta garsaus anglų rašytojo Charles Dickens, vertės $1.00

Dovana No. 2

Keturi numeriai mėnesinio Žurnalo "Pažangos" vertės $1.00

Dovana No. 3

Maldaknygė "Breviorėlis ir braugus Ražančius vertės $1.00

Dovana No. 4

Knyga Huckleberry Finnas

Šv. Tėvo Popiežiaus Benedikto XV paveikslas, vertės $1.00

Dovaną No. 5 sudaro šios knygelės:

TIESOS ŽODIS SOCIJALISTAMS	*10 c.*
LIETUVOS VYČIŲ DAVANĖLĖ	*10 c.*
KARĖS METU	*15 c.*
KAS BAILYS?	*15 c.*
BLOGI KUDIKIŲ PAPROČIAI	*20 c.*
TARP DILGELIŲ ROŽĖS	*15 c.*
UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ ISSIPLĖTOJIMAS	*15 c.*
VISO	**$1.00**

Dovana No. 6 sudaro šios knygos:

PELENIŲ JURGUTIS, labai graži apysaka	*50 c.*
ŠATRIJOS RAGANOS apysakėlės	*25 c.*
DEGTINĖ	*10 c.*
KATRIUTĖ	*15 c.*
VISO VERTĖS	*$1.00*

Dovana No. 7

KNYGA FABIOLĖ, kurioje aprašoma daug ypatingų daigtų iš laikų krikščionių persekiojimo vertės $1.00

Siunčiant dovanas persiuntimo kaštus mes apmokame.

Norėdami gauti dovanas, išpildykite žemiaus telpantį kuponą ir draug su pinigais atsiųskite "Draugo" Administracijai.

Dovanoms gauti kuponas

"DRAUGO" ADMINISTRACIJAI,
1800 W. 46th St. Chicago, Ill.

Gerbiamieji:—
Šiuomi siunčiu $2.00, (jei užsienyje $3.00) už ką meldžiu siųsti žemiaus paduotų adresu Laikraštį "Draugą" visus metus ir man dovaną No. .....

"DRAUGUI" siųsti adresas:

Vardas ir Pavardė .....
No. ir gatvė .....
Miestas ir Valstija .....

Dovanai siųsti adresas:

Vardas, Pavardė .....
No. ir gatvė .....
Miestas ir Valstija .....

Su pagarba .....

Dovanų laikas baigsis 31 d. Gruodžio. Kiekvienas turi ganėtinai laiko ingyti vieną ar keilas iš virš pažymėtų dovanų. Dovanų skaitlius nėra apribotas. Kas gaus vieną naują metinį prenumeratorių, tas gaus vieną dovaną, kas du, tas dvi dovani ir tt.

Padarkuolime visi! Tuomi netik laimėsime dovanas, bet prisidėsime prie skleidimo apšvietos platinant gerą katalikišką laikrašti, ką kiekvienas ir privalome atlikti.

Siunčiant laiškus ir pinigus adresuokite

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th St. :-: Chicago, Ill.

Redakcijos Pastabos.

Pagalvokime Apie Lietuvon Grįžimą.

Jau metai ir pusė, kaip karė tęsiasi. Jos tęsimasis yra prie taikos artinimasis. Karė negalės amžinai tęstis. Ji turės užsibaigti. Kaip bus su Lietuva po karės?

Šiuo laiku nemaža kalbama apie Lietuvą, kaip ji išrodys po karės. Rūpinamės tuo ir daug kalbame. Bet kalbose daugiausia paliečiame politišką Lietuvos ateitį. Į ekonomišką pusę veik neatsižvelgiame, užimti šnekomis ir darbu apie pabėgėlius ir Lietuvoj likusius varguolius. Rūpinimasis Lietuvos vargingaisiais — labdarybės darbas ir sudaro visą šiuo laiku rūpesnį iš materijalės pusės. Bet privalu būtų ir toliau žvilgterėti.

Tuli tvirtinama, kad po karės daug išeivių grįšią Lietuvon. Neabejojame, jog nemaža išeivių dalis persikels atgal į savąją tėvynę. Vienus prie grįžimo paskatins patrijotiški jausmai, tėvynės meilė. Kiti važiuos Lietuvon materijaliais išrokavimais pastumėti. Kol dar yra laiko, reikėtų iškalno viską gerai apgalvoti.

Nėr abejonės, kad po karės Lietuvoje žemė turės atpigti. Viena priežastis, daugelis dvarų neišlaikys dabartinio kryzio ir turės būti išparduoti. Antra — daugelis Lietuvoj ūkininkų bus išsklaidyta, arba kitų šeimynos bus taip karės praretintos, kad negalės žemės išdirbinėti. Nedirbama žemė nestovės ir ji turės eiti pardavimui. Rasis dar daugelis ir kitokių priežasčių. Kas liks tų žemių savininkais? Žinoma, tie, kurie turės kapitalo. Jei lietuviai nesuskubs, tas žemės užvaldys svetimtaučiai. Skriauda Lietuvai iš to būtų neapsakoma. Kad tos skriaudos nebūtų, lietuviai amerikiečiai privalo pasidarbuoti. Grįžti Lietuvon ir ten žemės pirkti. Amerikiečiai turi kapitalo ir jie lengvai skverbimasi Lietuvon svetimojo gaivalo galėtų užkirsti.

Kun. A. Maliauskio manymu, geriausia amerikiečiai dabartiniu laiku padarytų, jei sutvertų bendrovę, į kurią visi norintieji Lietuvoj žemės ingyti sumokėtų šerus. Toji bendrovė po karės galėtų supirkinėti žemes ir už mokėtus šerus skirstyti dalininkams. Ir iš ties, jei kokie pasitikėtini žmonės apsiimtų dabar tokią bendrovę suorganizuoti, galėtų atlikti milžiniškos svarbos darbą.

Ne vien del žemės apsimokėtų ir vertėtų po karės Lietuvon grįžti. Kas žemės nenorės dirbti, galės Lietuvoje po karės rasti kitas progas. Taikome į biznį. Veik visą Lietuvoj pirklybą, pramoniją savo rankose turėjo žydai, arba kitoki svetimtaučiai. Pirma lietuviui su bizniu pradėti, reikšdavo tą pati, ką varyti aštrią konkurenciją su žydais. Pati konkurencija būdavo nelygi. Pas lietuvį nebūdavo nei užtektinai pritymo, reikėdavo susirasti pirkėjus, atitraukiant juos nuo žydų. Ant galo pačiam lietuviui prekės didžiumoj reikėdavo imtis iš tų pačių žydų. Pas juos vienybė, kuri iš pakrikusių žydų sudarydavo lyg kokį organizuotą kūną. Su juo konkuruoti būdavo nelengva.

Po karės dalykai turės kiek kitokią išvaizdą. Karės viesuloms siaučiant, Lietuvoj pirklyba, pramonija dikčiai tapo sugadinta. Vienur dirbtuvės, krautuvės tapo išgriautos, prekės sunaikintos. Savininkai, taip sakant, liko be kapitalo, kuris prekėse buvo indėtas. Kitos vaizbos įstaigos savaimi turėjo bankrutyti, esant tokioms nepaprastoms aplinkybėms. Iš to atžvilgio daugiausia nukentėjo žydai.

Vaizba, pramonija — amerikiečių vienu žodžiu tariant biznis po karės Lietuvoj turės atgyti. Čia tai ir pasitaikys lietuviams auksinė proga Lietuvos biznį pasigauti į savas rankas. Suvargę, nubiedninti vietos lietuviai, nors ant vienos papėdės su žydais atsistoję, vargu galės biznį į savo rankas pasigauti. Tam priežastis — kapitalo stoka. Kas turės daugiau pinigų, į tų rankas papuls Lietuvos biznis. Amerikos lietuviai kapitalo, jau tai sutaupyto, jau tai biznyje indėto, turi.

Jei manoma, kad Amerikon lietuvius atginė lengvesnės duonos ieškojimas, biznyje progos, tai ar nepaviliotų juos tas atgal į Lietuvą? Jeigu prie to dar prikergti mažesnius didesnius tėvynės meilės jausmus, mūsų biznieriai, rods, turėtų Lietuvon grįžti. Konkurenciją Lietuvoj panaikins karė. O parsivežant Lietuvon šiek-tiek kapitalo, lietuviai amerikiečiai labai lengvu būdu vaizbą, pramoniją galės pasigauti į savo rankas. Pridedant dar platesnį prisižiūrėjimą, ingijimą Amerikoj biznierišką proto sumetimą, prityrimą, lengva numanyti, kad lietuvius biznierius Lietuvoje tik pasisekimas telaukia, neminint to, kad lietuviai saviesiems kas sykis labiau užjaučia, savuosius remia.

Ant galo, jeigu Lietuvai pasisektų išgauti šiek-tiek laisvės — ar nemaloniau būtų Lietuvoje gyventi, nors ne prie pilnos, bet visgi savos valdžios? Grįžti po karės Lietuvon reikia, nes mumis Lietuva pasitiki, kad mes, o ne kas kitas ją atbudavosime atstatysime. Apvilti tą tėvynės laukimą būtų negražu, ir jai perskaudu. Turint kiek tėvynės meilės, biznieriškos nuovokos, mums Lietuvon grįžti netik privalu, bet ir apsimoka.

Garbingas Darbas.

Nieką taip nemėgsta mūsų laikraščių bendradarbiai, redakcijos rašyti, kaip kitus peikti, ieškoti ydų, rašyti kritikas ir prie visako gale prikergti graudingą pamokslą. Taip esant kartais įsivaizdini, kad pas mus nieko gero nėra, nieko rimto neveikiama. Išrodytų, lyg vienų tik blogumų pas mus esama.

Bet taip nėra. Šale savų, plakimo, nupeikimo tiradų, dirbama ramus kultūringas darbas. Norėčiau čia su visais sykiu pasidžiaugti tuo, nors iš pažiūros menku, bet mūsų gyvenime svarbiu darbu. Peikti, kritikuoti nusibodo. Nors sakoma, kad blogumus greičiau galima patėmyti ir lengviau ką peikti, negu rimtai svarstyti, vienok drįsiu gerumus medžioti.

Atsisukdamas, visgi nuo blogo pradedu, nes jau baisiai mums šviesos stoka. Pas mus taip yra — vieni prasitrinę, prasilavinę padangėmis skrajoja, kuomet didelė mūsų tautiečių dalis tamsybėse tūno. Politikaujama, graibstomasi tokių dalykų, kurie tik augštai kultūroje pakilusioms tautoms prieinama. Pamirštama vienok toks dalykas, kad sulyg statistikos žinių apie pusę mūsų išeivijos nemoka skaityti, o apie mokėjimą rašyti nėr ko ir kalbėti!

Jei koks kada klausimas stovėjo prieš mūsų akis, tai su juo visados greta ir daugelio mūsų brolių ir sesučių tamsumo klausimas atsistodavo. Jis buvo ir bus vienu iš opiausių mums klausimų.

Kaip malonu pastebėti, kad to klausimo išrišimo pas mus imamasi. Be didelių rėkavimų, žukavimų, garsių kalbų, bet tyliai, nepastebiamai. Štai kad ir Moterų Sąjunga. Pastatė savo obalsiu, kad nebūtų tokios moteries sąjungietės, kuri nemokėtų rašyti ir skaityti. Ir džiaugtis tereikia, kaip jos uoliai už to darbo imasi, kiek energijos indeda. Visur, kur tik gali, steigia vakarines mokyklas, kaip sąjungietes, taip ne sąjungietes moteris ir merginas mokina skaityti, rašyti, lavina. Ne vienai mūsų tautietei jos suteiks progą ir pravers duris per raštą pažvelgti į visą plataus pasaulio judėjimą, paskatins iš beraščių pasviečio išeiti į platesnį, erdvesnį pasaulį. Ar mokame apkainuoti tą jų darbą? Jis lietuviams yra dideliu, jis yra taip lygiai gražus ir pažymėtinas, kaip ir kiekvienas kitas prakilnumo apsireiškimas mūsų tautoje. Tai mūsų moterys.

Tikėtasi iš Vyčių daug gražių darbų ir neapsirikta. Jie taip pat pristeigė visą eilę vakarinių mokyklų, kur mokinami, lavinami, kas tik lavintis nori. Kaip pernai žiemą jie steigė vakarinius kursus, taip ir šiemet. Tik jau daug plačiau, sistematiškiau. Per visas lietuvių kolonijas, jų mokyklas lanko šimtai, o gal ir tūkstančiai asmenų (Manau, kad žiemai užsibaigus L. Vyčių centras išduos apie kursus visas atskaitas: kiek mokyklų buvo, kiek lankytojų, kiek buvusių analfabetų išmoko skaityti etc. Tuomet bus galima tikriau sužinoti ir gerai nusverti, apvertinti visą darbą.).

Neapsistojama vien tik ant mokyklų. Advento, gavėnios laiku vienur, kitur plenuojama ir jau rengiamos paskaitos, žmonėms aiškinama apie sveikatą, hygieną, supažindinama, lyg kiek galima, su tautos reikalais, tautos judėjimu, aiškinama blaivybė ir daugelis kitokių dalykų. Ir čia mūsų visuomenei plinsas. Biskis po biskio mūsų išmokstama veikti rimtą kultūros darbą, šviečiamos.

Analfabetų pas mus procento mažinimas yra begalo svarbus. Prie beraščio, bemokslio juk sunku prieiti, kuomet šiais laikais raštas, laikraščiai virsta vienu iš svarbiausių mūsų gyvenimo judintojų. Pasidėkojant valstijinėms mokykloms per šią tik žiemą mūsų analfabetų skaičius sumažės keliais šimtais, jei ne tūkstančiais. Toj linkmėj veikimas yra pagirtinas ir garbė tiems, kurie tuo užsiima.

J. Š—as.

Drabužiai Lietuvos Pavargeliams.

Tautos Fondo valdyba nepaprastame susirinkime, Pittsburgh'e, lapkričio 10 d., 1915, nutarė kreiptiesi į visuomenę, kad geros valios lietuviai, o ypatingai lietuvaitės malonėtų parinkti drabužių nuo vertelgų ir šiaip žmonių ir tuos drabužius pasiųsti į vieną vietą, iš kur bus per Raudonojo Kryžiaus Draugijos tarpininkystę pasiųsta Lietuvon.

Rinkėjų ir drabužių aukotojų vardus, pavardes ir kas kiek surinko ar davė, apsiėmė sutvarkyti ir laikraščiuose pagarsinti kun. F. Kemėšis.

Drabužių priėmimui vietą gavome Lietuvių Darbininkų Sąjungos name, 242 West Broadway, So. Boston, Mass.

Taip susitvarkę — kreipiamės į geros valios lietuvius ir lietuvaites, kad teiktūsi energingai subruzti rinkti drabužius iš svetimtaučių ir mūsų pačių pasiturinčių žmonių.

Drabužiai, žinoma, turi būti jau jeigu ne visai nauji, tai bent čysti — rūpestingai išvalyti, išskalbti. Tautos Fondo skyriai, ir visi tėvynainiai, nuoširdžiai raginami padėti drabužių rinkimo darbą su geru apgalvojimu. Lietuvai drabužių taip labai reikia, kaip ir badaujantiems duonos. Šiltai apsirėdęs žmogus ir badodaugiau gali pakentėti, negu sustingęs nuo šalčio. Tūkstančiai mūsų viengenčių tikrai sušals šią žiemą delei stokos pastogės ir drabužių. Ar mes galime ramiai laukti kol taip atsitiks? Jeigu ir turės žmonės mirti iš bado ir šalčio, lai būva mūsų visų sielos grynos nuo išmetinėjimo: "per mano neveikluną, vaikas ar senelis be laiko sušalo. Visa tūkstantinė alkanų-nuogų minia šaukė mano pagelbos, o aš užsisukau, kad nematyčiau tos baisios regyklos, kur iš po šaltos nakties gyvieji rankioja šimtais sušalusius mažus vaikelius".

Mūsų tautai mirtinas nuostolis! Tiek svieto, visai nereikalingai ir be jokios pačių žmonių kaltės, išnaikinta nestaigia širdį perskriodžiančios kulipkos žaida, bet laipsniškai baisiausiąjį vargą, badą, šaltį ir bevilte kenčiant. Ant karės lauko staigi mirtis yra ne taip baisi, kaip beviltinis, nepertraukiamas visų kūno reikalavimų nepatenkinimas ir aiškus artinimasis prie savo kapo. Išsivaizdinkime sau šeimyną, kurios tėvas už rusų ar vokiečių garbę galvą guldo ant karės lauko, o moteris išgabenta kur į Siberiją, gi maži vaikeliai nepažįstamų žmonių priglaudžiami ir maitinami bei dengiami, bet kaip? Nėra nieko mūsų tėviškėse, nes tiktai kapai riogso ir vėjas pelenus nešioja. Nuo šalčio sustingę lūpos negali nei mandagiai susimylėjimo prašyti...

Jau antroji karės meto žiema spaudžia niekuo nekaltus mūsų brolius, sesutes. Kadangi mūsų gimtinį kraštą Lietuvą neapsakoma karė atvėjų-atvėjais nušlavė, viską, ką žmonės brangino nuo senelių palikimų, likosi atimta arba sudeginta. Mūsų darbštūs žmonės dabar be pastogės, apdriskę slankioja, lyg kokie nusidėjėliai ir jųjų kentėjimų galo nėra, kol motina žemelė priglaudžia juos kapuose.

Ar mes galime būti kaltininkais belaikinių mirčių? Ar mes galime būti kaltininkais bado, šalčio ir kentėjimų tų žmonių, tų kūdikių, kurių vargus galėtume prašalinti vieną kitą vakarą pasidarbavę — drabužius ar aukas berinkdami saviems viengenčiams? Pradėkime darbuotiesi, o mūsų darbas bus saldus užmokestis už mūsų nuovargį Lietuvos garbės ir gerovės sugrąžinimui.

Visokiuose drabužių rinkimo ar siuntimo reikaluose, laikia kreiptiesi į kun. F. Kemėšį, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass. American Express Co. nukentėjusiems nuo karės siuntinėja drabužius veltui.

Tautos Fondo Valdyba.

ŠV. TĖVO BENEDIKTO XV FEDERACIJOS L. R. K. A. NARIAMS IR FEDERACIJOS L. R. K. A. KONGRESUI PALAIMINIMAS.

Federacijos L. R. K. A. Kongresas, kurs atsibuvo šį metą Brooklyne, N. Y., 28, 29 ir 30 dd. rugsėjo mėn., nusiuntė šv. Tėvui telegramą, išreikšdamas šventam Sostui savo prisirišimo jausmus.

Šventasis Tėvas per savo Sekretorių, Kardinolą Gasparį, prisiuntė savo palaiminimą Federacijos Kongresui ir visiems Federacijos nariams.

Dabar gal ne vienas paklaus, delko šitas paminėjimas taip vėlai pagarsintas?

Tai atsitiko šitaip: Šv. Tėvo telegrama atėjo ant rytojaus po Kongresui, kada jau visi delegatai buvo išvažinėję. Aš, žemiaus pasirašęs, tą telegramą su Federacijos knygomis, kurias p. Julius Kaupas taipogi po Kongresui prisiuntė, pasiunčiau Kunigui F. Kemėšiui, kaipo Kongreso pirmininkui, kad jis tą telegramą per laikraščius pagarsintų. Kun. Kemėšis, būdamas užimtas įvairiais reikalais, per ilgoką laiką tos telegramos nepatėmijo, per vėlai, sakosi, nebenorėjęs garsinti. Bet, mano nuomone, geriau vėlai, negu niekad. Taigi aš, Kongreso vedėjo pagelbininkas, skaitau sau už priedermę apie tą šv. Tėvo palaiminimą visuomenei pranešti, kadangi tai gan svarbus atsitikimas, ypatingai šiuose laikuose, nes tas Federacijos Kongresas priminė šv. Tėvui apie Lietuvių gyvenimą ir vieša veikimą Suvienytose Valstijose. O tai mums visai ne prošalį.

Kun. N. J. Petkus,
Federacijos L. R. K. A. Kongreso vice-pirmininkas.

CHORŲ MUZIKA.

MUZIKOS REIKŠMĖ GYVENIME.

Muzika yra viena iš didžiausių ir prakilniausių dailės šakų. Ji labai daug prisideda prie pakėlimo žmonių dvasios ir didesnio jų kultūriško susipratimo. Muzika aptašo ir sušvelnina žmogaus jausmus, pakelia jo dvasią ir žadina jame augštesnius ir prakilnesnius siekius.

Muzika yra prieinama visiems. Ją supranta ir piemenėlis ir darbininkas ir mokytas. Muzikos tonai yra tai tiesiog visasvietinė kalba, kurią vartoja visos pasaulio tautos.

Muzika turi didelę galę. Yra sakoma, kad patrijotiškos giesmės, kaip tai: "Marsillaise", "Wacht am Rhein" ir kitos, yra laimėjusios karėse daug daugiau mūšių, negu didžiausios šių dienų kanuolės arba kiti išradimai.

Senovėje, kuomet turkai buvo galingi, mūšyje ties Maritza jie pergalėjo ir pavergė bulgarus. Paskutinėje-gi Balkanų karėje, bulgarai eidami į mūšį giedojo himną, kame yra apsakoma apie baisius turkų nuožmumus mūšyje ties upe Maritza. Ne kas kitas, tik himnas sužadindavo kareiviuose dvasią ir bulgarai visuomet pergalėdavo priešą.

Kuomet Lietuvoje per 40 metų buvo uždrausta spauda, gimė dainos, kaip "Nuo Lietuvos nuo Dauguvos" ir kitos, kurios žadino žmonių patrijotiškus jausmus. Ir nors rusai brukte bruko lietuviams savo spaudą, norėdami tuomi juos surusinti, bet viskas nuėjo niekais. Lietuviai, dainuodami patrijotiškas dainelės, išlaikė ir savo kalbą ir papročius.

Muzika lydi mus nuo lopšio iki grabo lentos. Močiutė, norėdama užmigdyti savo mažutėlį, dainuoja jam "čiučia liulia". Laike vestuvių muzika ir linksmos dainelės yra vienatiniu papuošimu tos iškilmės.

Numirus, gedulingos giesmės ir varpų gaudimas lydi kiekvieną į amžiną visų tėvynę.

Karės metu muzika sužadina kareiviuose drąsą ir narsumą. Ramiam-gi laike — muzika yra geriausiu mūsų draugu ir padėjėju. Linksma dainelė palengvina mūsų sunkų darbą. Jautri melodija priduoda daugiau dvasios ir energijos. Smagiau piovėjui šieną pjauti, užtraukus "Valio, mano dalgelis, valio!" Lengviau jurininkui irtiesi, jeigu jį daina lydi. Verpėjos ratelis visuomet spėriau sukasi, kuomet daina jai pritaria. Tikėjimas ir dora neturi geresnio rėmėjo ir pagelbininko, kaip muzika. Jausmingi muzikos tonai ir prakilnios tikinčiųjų giesmės, vienija visus ir žadina juose dievotumo jausmus. Graikų galvočius Platonas sako: "taip kaip lavinimas ir mankštinimas yra reikalingas, idant užlaikyti sveiką kūną, taip-gi ir norint užlaikyti sveiką dūšią, reikalingas lavinimosi muzikoje". Pas susipratusias ir kultūriškai pakilusias tautas ir muzika savo turiniu prakilnesnė ir rimtesnė.

O pas barbariškas ir laukines tautas ir muzika žiauri, prasta. Tas pats Platonas sako, "jeigu norite gerai pažinti kokią tautą, studijuokite jos muziką".

Mes lietuviai turime pasididžiuoti, jog turime tūkstančius įvairių tautos dainų, kurias miškai savo ošimu ir lakštingalė savo tūkstantinėmis meliodijomis išmokimo mūsų prosenučius dainuoti. Dauguma tų dainų yra surinkta ir užrašyta, bet toli gražu ne visos. Būtų gaila, jeigu, užėjus šiai baisiai karei, neužrašytosios žūtų.

ŽYDŲ SENOVĖS MUZIKA.

Dainos ir muzika gilioje senovėje buvo praktikuojamos tarp necivilizuotų ir barbariškų tautų, ypatingai laike jų šokių arba tikėjimiškų apeigų. Labiausiai pastebėtina plėtojimosi muzikos tarpe žydų ir graikų. Pastarieji, turėdami tankius susinešimus su aigiptiečiais ir Asirija, paveldėjo nuo jų daug dailės ypatybių.

Pas žydus giesmės ir muzika buvo didžiausiu jų tikėjimiškų apeigų papuošimu.

Idant turėti išlavintų žmonių del įvairių tautos reikalų, žydai steigdavo mokyklas, kame levitai mokino jaunus vyrus įvairių mokslo šakų, būtent: mokslo, dailės, muzikos ir poezijos. Sulyg gabumo mokiniai buvo skirstomi į grupas. Vieni mokinosi giedoti, kiti ant instrumentų groti, o turintiems tveriančius gabumus, buvo pavesta rašyti poezijas ir komponuoti jiems melodijas. Iš tų mokinių buvo renkami solistai, sudaromas choras ir orkiestra. Kuomet žydai pergalėjo faraoną ir pasiliuosavo iš Aigipto nelaisvės, rinktinių dainininkų choras, pritariant orkiestrai, išpildė Maižiešiaus ir Miriamos triumfo giesmę.

Karalius Dovydas pastatė žydų muziką ant tvirtų pamatų. Būdamas patsai dideliu muzikos mylėtoju ir turėdamas pastebėtinai tveriančius gabumus, kuriuos dar daugiau išlavino levitų mokykloje, karalius Dovydas daug pasidarbavo muzikos dirvoje. Jis pamatė, jog giesmė ir muzika papuošiant ir iškilmingai apvaikščiojant pamaldų apeigas, lengviau galės į žydus padaryti intekmę, suvienys jų gimines, galės užtikrinti šviesesnę ateitį.

Dovydas patsai įvedė kaikurias ceremonijas, kaip tai: parnešimas arkos į prirengtą vietą, tabernakulu vadinamą. Jisai pavedė lavintiems muzikams surengti ir atsakančiai išpildyti tas ceremonijas. Išrinktinių lavintų giedorių buvo suorganizuotas milžiniškas choras, kuriam pritarė skaitlinga harpų ir psalterių orkiestra. Trys vedėjai garsiai mušdami į cimbolus prilaikė tą skaitlingą daivyaujančiųjų burį, idant visi galėtų kartu giedoti. Kitos eilės tarpais kartodavo tuos pačius posmus. Dovydas ėjo priekyje ir protarpiais giedojo ir improvizavo ant harpos, o choras jam atsakinėdavo.

Laikuose Salamono viešpatavimo, muzika pas senovės žydus pasiekė augščiausiojo laipsnio. Kuomet rengtasi prie apvaikščiojimo naujai pabudavotos šventyklos, Salamonas įsakė, jog del tos milžiniškos pašventinimo apeigos, o vėliau del pamaldų, būtų padirbta iš geriausio vario 200,000 trimitų ir trombonų, 40,000 styginių instrumentų, kaip tai harpų ir psalterių, del Levitų choro būtų pasiudinta iš geriausios drobės 200,000 apsiaustų. Tokia paviršutinė išvaizda ir milžiniškas skaitlius dalyvaujančiųjų turėjo daryti begalo didelį įspudį. Su mirčia to didžio valdono ir muzika pas žydus nupuolė, ir jos vėliau jau nebeatgaivino.

MUZIKA PAS SENOVĖS GRAIKUS.

Kuomet žydai savo chorų paviršutine išvaizda ir jų milžinišku skaitlingumu stengėsi padaryti įspudį, graikai atkreipė daugiau atidos į artistišką muzikos išpildymą.

Graikų muzika buvo paremta ant filozofiškų išvadžiojimų. Jų muzikoje buvo išdirbta forma, ritmas, nustatytos gammos ir jų būdas. Graikai tais laikais ypatingai iškilmingai apvaikštinėdavo šventes muzikos dievaičio Apollo ir vyno dievaičio Baccho. Pas jų tvarkymas ir organizavimas chorų buvo valdžios rankose. Jeigu kuris iš poetų norėdavo, idant jo veikalas būtų perstatytas, turėjo kreiptiesi su tuo reikalu į valdžios magistratą. Ir jeigu valdžia atrasdavo, jog veikalas yra užtektinai tinkamas perstatymui, tuomet būdavo renkami iš visų apielinkių lavinti dainininkai.

Turtingą ūkėsą aprinkdavo už gaspadorių (choragu vadinamą), kurisai parūpindavo choristams rūbus ir praktikavimo vietą. Choragą lavino muzikos žinovas, padedant orkiestros vedėjui.

Chorų tvarkyme ypatingai sunku buvo rasti atsakantį gaspadorių (choragą), nes suorganizavimas gero choro susidėdavo su išlaidoms. Vienas tų laikų choragas tvarkydamas chorus į du metu išleido 10,800 drachmų (apie 2,500.00 dol.), kas padaro milžinišką tų laikų pinigų sumą.

Chorų giedojimas ir muzika pas graikus buvo laikoma augštoj pagarboj. Jų filosofai pašvęsdavo daug laiko suradime geresnių ir

S. L. R. K. A.

INFORMACIJOS.

Vaikų Skyriaus Konstitucijos.

Vykdinant reformas susivienijime, prisiėjo pertvarkyti ir vaikų skyrių. Pirmiau vaikai nuo 12 metų buvo priimami prie didelių narių skaitliaus: mokėdavo lygias mokesnis, kaip ir visi nariai pirmam apsaugos skyriuje, na, ir tuomi tokiu būdu turėjo pilną sprendžiamąjį balsą aptarime susiv. reikalų. Tiesa, mes ant seimų vaikų nerinkdavom ir seimuose vaikų atstovaujant kuopas niekuomet nesimatydavo, nors, jie turėjo teisę pagal seną konstituciją imti dalyvumą Seimuose ir visuose susiv. reikaluose. Rodos, aiškiai suprantama, kad taip buvo negerai; jeigu vaikai, neturintieji pilno supratimo, delei savo jaunų metų, nebuvo prileidžiami svarstyti ir spręsti organizacijos reikalų — tad kaipgi jiems buvo galima suteikti lygias tseisės, prileidant prie skaitliaus suaugusių susiv. narių? O vienok taip buvo!

Taigi aišku jau iš šito, kad buvo daroma klaidingai; betgi toji klaida nebuvo patėmyta, arba bent neatkreipta atidos, pakol pradėjome registruoti čarterį ir tula valstija atmetė mūsų aplikaciją, reikalaujant įregistruoti čarterį — tik tik del to. Mūsų susivienijimas, pagal rūšį, iš valdžios pusės yra priskaitomas kaipo broliškosios pašelpos (fraternal) organizacija. Sulyg valstijų teisių, nariai negali būti priimami jaunesni, kaip 16 metų, kitose (daugumoje), ne jaunesni, kaip 18 metų. Todel jau vaikų skyriaus yra užvestas nuo senai, jį panaikinti negalima, tiktai prisiėjo būtinai pertaisyti. Dabar vaikų skyrius bus vedamas visai atskirai ir tam pagamintos vaikams skyriaus konstitucijos ir jau yra išsiuntinėtos visoms kuopoms, kuriose randasi vaikų skyriaus narių. Toje pat konstitucijos knygėlėje užsirašys ir vaikų — narių mokesnis; ten antroje pusėje knygelės yra paskirti tam tikri lapeliai mokesnių užrašymui. Vaikai, kurie da neturi pasiekę 16 metų, betgi jau yra įrašyti centro knygose prie didelių skyriaus ir jiems buvo išduoti kiti, didelių narių skyriaus paliudijmai. [illegible] pasiliks prie skaitliaus didelių, 1-am skyriuje [illegible] sueigs į metus, pas[illegible] galės perkelti ir ant [illegible] sumos apsaugos, [illegible] grąžinti atgal [illegible] vaikų skyrių, jau ne[illegible]. Nesipriešina nei [illegible] dabar yra [illegible] skyriuje, [illegible] turės [illegible] iki pasieks 18 me[illegible] tas, kurie dabar [illegible] kaip 16 [illegible]

tik į vaikų skyrių.

Tą kuopų raštininkai privalo gerai įsitėmyti, idant neįvyktų nesusipratimas narius prirašinėjant. **Kuopų, raštininkai, tenepamiršta perskaityti vaikų skyriaus konstituciją, idant žinotų, kaip tas skyrius tvarkysis.**

J. S. Vasilianskas,
Susivienijimo Raštininkas.

SKAITYMAS.

Kun. Struckus, S. L. R. K. A. Knygius.

Gerbiamojo J. Gabrio knyga — "Lietuvių Lenkų Unija" — jau pasirodė. Tiesą tariant, šiai knygai reikėjo pasirodyti jau du metu tam, bet ačiū ypatingam mūsų nerangumui, pamatysime ją tik dabar. Kaip ten nebūtų, tai knygą, apie kurią organe jau buvo minėta. Tai knyga, kurią kiekvienam tikram tėvynainiui perskaityti rekomenduoju. Tai knyga, kurios išleidimo lėšas susivienijimas panešti apsiėmė, kad tik sveiką, subrendusį savo nariams skaitymą suteikti. Gailu, kad mes panašių raštų tik tiek mažai teturim.

"Lietuvių — Lenkų Unija", tai amžinai neatmezgama problema, kuri, nežiūrint į griežtą lenkų užsispyrimą, vietoje istoriškojo dokumento, legendos pusėn krypsta. Gal būt, kad šis istoriškas kivirčas pagimdys ne vieną "Homerą", bet niekados neatrodys šventu taip, kaip kad lenkai jį matyti norėtų...

Nelaiminga Lenkija, atsidurusi netikusios, anot gerb. autoriaus, "šlektos" globon, turėjo trankyties ir ant pečiaus ir po pečiaus. Kas tik nenorėjo, tas jos "koronos" nevalkiojo: ir švedai, ir ungarai, ir čekai, ir prūseliai ir lietuviai, o kada jinai nušuto taip, kad nieks jos ant galvos imti nemanė, tada lenkeliai paskubino ją "Regina Poloniae" primesti.

Bet, tai dalykas lenkų. Jų ratai, jų ir vežimas. Mus-gi visai kas kita apeina, būtent, kodel lenkų "korona", besikarstydama ant įvairių galvų, nepriskreto taip tandžiai nei prie vienos, o tik prie Lietuviškosios? Šis keblus klausimas gerb. J. Gabrio knygoje tik mirga! Lenkai mums būtinai inkalbėti nori, kad būk tai neva Kristaus mokslas, artimo meilė jūos Lietuvon atvedė, gerb. J. Gabrys-gi faktiškai darodo, kad ne tai, o tik grynai ekonominis bei moralis lenkų nupuolimas. Kitaip ir būti negalėjo. Lietuva anuomet iš kiekvieno atžvilgio geriau stovėjo už Lenkiją. Jos žmonija buvo bent triskart didesnė už Lenkijos. Jos iždas, armija buvo geriausiame padėjime. [illegible]

gyveno didžiausiame sutikime. Lietuva, būdama pačiame savo smagume, nereikalavo laikyties skverno pusgyvės Lenkijos. Lenkija tai numanė ir delto tai slenka prie jos intrigomis, apgavyste. Vien tik todel, kad Jogaila veda už moterį Jedvygą, Lenkija šoka, kad jau Lietuvai galas. Argi ne svajonė? Gediminas leizdamas savo dukterį Aldoną už lenkų karaliaus Kazio, netik nepasisavino Lenkijos, bet dar jai 34.000 vergų gražino. Žiūrėk, kaip jai už tai Lenkija atsimoka!

Jeigu Jogailos—Jedvygos ryšis visiškai "panaikino" Lietuvą, tai kokiu stebūklu išliko gyva Švedija, Ungarija, Prūsija? Juk anų, tautų vyrai ir moters nešiojo Lenkijos vainiką taip pat, kaip ir Lietuvos Jogaila. Žodžiu gyvai ir sveikai Lietuvai, Lenkija nori inkalbėti mirtį..... Ši knyga, tai tikras Zepėlinas lenkų abaze... Mesgi skaitykime ir džiaugkimės sulaukę raštų, kurie viešai, drąsiai mūsų skriaudas pasauliui skelbia. Šią knygą kožnas narys gaus veltui.

PITTSBURGH, PA.

ŠLRKA., 87-ta kuopa laikė prakalbas lapkričio 25 d., apie pirmą valandą po pietų, vietinės Lietuvos Sūnų draugystės salėje, ant Belmont Str. Programas buvo labai puikus, nes susidėjo iš prakalbų, dainų, dijalogų ir deklemacijų. Kalbėtojais buvo p. Miliauskas, kuris kalbėjo apie Susiv. reikalus ir kun. S. J. Čepananis, kurs aiškino publikai Lietuvos Istoriją, primindamas ir dabartinį Lietuvos padėjimą karės lauke. Kalba padarė labai didelį įspudį ant žmonių. Iki šioliai ši Pittsburgho dalis nebuvo girdėjus gerų ir pamokinančių prakalbų, vien tik šliuptarnių koliojimus prieš tikėjimą. Po kun. Čepananio kalbai buvo daryta kolekta del nukentėjusių Lietuvoje. Surinkta viso $26.70, kuriuos pasiųsta Tautos Fondo iždan.

Galima pagirti p. J. Scholes, kuris puikiai sudainavo solo "Kur Baknžė Samanuota"; turi labai malonų balsą. Taipgi atsižymėjo J. Kizis su M. Stankevičiute dijaloge "Pasikalbėjimas vargdienio su ištautėjusia lietuvaite". Labai gerai atliko savo roles, nes turi tikrą lietuvišką akcentą. Nors buvo prastas žmonių užsilaikymas, bet kiekvienas galėjo suprast jų žodžius. Neprastai deklemavo ir Elzbieta Lukošiutė "Iš Tėvynės".

Dainų negaliu per daug girti, bet ir nepeikiu, nes tik pirmą kartą allegheniečiai pasirodė viešai su tautiškomis dainomis, tad ir negalima iš jų daug reikalauti. Su laiku gal pasistengs geriau padainuoti, nes pradžia yra visiems labai sunki.

Garbė allegheniečiams, kad ir jie neatsilieka užpakalyj visų kitų Pittsburgh'o dalių, o ypatingai Povilui Bajorui, kuris su vietinės parapijos vargoninko pagelba viską dailiai paruošė.

SHENANDOAH, PA.

Atsišaukimas.

Vietinės S. L. R. K. A. kuopos susirinkimuose, laikytuose paskutiniame bertainyj, užmanyta sušaukti Konferenciją delei kai-kurių svarbių reikalų aptarimo. Tą užmanymą vykina S. L. R. K. A. 40, 4, 74 ir 96 kuopos.

Todel atsišaukiame į visas Pennsylvanijos valstijos kuopas, kad visos tą sumanymą paremtų ir sykiu laikytų šio apskričio kuopų Konferenciją. Taigi kurios kuopos nori prisidėti prie tos konferencijos, lai praneša laiškais žemiau paduotu antrašu:

P. Karvojus,
208 So. Katarine st., Shenandoah, Pa.

KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

CHICAGO, ILL.

S. L. R. K. A. 85 kp. laikys priešmetinį susirinkimą, 12 d. gruodžio, 1:30 val. po pietų, šv. Kryžiaus parap. svetainėj. Gerbiamieji nariai malonėkite susirinkti koskaitlingiausiai, nes turime, labai daug svarbių reikalų aptarti. Bus rinkimas naujos veldybos 1916 metams ir aiškinama apie naujas reformas.

Taip-pat pranešame kad vakare tą pačia dieną 7 val. vak., Didžiojoj svetainėj bus prakalbos, surengtos mūsų kuopos. Meldžiame skaitlingai atsilankyti. nes bus aiškinami Susivienijimo reikalai.

Kviečia visus.
J. J. Palekas, pirm.

CHICAGO, ILL.

S. L. R. K. A. 15-ta kuopa laikys mėnesinį susirinkimą, gruodžio 12 d. 1915, 12 val dienoje, šv. Jurgio parapijos svetainėje. Visi sąnariai privalo būtinai atsilankyti ant šio susirinkimo, nes turime daug svarbių dalykų aptarti.

Taip-pat, gerbiamieji sąnariai, turėsite kožnas užsimėti — už organą "Draugą" ateinantiems 1916 metams.

G. S. Zakas, rašt.

BRIDGEPORT, CONN.

S. L. R. K. A. 9-tą kuopa laikys ekstra susirinkimą nedėlioje, gruodžio 12, d. 4:30 val po pietų, tuojaus po mišparų, parapijos salėje. Visus narius, kurie priguli prie kuopos maloniai kviečiame ateiti, nes būtinai turime sumokėti paskutinio 30 ssimo nutartus 25 c. Taip-gi yra reikalingi narių antrašai ir pradžia mokesties už organą, nes paskiaus jau bus per vėlu.

J. J. Saučiunas, raštininkas.

SEKANČIOS KNYGOS GALIMA GAUTI S. L. R. K. A. KNYGYNE:—

1. "Būdas senovės Lietuvių" — Daukanto.
2. "Chistamatija" — kun. Miluko;
3. "Europos istorija" — Freeman;
4. "Lietuviai Amerikoj" — Jono;
5. "Kuomi žmonės gyvena" — Jociaus;
6. "Petras Žemaitis" — Astrauskis;
7. "Kražių skerdynė" — kun. Žilinskis;
8. "Diedai ir Gražina" — Mickaus;

Ant aplikacijos turi būti kuopos antspauda. ir parašai viršaičių ir krasos ženkleliu už 10c.

Kun. S. J. Struckus.

SUSIV. LIET. R.-KAT. AM. VALDYBOS ANTRAŠAI:

Prezidentas, — K. Krušinskas, 59 Teneyck st., Brooklyn, N. Y.
Vice-Prezidentas, — A. Petrauskaitė, 563 N. River st., Waterbury, Conn.
Sekretorius, — J. S. Vasilianskas, 112 N. Greene st., Baltimore, Md.
Kasierius, — Pranas Burba, 458 Main st., Edwardsville —Kingston, Pa.
Kasos Globėjai: — J. Stulgaitis, 122 S. Mead st., Wilkes-Barre, Pa.
J. B. Valukonis, 233 Broadway, S. Boston, Mass.
Dvasiškas Vadovas, — kun. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.
Knygius, — kun. S. J. Struckus, P. O. Plymouth, Pa.
Gydytojas, — Dr. A. K. Rutkauskas, 2302 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

CHICAGOS APSKRIČIO, S. L. R. K. A. ADRESAI:

Pirm. A. J. Sutkus, 6229 So. Fairfield ave., Chicago, Ill.

Rašt. J. J. Palekas, 4629 S. Paulina, st., Chicago, Ill.

S. L. R. K. A. PITTSBURGH,O APSKRITIES VALDYBOS ANTRAŠAI:

Prezidentas Jos. J. Tumasonis, 208 E. 14th ave., Momestead, Pa.

Vice-prez. J. Miliauskas, 1910 Carson, st., Pittsburg, Pa.

Sekretorius Kostantas Vaišnoras, 408 Tabor st., Pittsburgh, Pa.

Kasininkas kun. S. J. Čepananis, 318 — 4th ave., Momestead, Pa.

Dvasiškas vadovas kun. M. J. Kazėnas, 318 — 5th st., Donora, Pa.

PAIEŠKOJIMAI.

Paieškau savo sesers Onos Abakaitės, Kauno gub. Šiaulių pavieto, Papilės parapijos. Girdėjau, kad gyvena Chicagoje. Ji pati ar kas kitas atsišaukite šiuo antrašu:

Jonas Abokas,
254 C. st., So. Boston, Mass.

PAIEŠKAU geros moteries arba merginos prie namų darbo.
S. A. ŠLAKIENĖ,
3255 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Fotografijų galerija ant pardavimo. Laibai pigiai ir geroj vietoj. Visi aparatai yra konaujausi ir geriausi. Pinigų visų iš kart nereikia mokėti.

Priežasties pardavimo: negaliu apžiūrėti dvi vieti, priredančiai. Kas nori daugiau informacijų, kreipkitės šiuo antrašu:

J. P. Petraitis,
1505 Carson st.,
S. S. Pittsburgh, Pa.
47—50

INDĖK JŪSŲ SUTAUPYMUS ir užtikrink jūsų ateitį stebuklingose derliose žemėse Arkansas ir Louisianoj. Daug koloniju jūsų tautos žmonių jau įsisteigė prie Rock Island geležkelių, ir jie turi gerą pasisekimą. Jūs tą pat galite padaryti. ir ši žemė parsiduoda nuo $5 iki $10 už akerį. Mūsų Immigracijos Biuras gali suteikti vispuses, pasitikėtinas informacijas apie ūkininkavimo progas territorijoj. kuria mes pasiulome. Rašyk jūsų pačių kalba pas L. M. Allen, Passenger Traffic Manager Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago, Ill.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso — $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Draugo" ir $1.00 per money orderi, tas gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
R. F. D. Route 2,
HUDSON, N. Y.

Gerb. Kunigams!

Malonu mums pranešti, kad "Draugo" knygyne galima gauti Kalėdų Dovanos labai gražių naujausio leidimo Kalėdinių Paveikslėlių su lituviškomis maldelėmis. Po daug imant specijalė kaina. Reikalavimus išpildome veikiai.

Gerb. Vargoninkams!

"Draugo" Knygyne galima gauti plotkoms kopertų su pasveikinimais Šv. Kalėdoms. Reikalaujant atspaudžiame vargoninko vardą. Kaina ant užklausimo, sulyg skaitliaus ėmimo

KALĖDINĖS ATVIRUTĖS

Labai dailios Kalėdinės atvirutės del siuntinėjimo giminėms ir pažistamiems pasveikinant su Švi Kalėdomis, gaunama "Draugo" Knygyne. Kaina 5c. už 2, tuzinas už 25c. su prisiuntimu.

Didėlis Uždėjimas
Jubilerinės Krautuvės

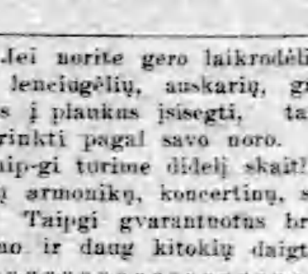

John Jasinski
4642 South Ashland Ave.
Visokiais Auksiniais ir kitokiais daiktais k. t. ziegorelių ir Litckių daiktų.

Jei norite gero laikrodėlio, gryno aukso žiedų, lenciugėlių, auskarių, gražių šukų moteriškoms į plaukus įsisegti, tai pas mus galėsite pasirinkti pagal savo noro.

Taip-gi turime didelį skaitlių pasirinkimui prūsiškų armonikų, koncertinų, skripkų, vargonų ir tt. Taipgi gvarantuotus britvas iš geriausio plieno ir daug kitokių daigtų.

Jau išėjo iš spaudos
Krikščioniško Mokslo
KATEKIZMAS
tinkamiausias vartoti
Parapijinėse Mokyklose
Surengtas ir užgirtas
trečiojo Baltimores Koncilijaus
Pagal angliško sutaisė
Kun. F. B. Serafinas
KAINA: Dalis I 15 c. — Dalis II 25 c.
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St. Chicago, Ill.

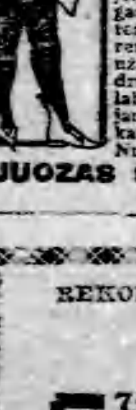

STEBUKLINGOS SZTUKOS

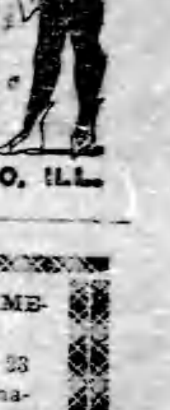

10 LABAI GERU ŠTUKU UŽ $1.00

Su niekuo taip žmonių nepalinksminsi kaip su geromis štukomis. Kuris žmogus moka gerų štukų, tas visados praleidžia laiką linksmiai visi jį myli ir laiko gudriu žmogum. Tu brolau gali ir tą pati padaryti, jeigu tik nori, nes dabar susilaukei geriausios progos, nes tik už 1 dolerį gausi 10 labai gerų štukų. Aš esu lietuvys, magikas ir herodydamas teatrus, patyriau, kad lietuviai labai myli štukas, todel aš dabar parengiau tik už 1 dolerį parduoti 10 geriausių štukų, todel nelauk ilgai, užsiorderiuok tuojaus, o po dienos visi manys, kad tu esi labai mandrus žmogus, arba tu ri velnią. Sztukos, kurias aš jums prisiunčiu, yra labai lengvos padaryti, teip kad kiekvienas, kuris tik turi rankas, tuojaus padaro. Visas reikalingas prietaisas ir lietuviška pamokinima kaip tas štukas padaryti, išsiunčiu ta pačia diena kaip gaunu orderį. Nusiuntimo kaštus aš apmoku. **Prisiųsk $1, o gausi tas štukas.**

JUOZAS SZLIKAS. 3261 S. Halsted St. **CHICAGO, ILL.**

REKOMENDUOJAME MUSŲ NAUJĄ AUKSINĮ 23 AKMENŲ GELŽKELIO LAIKRODĖLĮ.

Auksiniai, paauksuoti ir kitoki su 23 akmenimis, parduosime 10,000 vadinamų "Accuratus" laikrodėlių **tiktai už** $5.75 kožną. Tie gražus laikrodėliai puikiai išrėžyti, dubeltavi lukštai, gerai laiką rodanti, labiausiai keliauninkų naudojami, kurie turi daboti laiką, moteriški ir vyriški **gvarantuoti ant 20 mtų.** Tikrai gražus laikrodėliai, negėla bus nei draugams tokį parodyti. Jeigu nori turėti gerą dziegorėlį tai štai musų pasiulymas: Mes nusiųsime šitą laikrodėlį kiekvienam C. O. D. už $5.75 ir ekspreso kaštus del peržiūrėjimo. Jei nepatiks, nemokėsite nei cento. Mes riskuojame viską. Auksinis grandinėlis duodasi dykai su laikrodžių. **Adresas:**
EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 905, CHICAGO, ILL

Draugijų Reikalai

TAUTOS FONDO VALDYBA

Pirmininkas Dr. A. K. Rutkauskas, 2302 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

Raštinikas Adv. A. A. Slakis, 3255 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Iždininkas B. Vaišnora, 1514 Carson st., S. S., Pittsburgh, Pa.

Iždo Globėjai:

A. Nausiedienė, 917 W. 33 st., Chicago, Ill.

Jonas Jaroševičius, 1048 Washington st., Norwood, Mass.

ŠVENTO ANTANO DRAUGIJOS, WAUKEGAN, ILL., VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas, Steponas Keliotis, 1344 So. Jackson st.

Pagelbininkas, Kaimieras Barba, 1416 So. Park ave.

Protokolų raštininkas, Antanas Samočka, 1338 Sheridan Rd.

Finansų raštininkas. Jeronimas Shemulinas, 759 Marion st.

Kasininkas. Antanas Bakšys 1327 So. Victoria st.

Kasos globėjai:

Juozapas Skuldziskis, 1112 — 10th st.

Raimunda Rulevičia, 1330 So. Jackson st.

1. Maršalka, Pranas Dapkus. 1407 So. Park ave.

2. Maršalka, Antanas Didjurgis, 1327 So. Park ave.

Susirinkimai po aštuntai kiekvieno mėnesio, apie pirmą valandą po pietų. Lietuvių svetainėj, 9 ir So. Lincoln gatv.

AM. L. R. K. MOTERŲ SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA.

Pirm. —Marijona Juškienė, 129 Melrose st., Montello, Mass.

Vice-pirm. — Pranciška Nutautaitė, 2006 String st., Chicago, Ill.

Rašt. — M. L. Gurinskaitė, 3347 Auburn ave., Chicago, Ill.

Išd. — Antanina Nausiedienė, 917 W. 33rd st., Chicago, Ill.

Iždo globėjos: Pranciška Macijauskaitė, 4358 S. Fairfield ave., Chicago, Ill.

Ona Nausiedaitė, 1447 S. 50th ave., Cicero, Ill.

Daktarė-Kvotėja: Dr. A. S. Šlakienė, 3352 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Dvas. Vadovas: kun. F. Kemėšis, 50 W. 6th st., So. Boston, Mass.

ŠVENTO MYKOLO DRAUGIJOS, ROCKFORD, ILL., VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas, Kazimieras Miklas, 1025 S. Main st.

Vice-pirmininkas Mikolas Jankevičius, 1614 15th st.,

Protokolų raštininkas, Jonas J Merčaitis, 1530 S. West st.

Finansų raštininkas ir Iždininkas Pov. P. Petrėnas, 422 Island ave.

Iždo globėjai: Jonas Zubinas 1129 S. Church st.

Vincentas Kadzevičia, 411 Island ave.

Maršalkos, Kazimieras Brazas, 1543 S. West st., ir Izidorius Komza.

DRAUGYSTĖ ŠV. JURGIO KAREIVIO, NORWOOD, MASS.

Pirm. Pr. Kuras, 457 Pleasant st.

Pag. P. Kudirka, 31 Franklin st.

Prot. Rašt. J. Verackas, 1184 Washington st.

Fin. Rašt. V. Sereika, 568 Pleasant st.

Iždininkas V. Kavalianskas, 22 Staravant ave.

Iždo globėjai: K. Spriridavičia, 1025 Washington, st.

S. Vitkauskas, 1038 Washington st.

Maršalka G. Glebas, 61 Sturavant ave.,

DRAUGYSTĖS ŠV. JONO EVANGELISTO CHICAGO, ILL., VYRIAUSYBĖ.

Prez. Ig Liekavičia, 1930 S. Union ave.

Vice-prez. Juoz. Simenas, 911 W. 19th Pl.

Prot. Sekr. S. Dargis 638 W. 18 st.

Fin. Sekr. Petras Oliševskis, 718 W. 15th st.

Kasininkas Ant. Lekniekis, 1445 So. Sangamon st.

Maršalka Petras Augustinas 713 W. 17 Pl.

Susirinkimai paskutinį nedėldienį kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų Dievo Apveizdos parapijos svetainėj, 18 ir Union gatvės.

NEKALTO PRASID. PAN. ŠV. DRAUGIJA, WAUKEGAN, ILL ADMINISTRACIJA:

Pirmininkė — Ona Vasiliutė, 1349 So. Linclon st.

Vice-pirmininkė — Anastazija Pavalkykė, 1340 So. Park ave.

Prot. rašt. — Antanina Kasiliauskiutė, 1345 So. Park ave.

Finansų rašt. — Elžbieta Nevardauskaitė, 1221 Victoria st.

Kasininkė — Marijona Zeleniakiutė, 1320 So. Lincoln st.

DRAUGYSTĖS ŠV. JONO KRIKŠTYTOJAUS, MELROSE PARK, ILL., VALDYBA:

Pirmininkas J. Žvirblis, Box 595 Melrose Park, Ill.

Pirm. pagelb. V. Kindolas, Box 151 Melrose Park, Ill.

Org. užžiūr. prot. rašt. A. Jasinskas, 1300 St. Charles ave., Maywood, Ill.

Kasininkas J. Stefonkevišia, 5001 12 th st., Cicero, Ill.

Susirinkimai buna kas trečią nedėldienį kiekvieno mėnesio, pirmą val. po pietų J. Waichinho svetainėje, 2018 Lake st., kampas 21 atv. Melrose Park, Ill.

DRAUGYSTĖ ŠV. MYKOLO ARCHANIOLO, COLLINSVILLE, ILL. VALRYBOS ADRESAI:

Prezidentas Juozas Gudelauskas, 239 N. Hesperia st.

Vice-prezid. Jonas Šimkus kas, 415 Autum ae.

Prot rašt. Jonas Rudinskas, 600 N. Guernsey st.

Finan. rašt. Pranas Stankaitis 916 High st.

Kasierius Mikolas Gudelauskas, 401 N. Hasperia st.

Rink. Andrius Simanavičia, 18 Wing st.

Izidorius Kimutis, 315 N. Center st.,

Kasos glob. N. Giknis, 608 W. Short st.

Jonas Norkus, 904 Vandalia st.

Maršalka J. Rimkus, 902 Vine st.

Lankytojai ligonių:

Vincentas Kimutis, 315 Center st.

Juozas Prismontas, 607 Autum ave.

Metiniai susirinknmai atsibūna 2 ketvergą sausio m. Pusmetiniai 2 ketvergą liepos. Paprasti susirinkimai atsibūna, kas 2 ir 4 ketvargą kiekvieno mėnesio.

---

vana bus auksinis laikrodėlis.

Youngstowniečiai ir apielinkės lietuviai, nepraleiskite progos linksmai pasitikt naujus metus.

Užprašo

Komitetas.

BROOKLYN, N. Y.

Draugystės Karalienės, Aniolių ir 56-tos kuopos S. L. R. K. A. laikys ekstra susirinkimą 3 dieną gruodžio (Dec.), 7:30 val. vakare, 73 Grand st., svetainėje Brooklyn, N. Y.

Gerbiamieji draugai, neatbūtinai pribūkite ant šio susirinkimo, nes turime daug svarbių reikalų aptarti.

Su pagarba

Steponas Karvelis, sekr.

BIZNIEPIAI NAUDOKITES PROGA!

Parodos Albumas.

Worcester'io Lietuvos Vyčių 26 kuopa išleis Parodos Albumą, kuriame tilps įvairūs apgarsinimai, parodos išdarbiniai, kurie aptures dovanas, paveikslai atsižymėjusių Vyčių, įvairūs aprašymai ir programai parodos vakarų.

Štai geriausia proga biznieriams pasigarsinti, kadangi šitie Albumai bus paskleisti po visas lietuvių kolonijas dykai.

Pigiausis apgarsinimas, kuris bus talpintas į Albumą, kainuos $1.00. Už visą puslapį kainuos $10,00, už pusę puslapio $5 ir tt.

Siunčiant pinigus už apgarsinimus reikią išrašyti čekį ant iždininkės vardo, Matildą Šukintė, ir prisiųsti tą čekį raštininkui P. Jataveckui, 20 Hacker st., Worcester, Mass.

Jeigu del kokių priažaščių neus galimą išleisti Albumą, visi pinigai bus sugrąžinti savininkams.

Parodos raštininkas,

P. Jataveckas.

YOUNGSTOWN, OHIO.

31 d. gruodžio (Dec.), 1915 m., Lietuvių Progresyviškas Kliubas rengia balių Rumania svetainėj

645 No. kampas Poland ave., Franklin ave., ir Gibson gat.

Balius prasidės 6 val. vak. ir trauksis iki vėlybai nakčiai. Įžanga **Vienas** doleris **porai.**

Apart šokių, bus žaislų, skrajojanti krasa ir kitokie dalykai.

Bus duodamos dovanos. Kas gaus daugiau atviručių, nežiūrint ar vyras ar mergina, gaus gyvų gelių bukietą. Antra do-

Reikalaukite!

Kiekvienas gaus dykai didelį "Draugo" Knygyno Kataliogą. Prisiųskite savo vardą ir pilną aiškų adresą.

Adresuckite:

Draugas Pub. Co.
1800 W. 46th St.
Chicago, Ill.

Pearl Queen Koncertinos

75 - 102 raktų oktavos ir trigubi liežuvėliai, dabar ji yra vartojama visų geriausių muzikantų Suvienytose Valstijose.

Prašyk mūsų katalogo, jis yra veltui.

Georgi & Vitak Music Co.
4663 Gross ave.,
CHICAGO, ILL.

A. M. Norkunas

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

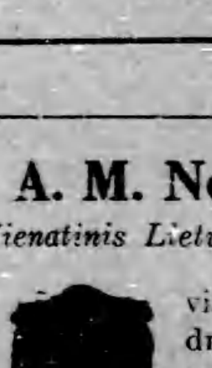

visokių ženklelų draugystėms, o ypatingai: kokardų, guzikučių, metalinių, anamelinotų ir padengtų celluloid'u, šarpų, veliavų ir karūnų.

Man pavestus darbus atlieku artistiška

M. A. Norkunas
166 Melrose St. Montello, Mass.

"ŽVIRBLIS"

NAUJAS JUOKŲ LAIKRAŠTIS

Spalių mėnesyje pradėjo eiti vienatinis visoj Amerikoj, mėnesinis juokų ir satyros laikraštis,

"ŽVIRBLIS"

kuris neužgauna nei kataliko, nei eiciliko, nei tautininko, bet visiems vienodai čirškia, ir nuo visų ima po 1 dolerį į metus.—

"ŽVIRBLIS"

čirškia tik vieną kartą į mėnesį. Tuojaus reikalingi agentai, kurie nuo kiekvieno dolerio gauna 25 centus. Apart to, kiekvienas agentas už kiekvieną šimtą surastų prenumeratorių gauna po 5 dolerius dovanų. Meldžiame siųsti prenumeratas ir korespondencijas. Vieną numerį visi gausit veltui tik prisiųskit savo adresą. —

"ŽVIRBLIS"

Box 576 :: :: FOREST CITY, PA.

"EŽYS"

Jei esi nuliudęs — "Ežį" skaityk.
Jei pats sugebi — į "Ežį" rašyk.
Nori sveiko juoko? — prie "Ežio" eik.
Pažink pirmą "Ežį", ir tuokart peik.

"EŽYS" mėnesinis juokų laikraštis, bado lygiai amerikiečius, lygiai Britanijos lietuvius. Atsiųsk adresą ir gausi pasižiurėjimui numerį uždyką, o kai pamatysi, tai visad "Ežį" skaitysi. Kaina metams 75 centai, pusmečiui 40 c. pinigai siunčiami money orderiais.

Adresas:

"EŽYS"

213 Station Road, Dykehead Shotts Scotland.

Klausyk Broli!

Aš duodu puikią naują barberišką britvą ir da pridedu mona arba juodą knygą, iš kurios kiekvienas gali išmokti ir lengvai padaryti šimtus visokių štukų, kaip tai: kaip prigaudyti pinigų iš oro arba kaip tikrai atspėti žmogaus metus ir daug kitokių. Už tą viską prisiųskite man tiktai 2 doleriu, o puiki britva ir juodoji knyga tuoj gulės prieš jumis stuboj ant stalo.

L. PAULAUSKAS,
152 Millbury st., WORCESTER, MASS.

FARMA FARMA!!

110 akrų gerai pradirbtos žemės, geri budinkai, gražus nedideli sodnai, žemė juodžemis su moliu. Vietoms juodžemis su žviru. Yra gražaus materijalno miško. Graži upė bėga par tan žemę. Netoli gražaus miestuko ir gelžkelio šalėje lietuvio farmierio. Parsiduoda greitu laiku, už $1,300, šimta ir pusę reikią įmokėti, likusius ant ilgo išmokėjimo su 3-čių procentu.

Ateik arba rašyk tuojau.

JOHN D. SIMANOWSKI
239 Railway Exchange Bldg. Chicago, Ill.
Phone Wabash 361

Gelbekite Gimines!

per Lietuviu-Vokiečiu Biurą

Visa Lietuva po Vokietijos valdžia, todel visi laiškai ir dokumentai turi buti rašomi Vokiečių kalba, nes lietuviškų laiškų cenzura neleidžia. Mes turime tiesioginius susinešimus su Vokietijos konsulatais ir dabartine vokiečių valdžia Lietuvoj. Mes padarome visus žemių nuosavybių raštus ir įvairius dokumentus vokiečių kalba. Sujieškome pražuvusias gimines ir jų turtą. Verčiame ir parašome laiškus giminems vokiečių ir lietuvių kalbose. Toliau gyvenanti prisiųskite savo lietuviškai rašytus laiškus, o mes išversime vokiškai. Reikale vertimus patvirtiname Notaru antspauda. Norinti išversti ar parašyti laiškus turi prisiųsti **$1.00. Jeigu norite kad jusų paliktas turtas Lietuvoj nepražutų, tai atsišaukite tuojau.** Rašydami platesnių žinių įdekite stempą atsakymui. Adresuokite:

Lithuanian-German Bureau
3149 So. Halsted Street, CHICAGO

Valandos vietos lietuviams: Paprastais vakarais nuo 6 iki 9; Subatomis nuo 2 iki 9; Nedeliomis nuo 10 iki 4 po pietų.

Prie išsinarinimo ir įsipjovimui

Tuojau įtrink D-ro Richter'io

PAIN-EXPELLER

Nuo 50 metų nesuvadžiojantis ir lietuvnikų numylėtas namiuis budas

Tikras tiktai su pažymėta marke "ĮKARA"

25c. ir 50c. butelinkas visose aptiekose arba stačiai nuo

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street. New York, N. Y

Jei norite turėt gerą laikraštį, tai užsisakykite

"ATEITĮ"

"ATEITIS" išeina 3 kartus į savaitę: Utaminkais, Ketvergais ir Subatomis ir darbo žmonėms pilnai atstoja dienraštį.

"ATEITIS" eidama 3 kartus į savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasaulyje.

"ATEITIS" yra vedama gabių redaktorių, kuriai sandarbininkauja visa eilė žymiausių lietuvių rašytojų.

"ATEITIES" kaina tik $2.50 metams ir $1.50 pusei metų. Į užrubežį $3.50 metams ir $2.00 pusei metų. Norintiems "Ateitį" pamatyti, vieną numerį siunčiame dykai. Adresas:

ATEITIS PUBLISHING CO.,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Du-kart Savaitinis Laikraštis

"SAULE"

Jau 25 metai, kaip išeina kas Utarninkas ir Pėtnyčia. Prenumerata kaštuoja metams: Amerikoje $2.50 metams, pusei metų $1.25. Rusijoje ir Europoje $3.50 metams, $1.75 pusei metų.

Rašykite šiądien, o gausite vieną numerį pasižiurėjimui dykai, adresuojant

V. J. BOCZKOWSKI — CO.
Mahanoy City, Pa.

"Draugo" SPAUSTUVĖ

Atlieka visokius spaudos

Darbus

KAIP TAI:

Konstitucijas, Tikietus, Užkvietimus Plakatus ir kitokius spaudos darbus.

Darbą atlieka dailiai, greitai, gerai ir UŽ PRIEINAMĄ KAINĄ

Su visais reikalais kreipkitės sekančiu adresu:

Draugas Publishing Co.
1800 W. 46th Street CHICAGO, ILL.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero

Seseru Seminarija

CHICAGOJE.

Vienuolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių skyrių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School).

Lietuviškosios Seserys priima pas save mergaites mokinimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguleriškojo mokslo, arba ir atskyriam, yra mokinama: muzika, paišyma, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

Geriausios augštos vertės aikrodėlių, žiedų ir branakmenių pasirinkimas žemiausią kainą Jus rasite pas

H. JOFFEY
4625 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

Sieniniai Paveikslai!

Kiekvieno lietuvio-kataliko namuose privalo rastiess nors pora gerų katalikiškų paveikslų. Mes tik ką gavome siuntinį įvairių paveikslų, kaip tai *Šv. Kazimiero, Šv. Antano, Šv. Petro, Šv. Jono, Šv. Juozapo, Šv. Onos,* ir beveik visų esančių Šventųjų; *Sald. Širdies V. Jėzaus, Nukryžiuoto, Penkių Ronų V. Jėzaus, Sald. Širdies Šv. Marijos Panos, Nekalto Prasidėjimo Šv. M. P.* ir tt. ir tt. Taip-pat turime pav. *Šv. Tėvo Popiežiaus Benedikto XV.*

Norėdami paveikslą gauti, paminėkite vardą, kokio norite, prisiųskite pinigus su pareikalavimu, o paveikslus veikiai gausite. Kaina su prisiuntimu kiekvieno 25 centai.

Prastesnės rųšies turime po 20c., bet visados patartume pirkti brangesnį, nes tai daug yra dailesnis ir nebus gėda laikyti namie.

Adresuokite:

Draugas Publishing Co.
1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

JAU EINA NAUJAS LAIKRAŠTIS

Seniai amerikiečių lietuvių laukiamas

"TIKYBA IR DORA"

Jis rašo apie naujus amerikiečiams dalykus, aiškina tikėjimo klausimus, atsako į visokius užsipuldinėjimus ant Katalikų Bažnyčios.

Paduoda gražių doros apysakų — trumpai sakant rupinasi žmogaus dvasios labu.

Laikraštis eina du kartu į mėnesį

Kaina 75 c. metams

Kas atsiųs savo adresą, gaus vieną numarį dykai.

Redakcijos adresas:

1644 Wabansia Ave. Chicago, Ill.

Atsakymas "Katalikui"

Katalikas susikivirčijęs su "Draugu" ir "Darbininku", išbaręs tų laikraščių redaktorius, kreipėsi pagaliau (No. 250) į kunigus su perspėjimo žodžiu, ragino susipratusius katalikus atsiliepti, ką jie mano apie "Kataliką". Pittsburgh'o provincijos kunigai perspėjami atsiliepė, pasakė, ką jie mano apie "Kataliką", apie jojo perspėjimus ir žygius prieš kun. Kemėšį ir "Darbininką". "Katalikas" stebėdamos, nors pats ragino, talpino Pittsburgh'o prov. kunigų atsiliepimą ir priduria, kad jis talpinąs tą Pitts. prov. kun. žodelį, kaipo nepaprastą indomybę bei lietuvišką *curiosum*. Ką gi ant to galima pasakyti? Ne ką kitą, kaip tik tą, kad "Katalikas" su savo dviveide politika, su savo argumentavimo būdais ir yra tokji nepaprastoji indomybė lietuvių išeivių gyvenime. Tokios "indomybės" tik ir gali pasilaikyti lietuvių katalikų tarpe, iki tie katalikai nėra užtektinai susipratę ir susiorganizavę. Bet nebeilgas tų "indomybių" amžius. Katalikų sąmonė ačiū tai "kemišinei politikai", kurią "K-as" pasmerkia, sparčiai auga, "Katalikas" turės prisidėti prie viso katalikiško judėjimo, arba važiuoti sau sveikas į laisvamanių abazą, kur "Kataliko" širdelė senai jau linksta...

"Katalikas" teisingai patėmijo, kad tie patys Pittsburgo provincijos kunigai (tik dabar daug daugiau) bando nuplėšti veidmainiavimo kaukę (ličyną) nuo "K-ko" veido, ką neintikėjo į "Kataliko" "ščirą" širdį ir anais garsiais "K-ko" šukavimo metais apie katalikiško susivienijimo gerovę. Težino "K-ko" leidėjai, kad Pittsburgh'o prov. kunigai turi nuo seno išsidirbę savo nuomonę apie "K-ką" ir ligšiol neturėjo progos jos pakeisti, bet turi progą ir gana priežasčių ir toliau jos laikytis. Visi gerai žino ir atsimena, kad "K-kas" visa gerkle šukavo apie Katalikų Susivienijimo gerovę, kuomet tikėjosi tapti organu, bet netekęs vilties pasilikti organu, visai nutylo ir dabar katalikų lietuvių Susivienijimu mažai tesiinteresuoja. Kodel "K-kas" tiek mažai terašo dabar apie K-kų Susivienijimo reikalus? Ar jau dabar nebreikalinga Sus. agitacija? Katalikų Susiv. įvyko reformos ir pagerinimai ne ačiū "K-ko" šukavimams ir intrigoms, bet ačiū darbėtumui ir energijai to paties nekenčiamo kun. Kemėšio ir kitų atsidavusių Susivienijimui vyrų, ir tai tuosykiu, kuomet "K-kas" buvo gavęs per nosį, buvo aptylęs ir nebetrukdė Susiv. augimo. Tušti tatai yra "K-ko" žodžiai apie kokią ten teisybę, kurią Pittsburgh'o provincijos kunigai norėjo paslėpti.

Keistas yra "K-ko" argumentavimo būdas, jei tą, ką jis pasakė savo rašinėlyje galima argumentais pavadinti. Visas raštelis yra pilnas prikaišiojimų ir tuščių žodžių... Kaip paprastai "K-kas" savo ginčuose, ypač jei ginčijamos su katalikiškais laikraščiais, arba kunigais, tik moka giedoti apie artimo meilės stoką, neapykantą, melus ir išmislus, tikėjimo silpnėjimą, žmonių klaidinimą, nesubrendimą, autoriteto mažėjimą, norint būti didesniais už patį vyskupą (iš kur čia tas vyskupas atsirado?) ir tt. Ištikro "K-kas" yra panašus į tą vagį, kurs norėdamas išsprukti pats bėgdamas šaukia: "vyrai, laikykite vagį!" — kad tokiu būdu suklaidinus vejančius.. Ar ne taip daro "K-kas"? Bubnina apie tokius dalykus, kurių pats neturi ir visai nesupranta. Tylėti, nors "K-kas" niekus tauškia ir daro, tai bus artimo meilė ir pakanta, anot "Kataliko". Geriaus "K-kas" pasisakytų, kad *ignoramus et ignorabimus* (nežinome ir nežinosime) vietoje kitiems primetinėti argumentų stoką... Baigdami visą reikalą su "K-ku", turime pridurti: Teisybė, kad "Katalikas" išsigando "D-ko", nes jojo pasirodymo nei nepaminėjo. Teisybė, kad "K-kas" darbuojasi su katalikų priešais, nes "Kataliko" vedėjas ir manadžerius yra Spaučos Draugijos prezidentu, kur kartu su cicilikizmo ir laisvamanių tėvu daro neprielankias rezoliucijas parapijinėms mokykloms, katalikiškam jaunimui ir tt. Teisybė, kad "Katalikas" gali įstoti katalikiškų laikraščių sąjungon ir panorės tai padaryti, kuomet pamatys, kad nepriglulėjimas prie katalikiškų laikraščių sąjungos blogai atsiliepia ant jojo kišeniaus. Teisybė, kad "K-kas" yra katalikišku laikraščiu tik ne iš persitikrinimo, bet del biznio, todel išeina toks sausas, nenaturalis, visai nevertas tų pinigų, ką katalikai už jį sumoka. Ar tik "K-ko" leidėjai nevaržo savo redaktorių, neleidžia jiems savo idėjų plėtoti, bet liepia būti ant tiek kataliku, ant kiek tas yra reikalinga "Kataliko" leidėjams... Teisybė, kad neužtenka šiandieną būti kataliku, bet reikia dar prisidėti prie viso katalikiško judėjimo, jį remti, už jį agituoti, o "Katalikas" to nedaro, taigi netarnauja ištikimai katalikiškai visuomenei. Teisybė, kad "Dr." su "D-ku" turėjo teisę pakutenti "K-ką" už nepriglulėjimą prie katalik. laikraščių sąjungos ir bičiuoliavimos su laisvamaniais su skriauda katalikams. Teisybė, kad kun. Kemėšis nereikalauja mūsų apginimoč mes jo ir neginame, tik paaikiname "K-ką", kad kun. Kemėšis veikia su mūsų žinia. Teisybė, kad "K-as" neturi supratimo apie evoliuciją, nes jei suprastų, tai žinotų, kad šiandieną jau yra labai pavojinga sėdėti ant dviejų krėslų, laikytis dvilypės politikos, prigulėti prie laisvamanių draugijos, o katalikų laikraščių sąjungą vadinti partijine draugija... Teisybė, kad "kemėšinė politika", košės virimas (tas nėra pravardžiavimu, anot "Kataliko") išduoda puikius vaisius, kad net "Katalikas" sudreba... Teisybė yra ir tas, kad su "Kataliku" sunku yra susikalbėti, geriausiu ginklu ir argumentu prieš "Kataliką" bus jojo ignoravimas.

Pitsburgh'o prov. kunigai:
S. J. Čepananis,
J. M. Vaišnoras,
Ignas Abromaitis,
J. Misius,
M. J. Kazėnas,
A. Jurgutis,
J. F. Pikutis,
J. J. Sutkaitis.

Šis - Tas

Viena bėda — "Naujienoms" ne bėda, bet kuomet atstatyta trys Chicagos policijos kapitonai, "Naujienoms" pasidarė net tris bėdos. Turbūt ir "Naujienų" Kapitono pypkė į nelaimę pakliuvo?

• •

"Kova" iškilmingai prisako socijalistams nepasiduoti Tautos Taryhai ir kovoti iki paskutinio prieš... savo šešėlį.

• •

"Amerikos Lietuva" padarė kaput... Amžiną atilsį...

• •

Pražuvo "Amerikos Lietuva"! Ne klerikalų numarinta, ne cicilikų užmigdinta, bet gerojo draugo "kataliko" į duobę įstumta. Jei galit, sugriauskit, o, Jurgio spurgai!

• •

S. L. A. kalendorius katalikiškus laikraščius klerikalais išvadino. Aišku, kad mūsų laisvamanėliai ir 1916 metais rimto darbo nevarys, bet bepartyviškas partijas tvers ir klerikalizmui į kulnis žiūrės.

• •

Jei mūsų pirmeiviai ir laisvamaniški "tautininkai" priparodys iki Kalėdų, kad pas lietuvius randasi viena klerikališka "dušelė", visas savo skolas ir neapmokėtas bylas, kaipo kalėdinį prezentą, paaukosiu socijalistų kankinių fondan.

• •

"Santaiką" visi prielankiai sutiko ,bet apie taiką nei vienas neprabilo.

• •

Vienybė, broliai ir lygybė — Amerikos lietuviams neparasta baisenybė.

• •

Europos Belgija ir Serbija paliko be karalių, o Amerikos lietuvių socijalizmas be galvos. Nežino dabar mūsų "draugučiai" nei kurion pusėn palinkti.

• •

Norėtų lietuviški "cicilikai" pagarbinti ir kaizerį ir sultoną, bet nei vokiečių nei turkų kalbos nepažįsta, lietuviškai-gi tie viešpačiai nesupranta, tad ir visas darbas mucina up side down.

• •

Geriausia Europos kariaujančios viešpatijos padarytų, jei paklausytų Bostono "Ateities" patarimų. Ką pasakė — kirvių nukirto. Nei nemėginк jos pertikrinti. Taip, kaip Vokietijos militarizmas.

• •

Ir šiaip ir taip galvoju, bet niekaip negaliu įspėti, ar Hindenburgas Dvinską subombardavo, ar Dvinskas Hindenburgą.

• •

Laikraščiai rašo, jog visų Europos kariaujančių viešpatijų karaliai į karės laukus iškeliavo, bet nieko nepasako ar tie karaliai priešakines ar užpakalines pozicijas užėmė.

• •

"Keleivio" prasivardžiavimo leksikonas prasideda storkauliaus ir užsibaigia peizavimu. Taip bent atrodo "Keleivio" redakcijos pastabos!

• •

Bostono "Ateitis" praneša, kad Chicagos Vyčius paskatino prie darbo pirmeivių ir laisvamanių pajuokos, asmenų teršimas ir netaktingumas. Kad pirmeiviai ir laisvamaniai moka žmones teršti, apie tai niekas neabejojo, bet kad prie to prisipažįsta — tai naujiena. Patarčiaus Bostono jaunimui "pasiprovijusius" "ateitininkus" prirašyti prie vietinės Vyčių kuopos, gal visai pasitaisys.

• •

Neronai... Hillstromai... Hilstromai... Rockefelleriai... Rockefelleriai.. Neronai taip užinteresavo aidobliečius, kad, iš numirusių prisikėlęs pramonininkų organas, tik apie juos tekalba. Gal su jais aname pjasaulyj buvo susitikęs kad taip numirusius pamėgo.

• •

"Amerikos Lietuvis" pažymi, kad katalikai viešame lietuvių gyvenime užima pirmą vietą, o tautininkai su socijalistais antrą. Jau kad "Amerikos Lietuvis" taip sako — tai šventa teisybė. Jis, kaipo džentlemonas, prasimanymų nedarys.

• •

Po šimts pypkių! Laukiu, laukiu ir niekaip negaliu sulaukti, kuomet tie Bostono laikraščiai po visų polemikų pradės kepti bendrus lietuviškus ragaišius. Vyručiai, greičiau, nes malkos bereikalo kurenamos!

• •

Kad tave kur všystkie žaiby ir pioriunai, "Saulė" savo promieniais "Draugą" mėgina nušviesti.

• •

Lietuvių socijalizmas išperėjęs "Moterį ir socijalizmą" galės ramiai sau ant amžių užmigti. Tikrai dabar nebereikės kelti.

• • •

"Šliupas" atsidėkuodamas per "Tėvynę", "Kataliko" menadžiarių už jo "retrospektų" ir "prospektų" korektavimą, išvadino "Kataliką"... lizdu... Tai prie ko priveda bičiuolystė su laisvamaniais!? Tu jiems duonos su medum, o jie tau akmeniu į kuprą!

• •

Šliupas, ir apie lietuvišką vienybę kalbėdamas, negali pasilinosuoti nuo "romiškos" bainės.

• •

Laisvamaniško jaunimo susivienijimas taip paaugo "Ateities" redakcijoj, kad net pusantro atsišaukimo pagamino.

• •

Jaunų lietuvių "cicilikų" lyga iš pirmos gimimo dienos susirgo raudonaja liga.

Burbulas.

Mes Turime

$1.500.000.00

Paskolai pagerinimui nuosavybės Chicagoje Jei Jus norite budavoti ar manote ingyti nuosavybę ir Jums maža pinigų, atsikreipk prie musų ir mes Jums pagelbėsim.

Peoples Stock Yards STATE BANK
Prie Ashland Ave. ir 47 gatvės
Seniausia, Didžiausia ir Užtikimiausia BANKA
Vakaruose nuo Stock Yardų

Moterų Sąjungos Kuopas.

Per Pirmąjį Moterų Sąjungos Seimą tapo įvestos naujos reformos, kurios įvyks nuo Naujų Metų.

1. Lėšų Fondas, į kurį kiekvieną narė mokės po 25c. į metus. Taigi kuopų raštininkės siunčiant duokles į Centrą už sausio mėnesį atskyrium įrašysite ir 25 c. nuo kiekvienos narės. Iš tų pinigų 6c. nuo kiekvienos narės eis į A. L. R. K. Federaciją, kaip jau nutarta ant Seimo.

2. Artinantis Naujiems Metams, norima padėti Moterų Sąjungos pinigus į banką ant nuošimčių. Taigi, gerbiamieji, kurie pasižadėjote aukoti į Moterų Sąjungos Laikraščio Fondą, būtų labai malonu, kad prisiųstumėte Centro Iždininkės vardu A. H. Nausiedienės, (917 W. 33rd st., Chicago, Ill.) o ji prisiųs pakvitavomes.

M. L. Gurinskaitė,
Moterų Sąjungos, Centro Raštininkė.

---

dų bei tonacijų muzikoje. Ant kiek yra spėjama, chorų giedojimas buvo vienu balsu (unisono), arba kartais oktavomis su orkiestra; šokėjai taip-jau dalyvaudavo.

RYMIEČIŲ MUZIKA.

Rymiečiai, būdami užimti tankiomis karėmis ir praplatinimu savo viešpatijos rubežių, niekto tuose laikuose neprisidėjo prie muzikos pakėlimo. Dainininkai ir instrumentalistai suplaukdavo į Rymą daugiausia iš kitų šalių, ypatingai iš Graikijos.

Rymiečiai labai mylėjo chorų giedojimus. Graikų muzika tankiausiai būdavo užpildoma jų vakaruose, nes savo lengvu stylium buvo geriau visiems suprantama. Yra pažymėtina, kad Juliaus Cezaro laikuose iškilmingame tautiškame apvaikščiojime dalyvauta 12,000 dainininkų ir instrumentalistų.

Neronas, kuris tik paženimo dailę savo netikusiais bandymais komponuoti, dainuoti ir grajyti, užlaikė prie dvaro 500 muzikantų del savo pasilinksminimų.

MUZIKA PAS KRIKŠČIONIS.

Krikščionybė labai daug prisidėjo prie pakėlimo ir praplatinimo dailės ir muzikos.

Pas krikščionis chorų muzika užėmė svarbią vietą, visuomet buvo ir yra didžiausiu papuošimu tikėjimiškų apeigų.

Ketvirtam šimtmetyj Konstantinopolyj pradėjo platintiesi Arijonų sekta. Jiems buvo uždrausta namuose ar šiaip jau po bile pastoge laikyti panaldas. Arijonai, idant patraukus daugiau savo pusėn pasekėjų, pavartojo chorų muziką.

Sudarę chorą ir susirinkę į viešas miesto vietas, per ištisą naktį giedojo giesmes. Pranatydamas krikščionims paklydimo pavojų, šv. Krizistenas, pagelbint Eudoxijos karalienei, surengė prieš Arijonus vakarines procesijas, laike kurių bažnytinai chorai giedojo. Nuo tų tai laikų prasideda įsikūrimas lavintų ir organizuotų chorų bažnyčioje.

314 metuose popiežius Silvestras, idant sutvarkius geresnį bažnytinį giedojimą, įsteigė Ryme giedojimo mokyklą. Įsteigimas giedojimo mokyklos, buvo vienas iš prakilnių pop. Silvestro darbų, nes tas davė pradžią ir po šiai dienai garsiam pasaulyje Sistino koplyčios chorui. Pav., laike karunavojimo Napoleono I Paryžiūje, 32 Sistino kopl. lavintų choristų savo giedojimu Notre Dame, padarė didesnį įspudį, negu keletas šimtų narių choras, pritariant skaitlingai orkestrai.

Imdami pavyzdį iš Sistino koplyčios choro ir po kitas šalis pradėjo tvarkytiesi ir organizuotiesi bažnytiniai chorai.

Steigiamos giedojimo mokyklos, ypatingai prie vienuolynų, kame buvo lavinami giedoriai.

Daug pasidarbavo muzikos dirvoje Milano vyskupas šv. Ambroziejus. Jis padidino Rymišką ritualą; patsai išvertė į lotynų kalbą daug puikių graikų giesmių. Rytų apeigų antifoninį giedojimą įvedė vakarų bažnyčiose.

Pop. Grigalius didysis, taip-gi daug pasidarbavo. Jisai įvedė į bažnytines apeigas vienbalsinį giedojimą, gregorijonišką vadinamą.

Gregorijoniškas giedojimas geriausiai tinka bažnytinėse apeigose, bet del atsakančio išpildymo, reikalingi lavinti giedoriai.

Tarpe daugelio kitų del muzikos pasidarbavusių dvasiškių yra paminėtinas Benediktinų vienuolis Huebald (9 šimtm.). Jis pritaikęs daugbalsinį giedojimą.

Vienuolis Guido iš Arezzo's išrado rašymui gaidų sistemą, kuri ir iki šiam laikui yra vartojama. Taip-jaugi nustatė, taip vadinamą, *gammą*.

CHORAI VOKIETIJOJ.

Yra aišku, kad pas kultūriškai pakilusias tautas ir muzika yra augštai išsivysčiusi. Vokietijoj organizuoti chorai buvo tiktai prie bažnyčių, katalikų bei karališkų koplyčių. Tie chorai dalyvaudavo bažnytinėse apeigose ir svietiškose iškilmėse. Koncertų mažai arba visai nerengdavo.

Vokietijos moksleiviai pirmiausiai pradėjo interesuotiesi chorų muzika. Aštuonioliktame šimtmetyj Leipzige moksleivių draugija kas savaitė rinkdavosi, idant pasilavinus muzikoje ir dainavime. Jie tuojau sutvėrė chorą diletantinį arba dailės mylėtojų. Tas choras užsiėmė tiktai koncertų rengimu. Savo rengiamuose vakaruose, jie išpildydavo klasiškus Haydno, Mozarto, Beethoveno ir kitų veikalus. Po koncertui sekdavo pasilinksminimai, šokiai ir vakarienė. Rengiant koncertus sujungtus su pasilinksminimu, jie permažai atkreipdavo atidos į artistiškąją koncerto vertę.

Del tų ir daugelio kitų priežasčių, kaikurie chorai ne ilgai tegyvavo. Draugijos, kurios atkreipė daugiau atidos į artistiškąjį koncerto išpildymą gyveno nesulyginamai ilgiau.

Vėliau, kaikurios iš tų draugijų, pramačiusios reikalą, uždraudė laike savo koncertų pardavinėti valgius, gėrimus.

Pažymėtina, jog Vokietijoje chorų muziką žymiai remdavo inteligentija ir šiaip jau turtingesnieji piliečiai: ar tai savo dalyvavimu choruose ar tai pinigiška pašalpa, ar tai atsilankymais jų rengiamuose vakaruose.

Vokietijoje daugiausiai pasidarbavo pakėlime chorų muzikos žymus mylėtojas ir žinomas muzikas Karl Fasch.

1790 m. jisai apsigyveno Berlyne ir iš 12 prakilnios širdies jaunimo sudarė chorą. Tas nors mažas mylėtojų muzikos burelis, bet daug nuveikė.

Jis labai energiškai ėmėsi už darbo. Vieną kartą žiemos metu jų neapšildytam praktikavimo rume buvo šalta. Mergaitės apsiaustuvais pridengė savo nušalusias kojas, kad tokiu būdu nesutrumpinti repeticijos ir daturėti iki galui.

Tasai choras ir davė pradžią šiandien visam pasaulyje garsiai mokyklai Sing akademija. Tos įstaigos svarbiausia užduotimi buvo, idant išsilavinus muzikoje — dainavime. Jos nariai susirinkdavo ne delto, idant smagiai laiką praleisti, bet del to, kad atsiekti savo tikslą.

Skaitlius Sing akademijos narių žymiai augo, ir šiandien virš 600 nėra priimama.

Ta draugija yra svarbi tuomi, kad daug prisidėjo prie kultūriško žmonių pakėlimo. Ji davė progą išgirsti sunkiausius klasiškus veikalus, kaip Bacho passiją į šv. Motiejų ir kitų.

Nusižiūrint į tą draugiją ir po kitus miestus pradėjo organizuotiesi chorai ir šiandien nėra Vokietijoje miestelio ar sodžiaus, kame nebūtų lavintas choras.

ANGLIJOS CHORAI.

Anglija taip jaugi neatsilieka nuo kitų šalių chorų muzikoje. Tas kraštas yra žinomas, kaipo šaltinis ir auklėtojas oratorijų giedojimo. Tenai, kaip ir kitur, pirmiausiai pradėjo organizuotiesi chorai prie bažnyčių ir koplyčių. Retkarčiais tie chorai rengdavo koncertus. Ypatingai iškilmingais kas metą būdavo apvaikščiojama Anglijoje šv. Cecilijos diena.

Toje iškilmėje dalyvaudavo geriausi trijų miestų (Glaucester, Worcester ir Hereford) chorai, taip kad vėliaus tie apvaikščiojimai ir buvo praminti: "trijų chorų šventė".

Anglija yra žinoma, kaipo auklėtoja augštesnio turinio chorų veikalų. Tenai bile kokioj šalies dalyj sukviesti chorai be jokių bandymų ar net ir iš atminties gali sugiedoti geriausias oratorijas Handelio, Haydna, Mendelsohno, Bacho ir kitų. Šiandien Anglijai niekas negali įygintiesi surengime iškilmingų tautos švenčių.

Tenai lengvai sutraukiama milžiniškas skaičius dainininkų ir su mažu prisirengimu išpildoma tokie veikalai, kaipo Handelio "Messiah", kas kitose šalyse būtų tiesiog negalimu.

A. Pocius.

(Gerb. p. A. Pocius mums žadėjo parūpinti daugiau straipsnių apie chorų muziką, ypač apie lietuvių muziką. Taigi straipsnį galima skaityti neužbaigtu. "Dr." Red.).

VIDURAMŽIŲ LIKUČIAI.

Easton, Md. apielinkės turtlas farmeris, Frank Marshall ir jo žmona, per 12 metų laikė savo dukterį, uždarę mažame kambarėlyj ir neleido jai niekur iš to kambarėlio išeiti, nei su nieku kalbėti. Ta nelaiminga mergaitė pakliuvo į tėvų kalėjimą turėdama 16 metų amžiaus, dabar-gi jai sukako 28 metai.

To nežmoniško farmerio kaimynai nieko nežinojo apie Marshallo paslaptį, taip gabiai jis mokėjo ją apsaugoti. Tik netikėtai vienas iš kaimynų sužinojo apie mergaitės likimą ir tuojaus pranešė policijai, kuri merginą palinosavo, gi tėvus patupdė kalėjiman.

Palinosuota iš tėvų kalėjimo mergina pasirodė nebemokanti net kalbėti ir labai nusilpnėjusi protiškai. Daktarai rūpinasi dabar apie nelaimingos žiaurų tėvų aukos sveikatą. Tai kokių žmonių dar esama Amerikoj!

UŽDAVINYS.

1. Amerikos lietuviai turi pusketvirtos srovės, 7 centralines organizacijas ,tris spaudos drangijas, eibes laikraščių, redakcijų, keliasdešimt mažų peštukų ir tylinčią plačiąją visuomenę — kaip iš to viso sudaryti Tautos Tarybą?

B. K. B.

Waterburio, Conn. Kronika.

RAČIŪNO JUDAMIEJI PAVEIKSLAI.

Lapkričio 21 ir 22 dd. lankėsi mūsų mieste p. Račiūnas su lietuviškais krutomais paveikslais.

Žmonių pasižiūrėti tų paveikslų per abi dieni prisirinkdavo daug, mat, kiekvienas norėjo pamatyti savo gimtinio krašto tą vietelę, kur jis augo ir praleido savo jaunas dienas.

Negaliu pasakyti, ar žmonės paveikslais pasitenkino, bet ne vieną girdėjau sakant:

— Dievulėli, tu mano, kas tik to tamsaus žmogelio neišnaudoja. Visokiais būdais traukia iš kišenės kvoterius. Nieko gero nematėme, o Račiūnui keli šimtai dolerių yra.

Tas tiesa, bet nereikėtų taip tų kvoterių gailėtis, nes buvo minėta, kad tuia pelno dalis eis Lietuvos nuvargėlių sušelpimui. Kiek ištikrųjų bus paskirta, nieko nežinoma, bet manoma, kad p. Račiūnas paskirs gerą savo pelno dalį nuo karės nukentėjusiems lietuviams.

ŠV. JURGIO K. K. DR-JOS BALIUS.

Lapkričio 25 d. Šv. Jurgio K. K. dr-ja surengė 48 Green gatvės saléje balių ir teatrą. "Aušros" teatrališka draugija statė scenoje 3-jų veiksmų dramą "Pikta Dvasia". Lošimas išėjo gana gerai, nors pats veikalas savaimi nėra per daug įspudingas, bet geras veikalo atlikimas pilnai publiką patenkino.

Artistų pasižymėjimas.

Tikrai artistiškai savo roles atliko šios ypatos: p. J. Kurauskas — Andrius, p. V. Ališauskas — Turtaglobis ir p-lė F. Giliutė — Ona.

Kitiems artistams šiokių-tokių mažmožių truko pric gero rolių atlikimo, bet tai atleistina kaltė, ir reikia pasakyti, kad aplamai visi gerai savo pareigas išpildė.

Dainos.

Turiu dar pažymėti, jog per lošimą dainavo 'Aušros' draugijos choras. Nors dar pirmą sykį choras pasirodė scenoje ir be vadovo, bet sudainavo puikiai. Jeigu "aušriečiai" netingės lavintis ir toliaus dainavime, — tai trumpoj ateityj pralenks visus kitus Waterburio chorus.

— Bravo, aušriečiai!

Dailės srityj apsimoka šiektiek daugiaus padirbėti, bile tik vaisių galima susilaukti.

Ačiū šv. Jurgio draugijai už surengimą tokio puikaus vakaro, o "aušriečiams" už dainas.

Daugiaus tokių vakarų!

Jaunimo laikraščio platinimas.

Waterburio lietuviai ir jaunimo reikalams užjaučia. Štai, per šv. Jurgio dr-jos vakarą buvo platinamas "Vytis". Neužmirštama čia ir kitų katalikiškų laikraščių. Katalikiška spauda Waterburyj suranda sau gerą dirvą. Dieve padėk! Platinkime, vyrai, prie kiekvienos progos savus, gerus katalikiškus laikraščius ir tikrai pamatysime, kaip žymiai pas mus pakils apšvieta.

BLAIVININKŲ 1-mos KUOPOS SUSIRINKIMAS.

Lapkričio 28 dieną Blaivininkų Susivienijimo 1-moji kuopa laikė susirinkimą. Dvasiškas vadovas, kun. P. Saurusaitis, pradėjo susirinkimą malda. Po to prasidėjo kuopos reikalų svarstymas.

Buvo labai daug kalbėta apie blaivybės reikalus, ieškota būdų, kaip lietuvių tarpe sumažinti girtuoklystę. Išrciškta pageidavimas, kad blaivininkai gerais pavyzdžiais pasistengtų žmones pritraukti prie blaivybės: rengimų teatrų, vakarėlių visus paskatinti prie darbo.

"Ant bedugnės krašto" rengiama scenon.

Nutarta parengti tinkamą blaivybės idėjų skleidimui teatrą; žadama statyti scenoje veikalą "Ant bedugnės krašto". Vienu žodžiu, Waterburio blaivininkai dirba kiek galėdami blaivybės idėjai ir, nežiūrint visokių kliučių, persekiojimų, darbas, nors ir išpalengva, visgi slenka pirmyn.

— Kovosime, — sako blaivininkai, — pakol nelaimėsime. Pasisekimo!

Kuopa laimėjo daug naujų narių.

Šiame susirinkime prie blaivininkų kuopos prisirašė daug naujų narių, kurie bažnyčioje padarė prižadus dangiaus jokių svaigalų nebegerti. Kad jie tuos prižadus išpildys, apie tai ir abejoti nereikia. Dabar blaivininkai, ingiję naujų spėkų, galės pasekmingiaus varyti šventą blaivybės darbą.

ŽODELIS MŪSŲ JAUNIMUI.

Kiek sykių man teko apsilankyti ant draugijų, ypač blaivininkų susirinkimų, paste bėjau vieną labai įstabų apsireiškimą.

Ateinu ant susirinkimo, žiūriu: — triusiasi, darbuojasi mūsų seneliai-žilgalvėliai, kuriems po sunkaus kasdieninio darbo, geriaus pritiktų pasilsėti šventadienyj, arba apie amžinastį pamąstyti ir pasimelsti sau bažnyčioj, bet, ne, jie tam neturi laiko: reik draugijų bėgamais reikalai, jų gyvavimu rūpintis, ir t. t.

Ką-gi veikia mūsų jaunimas? Ant susirinkimų visai nesilanko, jei ateina, tai niekaip negali su seneliais susikalbėti.

— Jaunimas vyresniems nerūpi, — sako priauganti karta, tautos reikalai mūsų tėvukams svetimi.

Bet pažiūrėkime, kaipgi jaunimu rūpinas pats jaunimas: — Juozas su Mare, Baltrus su Magde, Vincas su Katre vaikštinėja sau gatvėmis, svajoja apie visus ir viską, o geriaus pasakius apie nieką. Tai mūsų jaunimo amatas. Pirm negu kitus peikti, reikėtų patiems pasitaisyti.

Ar mažai mūsų jaunimo tarpe tokių apsireiškimų:

— Labą dieną, Antanai, — sveikina draugas savo pažystamulį, eiva ant blaivininkų susirinkimo, juk turime daug svarbių reikalų aptarti.

— Gerai sakai, brolau, bet... bet, matai, negaliu šiandieną. Turiu pas Nastutę nueiti, sutarėm mudu į teatrą nueiti, taigi matai, kad negaliu.

— Ateikite abu ant blaivininkų susirinkimo, — pataria draugas.

— Good bye, — skubinasi Antanas, mes geriau ant "muving pikčerių".

Tai toks mūsų jaunimo darbas. Ar ne laikas, draugai, pagalvoti apie rimtesnį darbą.

S. L. A. APSKRIČIO PRAKALBOS.

Lapkričio 28 dieną S. L. A. ketvirtasis apskritis surengė dideles prakalbas. Kalbėjo p.p. M. Vokietaitis, to apskričio organizatorius ir laisvamanių perėtojas, d-ras J. Šliupas.

p. M. Vokietaičio kalba.

Savo gana ilgoje kalboje M. Vokietaitis pateikė nemažai pagirų Šliupui, iškeldamas jį į padanges. Po to pradėjo aiškinti apie S. L. A. reikalus.

Nespėjo ištarti kelių žodžių, kaip iš publikos pasigirdo balsas:

— Meluoji, meluoji!

Ir rėkavo ne koks ten katalikas "klerikalas", bet stipriausis laisvamanių šulas, p. P., kurio dukterys tuo tarpu ant estrados tupinėjo apie Šliupo barzdą.

Vokietaitis nustojo kalbėjęs: p. P. paaiškino, kad iš laisvamanių susivienijimo kuopų, tik vienam Waterburyj, del kokių ten neteisingų mokesčių išstojo 90 narių. Tuomi nesusipratimas ir užsibaigė.

Šliupo žcibai ir perkūnai.

Ant estrados — Šliupas. Pirmiausia aiškina, kad susivienijimo mokestis padidinta, valdžiai reikalaujant, todel negalima už tai kaltinti paties susivienijimo.

Toliaus Šliupas sakosi, kalbėsiąs apie labai svarbius reikalus, bet iš pat pradžios užsėdo ant nesvarbių laisvamaniams tikėjimo, kunigų ir bažnyčių ir, kaip pradės juos bom barduoti, tai net svetainėje suūžė.

Girėsi dar, kad daug dirba Lietuvai laisvės išgavimui, net keliolika žydų sinagogų aplankęs, ir su visais žymesniais rabinais prispaustų tautų reikalais tarėsis.

Prisiminė apie p. J. Gabrį, kun. d-rą Maliauską, abiems nesigailėjo "gražių" žodelių.

Aplamai imant, gana puiki iš visos kalbos išėjo šliupiška košė.

Gaila p. Šliupo, bet matyti jis jau prie šios gadynės žmonių neprisitaikys.

Jonas Jaunasis.

JAUNIMO DRAUGIJOS, JŲ VEIKIMAS IR JAUNIMO REIKALAI.

Ar ilgai dar lauksime?

Kas kart plačiau ir aiškiau pradedama kalbėti, viens kitą raginti, kad vietos jaunuomenę suorganizuoti platesniam ir pasekmingesniam veikimui. Susieis jaunuolių buris, tai, kaip tik bematant, ir užveda kalbą apie jaunuomenės dr-jas, ypač Lietuvos Vyčius".

— Kodel, — sako, mažesnėse kolonijose lietuviai turi L. Vyčių kuopas, o waterburiečiai taip apsileidę, kad apie tai nei girdėti nenori... Kodel taip? Gal už tai, kad yra pas mus vietinės draugijos, atsakančiai jaunimo veikimui suorganizuotos, kurios atsako L. Vyčiams? Anaiptol, ne!

ŽIUPSNELIS ŽINIŲ APIE MŪSŲ JAUNIMO DRAUGIJAS.

"Aidas".

Seniausioji iš jaunimo draugijų yra teatro "Aidas" dr-ja, kuri įsikurė 1907 m., balandžio 13 d. Per visą savo gyvavimo laiką "Aido" nariai nuveikė ne mažai naudingų darbų, kaip scenos srytyje, taip ir labdarybei. Visi nariai, kurių yra apie trisdešimt, yra gana apsipratę su scena (randasi ir išėmimų) ir nemažai ją pakėlė vietinių lietuvių tarpe.

"Aido" draugijos pamatas ir siekiai.

"Aido" draugijos pamatai yra katalikiški, programas-gi visai siaurutis. Nes "Aido" konstitucijoje net pažymėta, kad daugiau narių negalima priimti, kaip tik trisdešimts, abiejų lyčių ypatų!? Delko taip padaryta, sunku pasakyti. Inkurėjų tikslą vargiai sužinosi. Gal del tos priežasties "Aidas" niekados plačiai neveikė, ir neatsakė tam tikslui, kuriam jis buvo tveriamas.

Mažai veiklumo ir gyvumo.

Esama ir kitokių priežasčių: truksta "aidiečiams" pasišventimo; kaikurie iš jų, beveikdami paseno, pailso, jaunesniųjų - neprisileidžia, nes ir konstitucija tą užgina. Visas "Aido" veikimas — tai kokio nors veikalo, vargais - negalais, atlošimas, gi apart to nieko daugiau Vasaros laiku nerengia "Aidas" piknikų, ekskusijų; ne traukia jaunuomenės prie veikimo, nes apsirubežiavęs siaurais įstatymais iki trisdešimties!

Jaunimas ieško progos dirbti.

Apie porą metų atgal atsirado daugel abiejų lyčių jaunuolių, kurie norėjo prigulėti prie "Aido" bet... "aidiečių" skaičius pilnas: "trisdešimts" — tai ir negalima buvo naujų priimti.

Nauja jaunimo draugija "Aušra".

Norintieji veikti jaunimo dirvoje sutvėrė naują teatro draugiją "Aušrą". "Aušriečiai" apsirubežiavo naujų narių priėmime iki penkių dešimtų abiejų lyčių ypatų. Kiek vėliaus tarp "Aido" ir "Aušros" iškilo įvairūs nesusipratimai, pavydėjimai ir t.

"Aušra" ir-gi katalikiška draugija. Konstitucija paimta iš "Aido" su mažomis atmainomis.

"Varpas".

Yra čia dar ir trečia teatro draugija — "Varpas", kurią visi bando vadinti "pirmeiviška", bet visai neteisingai, nes "Varpas" susideda iš tos pačios katalikiškos jaunuomenės.

Kas sudaro jaunimo dr-jas.

Dabar gal bus indomu skaitančiai visuomenei sužinoti, kas per žmonės priklauso prie šių trijų Waterbury'o Jaunuomenės dr-jelių. "Aido" vaikinai veik visi, išskyrus vieną ar du, čia gimę ir augę; merginos, kurių yra apie dešimts, visos Amerikoj išaugusios.

"Aušra", daugiau turinti narių, beveik iš ateivių susideda: merginų čia gimusių yra 4-5, kitos visos ateivės.

"Varpas" grynai susidaro iš jaunimo atvykusio iš Lietuvos. Prie visų trijų jaunimo dr-jų priklauso apie šimtą ypatų; čiagimių abiejų lyčių lietuvių yra apie 25 nuošimčius.

JAUNIMO ORANIZACIJA AR DRAUGIJĖLĖS.

Jaunimo bendri reikalai.

Mažai, labai mažai iš tokio lietuvių skaitliaus prigulima prie jaunimo draugijėlių. Juk vienoje šv. Juozapo par. mokykloje mokinasi apie 750 lietuvių vaikelių... Jaunimo gi yra begalės, bet jis iškrikęs, neorganizuotas skęsta amerikonizmo bangose, prigulėdamas prie įvairių amerikoniškų dr-jų ir išsižada lietuvystės. Čia gimusio jaunimo dabartinės dr-lės "Aidas", "Aušra", "Varpas" iš priežasties siauro programo, užganėdinti negali. Netikusi tų draugijų vidujinė tvarka jaunimo nepritraukia. Mums reikia L. Vyčių organizacijos kuopos su visais teatrališkais, atletiškais, base-ballininkų ir kitais skyriais. Ten turėtų sutilpti visi: ir "aidiečiai" ir "aušrečiai" ir "varpiečiai" ir visi kiti. Pagalvokite apie tai tųjų draugijėlių vedėjai. Ar-gi tai praktiška aprubežiuoti draugiją "trisdešimtimis" arba "penkiasdešimtimis" narių. Visai ne! Mes turime būtinai padaryti, kad Waterburyje būtų viena jaunuomenės draugija, didžiausios jaunimo organizacijos L. Vyčių kuopa, kuri sutrauktų po savo globa visas kitas nuo seniau gyvuojančias čia jaunimo dr-jeles. Ne dešimtimis waterburiečiams draugijų narius skaityti, bet šimtais!

Dirva plati, tik darbo reikia.

Medžiagos veikimui yra iki valiai, tik ją reikia suderinti, sutvarkyti. Neturėtų būti pas mus vietos tokiems išsitarimams: — vietinis klebonas Lietuvos Vyčiams nepritaria... Vargonininkas, gird, jiems priešingas, na, žinoma, priskaitoma dar ir daugiau nebūtniekių. Vienok visi tie užmetimai — intarimai paeina ne nuo klebono ir vargonininko, bet nuo kai-kurių dabartinių jaunimo draugijų vadų. Skelbiama nebūtus ir negirdėtus daiktus. Pavyzdžiui: vieną kartą teko man būti liudininku ginčų, kur buvo kalbama apie L. Vyčių obalsius. Tulas "aidietis" iškilmingai tuomet pranešė, jog jam draugas p. N. N. sakęs, kad L. Vyčių obalsiu yra "Kryžius ir degtinės bonka". Užklausta jo kur tas buvo rašyta, — atsakė, kad "Keleivyje"... Tai matote, kur ieškoma Lietuvos Vyčių idealų.

Jaunime, į darbą.

Nebeužtvenksi upės bėgimo,
Norints sau eitų pamažu, —
sako Maironis. Tad ir mes, Waterburio Jaunimas, pasirūpinkime Lietuvai Tėvynei padaryti dovaną Naujų Metų atminčiai, inkurdami L. Vyčių kuopą. Blogų norų visur surasi, žmonių visokių esama, bet mes stokime drąsiai į darbą, ir kovokime su piktu.

Už tad, į darbą!
Ei, Vyčiai, gyvenam
Tautai ir Bažnyčiai.

Netolitas

DETROIT, MICH.

Klaidos atitaisymas.

Tilpusioj praeitame "Draugo" num. žinutėj iš Detroit, Mich., įsiskverbė gan nemaloni klaida, aukotojų surašė. Praleista vardas Jono Statkevičiaus, kuris aukojo T. F. 5 dol., taip-gi kun. K. Skrypka aukojo ne 2 dol., bet 5 dol.

Atsiprašydami už nemalonią klaidą, šiuomi ją atitaisome.

"Draugo" Red.

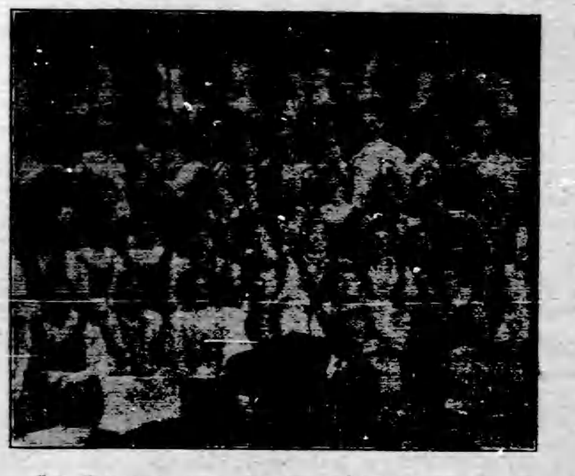

Šv. Juozapo par. choras, Waterbury, Conn.

Tautos Fondo Reikalai.

TAUTOS FONDO KASININKO ATSKAITA IŠ INPLAUKŲ IR IŠMOKĖSNIŲ TAUTOS FONDO REIKALAIS.

Spalio 22-rą 1915 m. Balansas $27,022.43

Spalio 30-tą, 1915 m.

Ganta nuo J. Ignatavičiaus, aukas surinktas 61 kp. S.-L. R. K. A. Duyea, Pa. ..... $ 8.61

Lapkričio 6, 1915.

"	" A. Rupecko..... Henry, W. Va.	2.00
"	" Vinco Sakavičiaus.. LaCrose, Wash.	3.00
"	" Kun. J. Olechnavičiaus, aukas iš Lowell, Mass.	10.63
"	" J. Krotkaus, aukas sur. krikštynose, Chicago, Ill.	10.00
"	" Kun. A. Tamoliuno, aukas iš Kansas City, Kan.	7.25
"	" P-lės M. Pangoniutės, aukas surinktas, laike Pirmos Tautiškos Dienos Mahanoy City, Pa	181.30
"	" Kun. J. Olechnavičiaus, aukas surinktas laike "Tag Day", spalio 9-tą, 1915 Lowell, Mass. ..	247.02
"	" Kun. J. Halaburdos, aukas iš Cleveland, Ohio.	450.00
"	" V. Stanevičiaus, aukas surinktas Lietuvių Dienoje McKees Rocks, Pa.	206.59
"	" A. Čiginsko, aukas surinktas Worcester, Mass.	65.56
"	" A. Čiginsko, aukas surinktas Worcester, Mass.	15.58
"	" P. Madeikio, aukas iš Meriden, Conn.	31.20
"	" I. Kniulio, aukas šv. Antano dr., Ansonia, Conn.	79.60
"	" E. Nausiedienės, aukas A. L. R. K. M. S. 4kp. Chicago, Ill.	7.72
"	" Kun. H. Vaičiuno, aukas p-lių H. Mozuriukės, J. Mozuriukės ir U. Vaišviliutės	3.00

Viso inplaukė į Tautos Fondą nuo spalio 22 ligi lapkričio 6-tai, 1915 m. 1,328.66

Darant šią atskaitą gauta nuo p. M. Abračinsko aukas surinktas Brockton, Mass. p. Šimkaus prakalbose 213.40

TAUTOS FONDO ŽENKLELIŲ INPLAUKOS.

J. Raugevičius, ... 7.38

Viso ligi lapkričio, 6-tai 1915 m. inplaukė į Tautos Fondą — aukų, Tautos Fondo ženklelių ir iš p. Šimkaus prakalbų. .... $ 28,572.30

IŠPLAUKOS TAUTOS FONDO, LIETUVIŲ INFORMACIJOS BIURO IR TAUTOS TARYBOS REIKALAIS.

Seniau minėti išmokesniai Tautos Fondo ir Tautos Fondo ženklelių reikalais priskaitant išsiųstuosius L. D. N. Karės nuk. šelpti 41,451 rb. $15.977.14

Rugpiūčio 18-tą 1915 "Draugas" Pub. Co. už spaudos darbus Liet. Informacijos Biuro reikalais. 199.19

Spalio 23-čia, 1915, Tautos Tarybos reikalais 357.36

Viso išmokesnių ligi 6-tai lapkričio, 1915 m. $16,433.69

Balansas Tautos Fondo 12,038.61

Viso $28,572.30

B. VAIŠNORAS,
Tautos Fondo Kasininkas.

DRAUGYSČIŲ DOMAI.

Kiekvienas skaitantis žino kokią rolę lošia mūsų gyvenime geras laikraštis. Kurie laikraštį skaitome, ir suprantame ką skaitome, tų priderystė yra aiškinti ir raginti kitus skaityti. Praktiškiausias būdas prie pratinimo gerų laikraščių skaitymo ir skleidimo apšvietos — tai patarimas draugystėms pasiskirti gerą laikraštį sau už organą. Tą kiekvienas daugiaus matantis suprantame. Todel "DRAUGAS", geisdamas skleisti tikrąją apšvietą tarpe savo brolių lietuvių-katalikų, užkviečia visas draugijas į tai atkreipti domą ir apsiima lietuvių draugijoms būti organu. Kada visi draugijos nariai "DRAUGĄ" nutaria imti, draugijos valdybos adresai, susirinkimų vieta ir laikas, baliai ir piknikai bus "DRAUGE" garsinami dykai. Tokiu būdu draugijų nariams "DRAUGAS" bus siunčiamas tik už $1.00 visą metą. Mažoms draugijėlėms, arba kurių nevisi nariai sutinka organą imti, suteikiame specijales sąlygas ant užklausimo.

Draugijos viršininkui paprašius ir pranešus iš laiko, mes mielai sutinkame susirinkiman pristatyti visiems nariams po vieną egz. "DRAUGO" del peržiūrėjimo dykai. Naudokitės iš progos ir skleiskime apšvietą, platindami dorą katalikišką laikraštį.

"DRAUGO" Administracija.

TIK KĄ APLAIKĖME SIUNTINĮ TILŽĖJE SPAUZDINTŲ KNYGŲ.

Užsisakant reikalaukite pažymint numerį ir knygos vardą:

No. 1192. Lietuvos Gaspadinė arba pamokinimai kaip prigulinčiai suvartoti Dievo dovaną. Parašė Žmona. Trečias spauzdinimas 80 pusl. .... $.25

No. 560. Laisvos Valandos. Eilės. Parašė Vincas Kapsas (Dr. V. Kudirka) .... .15

No. 1120. Naujas Būdas Išmokti Rašyti. Vadovėlis norintiems išmokti rašyti be mokytojaus. Su paveikslais .10

No. 1121. Naujas Elementorius. Vaikams Dovanėle. Parašė A—iš — B. Ketvirtas išleidimas ..... .10

No. 1127. Vaikų Draugas. Mokykloms vadovėlis. Su paveikslais. .... .15

No. 530. Dainos Sutaisytos Ant Keturių Balsų. Surinko Leonas Ereminas. Čia telpa 67 dainos su gaidomis: 37 maišytiems balsams, 36 vyriškiems balsams, 82 pus! Apdaryta $1.00

No. 548. Kankles. Lietuviškos Dainos 4 Balsams (vyriškiems) Sutaikytos. Parapino Dr. V. Kudirka. Čia telpa sekančios dainos: Sėjau Rutą; Močiutė Mano; Ant Kalno Karklai Šiubavo; Šėriau Žirgelį; Ant Kalno Malunėlis; Ko Liudi, Putinėli; Oi, Risim, eisim; Kur Upelis Teka; Ganau Aveles; Greičiau; Žirgeli, Loja Šunes; Ei, mergelė, kur buvai, Ei, toli; toli; Kol Jaunas Nevedei; Juodas Dangaus Debesys; Linkuma Pavasario Dainz; Barnytis į Karą Jojo; — viso 18 dailių dainelių 30

DRAUGAS PUB. CO., 1800 W. 46th st., CHICAGO, Ill.

Žinios iš Lietuvos.

Pabegėliai ir jų Gyvenimas.

Vitebskas. Karės audros varomas patekau Vitebskan, bet ne kaipo pabėgėlis, bet vienas iš daug milijonų didžios Rusijos apginėjų. Kad mane kas paklaustų, kaip patinka Vitebskas, — atsakyčiau, kad ne, nors patsai miestas ir gana puikioje vietoje, ant augštų abiejų Dauguvos krantų. Senų istoriniu paminklų čia, kaip va: pilies griuvėsių, stovylų — jokių. Puikiausiose vietose išblaškyta daugiau, kaip dešimtis didelių stačiatikių bažnyčių, kaikurios iš jų pagal architektūros panašios į katalikų, o vietos gyventojai pasakoja, kad kada tai ir buvo katalikų bažnyčiomis. Pagal stačiatikių kryžių ant bažnyčių bokštų, tai grynai rusiškas miestas, bet pavaikštinėjus gatvėmis, persitikrinsi, kad tai teisingiaus žydiškas miestas. Nežinau dar kito miesto, kur žydai būtų sugrobę visą prekybą į savo rankas, kaip čia, Vitebske. Kada žydams "šabas", tada miestas kaipo išmiręs ir vargu ar ką gausi nusipirkti. Net vietos elektriškasis tramvajus ir tai žydų rankose ir su žydiška tvarka: nei kiek nesiskubina ir apsistovinėja del kiekvieno įlipančio, vagonai pigūs, prasti. Rūsų inteligentija čia tik valdininkai. ....

....

Vitebske išeina du rusų laikraštėliu: "Vitebskij Viestnik" ir "Zapadnaja Kopiejka". Tik pirmasis perdaug dešinys, o antrasis perdaug žydiškas (duokim, rašo daugiausia apie žydus pabėgėlius, negu apie visus). Tie laikraščiai vakarais ir rytais dažnai išleidžia ir ekstra telegramas. Pakol Vitebske gausi laikraštį nusipirkti, reikia gerai kojas padaužyti: laikraščiai po visą miestą parsiduoda tik keliose vietose: didžiojoje gatvėj ir gelžkelio stotyje. Vietos gyventojai rusai matyt, nėra inpratę laikraščių skaityti, politika jiems nerūpi ir laikraščių pardavėjai čia todel didelė retenybė. Rusų juodašimčių laikraštį "Žemščiną" V. galima gauti ir veltui skaityti.

Ramiame laike Vitebske gyventojų esą apie 90 tūkstančių, bet dabar būsią virš 250,000, žinoma, be kariuomenes. Per Vitebską plūdo gilumon Rusijos daugybė lietuvių pabėgėlių ir dabar dar neretai sutinki musiškiai ant Smolensko plento ratus su budomis lietuvių pabėgėlių. Kiti sako važinoja iš Lietuvos jau trečias mėnuo. Nemažai lietuvių yra apsistojusių ir tebegyvenančių Vitebske. Lietuvių kalbą ant gatvių gali dažnai girdėti, dažnai ir pagal apdarų ir viršutinės išvaizdos matosi einant gatvėmis mūsų moterys ir mergaitės. Keletą burelių mūsų moteriškių esu pasitikęs nešant palaidoti mažus grabelius. Vaikų mirtingumas tarp pabėgėlių esąs labai didelis. Jaunos lietuvaitės tarnauja pas žydus ir kitus, sako, už valgį ir būtą.

Lietuvių pabėgėlių apsistojusių Vitebske gyventi bus kokie 2000; tarp jų randasi ir inteligentiškų pajėgų: dvasiškių, mokytojų, valdininkų (ir iš Rygos), bet dėja, ir jie gyvena iškrikę ir jokių ryšių tarp savęs nepalaiko. Vitebske dvi dideli katalikų bažnyčios ir prie vienos (šv. Barboros) klebonauja kun. Rudis, lietuvis (nuo Žeimelio). Nedėldieniais abi bažnyči prisikemša pilnos žmonių, tarp jų daug kareivių. Buvau ir aš vienoje ir kitoje, bet išėjau labai nelinksmas, nes lietuviai katalikai čia užmiršti ir viskas atsibuvo tik lenkiškai, lyg kad Vitebskas būtų tik koks lenkų miestas. Tik paskutiniame laike nedėldieniais šv. Barboros bažnyčioje po visam apie 2 val., kada žmonės baigia išsiskirstyti, įlipęs sakyklon koksai tai pabėgėlis drąsuolis lietuvis klierikas, perskaitęs Evangėliją ir pasakęs trumpą lietuvišką pamokslą, bet ir del to lenkai ūžia.

Paskui teko girdėti, kad Vitebske būk gyvuoja ir lietuvių komitetas suteikimui pagelbos pabėgėliams, bet kodel šis komitetas bijos pasiskelbti viešai, tat jau jo paslaptis.

Sukrutus čia lietuviams būtų galima vienas kitam paduoti draugišką ranką, išgauti prieglaudą, bei mokyklėlę vaikams pabėgėlių ir dar ką nors savo laban nuveikti.

Kaip kitur, tai ir Vitebske, dabar labai didelė brangenybė ir kai-kurių maisto produktų (kaip cukraus, miltų, žibalo) visai negalima gauti. Ir už būtą vietos gyventojai iš pabėgėlių brangiai lupa.

Kątik gavau laišką iš Orlo, kuriame mano draugas tarp kitko apie lietuvių pabėgėlių reikalus šitaip rašo: — Orle prie Tatjanos komiteto prisidėjo ir lietuviai ir dabar renkama po visą miestą surašai lietuvių pabėgėlių. Senai jau paduota prašymas Petrogrado lietuvių pabėgėlių komiteto įsteigti skyrius Orle, tik dėja atsakymo dar vis nesulaukiama.

Būtinai reikėtų ir vitebskiečiams lietuviams pasekti savo brolius orliečius. Daug šiame dalyke galėtų padėti lietuvių-katalikų dvasiškija.

Nuo Krinčino iš Raubonių keletas šeimynų 5 spalio įvažiavo iš miškų Rygon. Pasakojo, kad Krinčiną vokiečiai paėmė 12 liepos. Sudegę šie sodžiai: Raubonys, Ličiūnų, Daniliškiai, Petriškiai, Kirdonys. Bėgę žmonių gana daug. *Rygon* iš miškų ėmė labai daug įvažiuoti pabėgėlių, daugiausiai nuo Keipenės, Elgavos (Erglių) ir kitų Vidžemės vietų. ....

.... Dar daug palikę miškuose ir daržinėse, nors naktimis pašala lig 3 laipsnių šalčio. Lietuvių Komiteto Rygoje bendrabūtį reikėjo praplatinti. Valgykloje išduodama porcijų apie 600. Vaikų prieglaudoje irgi bus jau apie 30. Džiaugiasi vaikučiai gražiu užlaikymu, kokio neturėjo pas savo tėvelius. Gailu tiktai, kad daug lietuvių vaikų tautiškai žūna kitataučių prieglaudose. Reikia pasirūpinti juos visus surinkti savon prieglaudon.

Iš grįžtančių iš miškų daug kas plonai apsivilkę ir apavas nuplyšęs. Komitetas jau pradėjo dalyti nagines. Greitu laiku sušelps ir šiltu drabužiu. Jei kam būtų atliekami, kad ir panešioti *šilti apsivilkimai*, prašome juos paaukoti Komitetui, atsimenant, kad nuo šalčio daugiausia žmonės suserga ir miršta. Aukas prašom arba siųsti Komiteto biūran, Elzbietos g. 22, arba tik pranešti, o jau Komitetas pats per savo žmogų rinks.

ŠELPKIME LIETUVĄ AUKODAMI TAUTOS FONDUI.

Atskaita iš Federacijos.

Balansas 11 rugs., 1914	$ 79.40
Ineigos iš parap. Karalienės Aniolu — Brooklyn, N. Y.	$1.00
" " Nekalto Pradėjimo — Cambridge, Mass.	1.00
" " Šv. Kryžiaus — Chicago, Ill.	2.00
" " Šv. Juozapo — Donora, Pa.	1.00
" " Šv. Luko — Ellsworth, Pa.	1.00
" " Šv. Vincento — Girardvillle, Pa.	1.00
" " Šv. Petro ir Povilo — Homestead, Pa.	1.00
" " Šv. Liudviko — Maizville, Pa.	1.00
" " Šv. Juozapo — Mahanoy City, Pa.	1.00
" " Šv. Kryžiaus — Mt. Carmel, Pa.	1.00
" " Šv. Kazimiero — Pittsburgh, Pa.	1.00
" " Šv. Ambrozo — Port Washington, Wis.	2.50
Išviso iš parapijų inplaukė	14.50

Inplaukos iš draugijų:

Šv. Onos Dr-ja — Athol, Mass.	8.30
Šv. Jurgio kar. Dr-ja— Forest City, Pa.	.66
Šv. Antano Dr-ja —Forest City, Pa.	2.04
Šv. Juozapo Dr-ja — Forest City, Pa.	1.00
Šv. Jurgio Kan. Dr-ja — Forest City, Pa.	1.64
Šv. Laurino Dr-ja Fort Washington, Wis.	.74
Šv. Pranciškaus Dr-ja — Scranton, Pa.	2.22
Šv. Jurgio Dr-ja — Scranton, Pa.	.85
Šv. Juozapo Dr-ja — Scranton, Pa.	2.20
Šv. Juozapo Dr-ja — Scranton, Pa.	2.00
Lietuvos Vyčių Susivienijimas	1.00
Lietuvos Vyčių Su-mas	1.00
Liet. R. K. Moksleivių Su-mas	1.00
Išviso inplaukė iš draugijų	23.85

Įmokesniai atskirų asmenų

Kun. F. Kemėšis	5.00
1915 laike kongreso įmokėjo 4 parapijos	13.00
Šv. Jurgio par. — Bridgeport, Conn.	5.00
Šv. Trejybės par. — Hart., Conn., ...	2.00
Šv. Pan. Apr. — Brooklyn, N. Y.	1.00
Šv. Pan. Sop. — Harrison, N. J.	5.00
Išviso inplaukė į L. R. K. Federaciją	$135.75

INPLAUKOS Į TAUTOS IŽDĄ.

Iš narių labdarių: Pranas Gudas	25.00
" " " J. B. Kaupas	25.00
" " " Kun. F. Kemėšis	25.00
" " " Kun. A. Skripka	5.00
" " " Kun. F. Serafinas	1.00
" " " J. Elias	5.00
" " " B. Vaišnora	1.00
Išviso inplaukė iš narių labdarių	$87.00

Inplaukos iš draugijų į Tautos Iždą.

Šv. Jurgio Kar. dr-ja — Forest City, Pa.	3.30
Šv. Antano dr-ja — Forest City, Pa. ..	10.20
Šv. Juozapo dr-ja — Forest City, Pa. ..	5.00
Šv. Jurgio kan. dr-ja—Forest City, Pa.	8.20
Šv. Laurino dr-ja—Port Washington, Wis.	3.70
Šv. Pranciškaus dr-ja — Scranton, Pa.	11.10
Šv. Jurgio dr-ja — Scranton, Pa.	11.10
Šv. Juozapo dr-ja — Scranton, Pa.	10.80
Šv. Juozapo dr-ja — Scranton, Pa.	10.00
Šv. Kazimiero Kareivių Liet. Sūnų dr-ja — Cleveland, Ohio.	8.10
Už T. Iž ženklelius, J. S. Vasiliauskas	30.00
Išviso iš dr-jų ir už T. Iž. ženklelius inplaukė	104.50
Išviso inplaukė į L. R. K. Federacijos Iždą ir į Tautos Iždą	$327.25

IŠMOKESNIAI.

Kelionės lėšos į IV-jį Kongresą: Pirm., Kasin. ir Rašt.	$75.00
Spausd. Brošiurų — "Kas Rūpėjo Liet. Kat. 1913"	84.00
Telegrama Šv. Tėvui, Penktojo Kongreso, 1915	10.00
Išviso išmokesnių	169.00
Balansas	$157.75

Kaip iš apyskaitos matėme, L. R. K. Federacijon įsirašė pernai metais 12 parapijų, per šiemetinį kongresą įsirašė dar 6 parapijos: 4 davė ir auką, dvi paskui prisiųs (Šv. Kazimiero par. Plymouth, Pa. ir Šv. Jono Krikštytojo par. Baltimore, Md.) Tai-gi išviso Federacijon priguli jau 16 parapijų. Draugijų priguli išviso tik 10; užtat prie Federacijos priguli visos lietuvių katalikų Centralinės organizacijos: 1) Susivienijimas, 2) Moterų Sąjunga, 3) Blaivininkai, 4) L. Vyčiai, 5) L. D. S. 6) Spaudos Draugija, 7) Moksleivių Susivienijimas, 8) Chicagos Labdarybė. Belieka vien susikurstyti atskiroms draugijoms, k. a. pašelpinėms — ir įstoti Federacijon.

Prie Tautos Iždo priguli keli nariai labdariai, mokantieji kasmet po $25.00. Svarbu labai, kad ir jų skaičius didintųsi. Ko daugiau inplauks į Tautos Iždą mokesnių ir aukų, tuo greičiau lietuviai pasistatys sau kolegiją.

Lai visos lietuvių katalikų draugijos per savo metinius susirinkimus padarc nutarimą prisidėti ne tik prie Federacijos (su 2 centais metinio mokesnio nuo kiekvieno nario), bet ir prie Tautos Iždo (10 centų metinio mokesnio nuo kiekvieno nario). Jei draugija išmokės metams po 12 centų nuo nario, ji nesubankrutys. Bet užtat ji žymiai parems svarbiausius tautos reikalus ir prisidės prie vienybės visų brolių ir seserų, lietuvių katalikų. Katalikiški laikraščiai paskelbs kiekvieną naujai istojančią parapiją ir draugiją. Lai visi mato ir žino, kaip auga lietuvių katalikų susipratimas ir vienybė. Kas nori žinoti plačiau, kas tai yra Federacija ir Tautos Iždas, ir kaip galima prie jų priguleti, reikalaukite Federacijos konstitucijos, kurią gausite dykai (Adr. Pranas Gudas, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass). Kas nori aiškiai suprasti, kokia nauda mums yra iš Federacijos ir Tautos Iždo, lai perskaito knygutę "Imk ir skaityk" ("Darbininkas", 242 W. Broadway, So. Boston, Mass). Ji kaštuoja tik 5 centai.

Federacijos Sekretorius.

Lietuvių Moterys ir Vyrai Suteikime Lietuvos Vargdieniams Kalėdų dovanų, Aukodami Tautos Fondui.

Phone Canal 2118
DR. A. YUSKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 So. Halsted CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Tel. Drover 5052
DRANGELIS & SAPRANAS
Lietuviai Daktarai Dentistai
Valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak
3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

Phone Yards 2721
DR. J. JONIKAITIS
Gydo Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas.
3337 So. Morgan, st., CHICAGO, ILL.

Phone Drover 780
Valandos: 8 lig 10 ryto, 1 lig 3 po piet ir 7 lig 9 vakare.
DR. A. J. TANANEVICZE
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeras
Gydas Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas
3249 S. MORGAN ST. CHICAGO

Tel. Yards 1532
Dr. J. Kulis
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 S. Halsted St. Chicago.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

Phone 616
Dr. J. J. Golembiowski
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeras
Valandos: 9 lig 11 ryto, 7 lig 9 vakare.
1805 Marion St. Waukegan, Ill.

Tel. Randolph 5246
A. A. Šlakis
ADVOKATAS
19 SO. LaSALLE St. (Room 815) Chicago, Ill.
Res. 3255 So. Halsted St.
Tel. Drover 5326

Tel. Yards 1138
Lietuviškas Graborius
Seniausias, pigiausias graborius ir tirinetojas del pavargėlių-našaičių.
P. A. MAŽEIKA
3315 Auburn Ave. CHICAGO.

Telephone Main 58
JOSEPH MOLITOR
ARKITEKTAS
Rooms 1003-1004
167 W. Washington St. Chicago
Katalikiškos Bažnyčios mano speciališkumas. Aš stačiau Šv. Kryžiaus Bažnyčią Chicagoje.

LIETUVIŠKA BANKA
TOWN OF LAKE SAVINGS BANK
Joseph J. Elias, Savininkas.
4600--4602 S. Wood St. Chicago, Ill.
Priimame pinigus į Banką užčėdyjimui nuo vieno dolerio ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas dalis svieto pigiai, greitai ir teisingai, svetimų šalių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant gelžkelių po visą Ameriką ir Europą.
Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Plymouth National BANK
Kapitalas su perviršiu $165,000.00.
Šitoji Banka prižiūroma Suvienytų Valstijų valdžios. Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susikalbėti lietuviškai.
G. N. Postlethwaite, iždininkas.
Mandagus patarnavimas.

MUSŲ metodą išmokinsime jūs angliškos kalbą labai trumpame laike jusų name arba kliasose dienomis bei vakarais. Rašykite šiandien
American School of Languages
1731 W. 18th St. 174 W. 47th St. CHICAGO, ILL.

Sąmoninga gaspadinė
visada turi savo namuose buteliuką D-ro Richter'io
PAIN-EXPELLER
Neabejojantis budas įtrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo, persišaldimo, išsinarinimo ir tt.
Tikras tiktai su pažymėta marke "ĮKARA"
25c. ir 50c. buteliukas visose aptiekose arba stačiai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N.Y.

Telephone Drover 5326
Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė
Gydo visokias ligas
Specijalistė moterų ir vaikų ligose
VALANDOS: 9—12 prieš piet, 4:30—7:30 vakare, Nedėliomis 9—12 prieš piet.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ills.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE
THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION
ĮKURTA 1867 M
PIETVAKARINIS KAMPAS LA SALLE IR ADAMS ST.
TAUPYMO DEPARTAMENTAS
Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 nuošimčius ant metų, kurį pridedam kas pusė metų.
Atdaras Subatos Vakarais nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.
REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
Perka ir parduoda propertes ant komisijos; iškolektuoja randas ir prižiuri propertes; parduoda geros vertės morgičius; skolina pinigus ant įtaisytų savasčių (properčių).

Vyriškų Drabužių Išpardavima
Mes gvarantuojame kad sutaupysime jums 50% jusų pinigų ant drabužių. Sanitariškai išvalyti, truputį vartoti nuo $25 iki $85 ant orderio daryti siutai $5.00 ir augščiau. Nauji ir neatimti ant orderio padaryti siutai už pusę kainos $4. $5 ir $6.00. Ant orderio siutos kelinės už $2.50.
KUPARAI ir VALYZAI
S. Gordon
1415 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Atvira kasdieną (ir Nedėlioj) dienomis ir vakarais.

Platinkite
"DARBININKĄ"
"DARBININKAS" yra leidžiamas Darbininkų Sąjungos.
"DARBININKAS" eina tris kartus į savaitę; utarninkais ir ketvergais —4 puslapių; subatomis—8 puslapių.
"DARBININKAS" kaštuoja metams $3.00; pusei metų — $1.50.
"DARBININKAS" už 1 dolerį eina per keturius mėnesius.
"DARBININKO" subatinį numerį galima užsisakyti skyrium. Metams $1.50, pusei metų —75c.
"DARBININKAS" apsiima būti lietuvių draugijoms organu.
Draugijų nariams eitų subatomis — 8 puslapių numeris už $1.00 metams. Tik sąlyga, — kad visi nariai imtų laikraštį ir įmokėtų po $1.00. Mokesnį galima būtų sumokėti ir kas pusmetis — po 50 centų.
Kas iš narių tokios draugijos norėtų turėti visus tris savaitės numerius — turėtų dar primokėti metams $1.25, arba išviso jam atsieitų "DARBININKAS" $2.25.
Adresas:
"Darbininkas"
242 W. Broadway So. Boston, Mass.

Vienintēlis Bepartyviškas Laikraštis
AMERIKOS LIETUVIS
Vienintēlis lietuviškas bepartiviškas laikraštis Amerikoje, talpina žinias iš lietuvių gyvenimo, iš karēs, iš Lietuvos. Darbininkų Žinios, Prakalbos po Medžių, Moterų Skyrius, Moterų Žinios ir Naminiai Darbai, Aprašymas Kariaujančių Šalių, Juokai ir Margumynai. Jeigu vieną perskaitysi tikrai pamylēsi.
Kaina metams $1.50, Pusei metu 75c., Kanadoje užrubežiaus, $2.00
Prisiųsk aiškų savo adresą, tai prisiųsime vieną del pažiurējimo.
Rašyk Adresą tokį
"AMERIKOS LIETUVIS",
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Pirma negu pirksite
Kalēdoms Dovanas
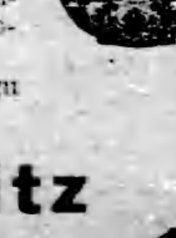
Ateikit ir peržiūrėkit mūsų diemantų, 14 K. laikrodēlių ir žiedų setus; taipgi sidabro dalykus ir laikrodžius.
Pinigai gražiname, jeigu esate nepatenkinti.
S. A. Iglowitz

4641 So. Ashland Ave.

Tēmyk numerį!

Chicagoje.

KUN. A. MALIAUSKIS CHICAGOJE.

Nuo praeitos savaitės atvažiavo kun. A. Maliauskis, nesenai iš Lietuvos atkeliavęs, apsakinėja žmonėms lietuvių vargus. Kalba įspūdingai, vaizdžiai nupiešdamas lietuvių-pabėgėlių vargus. Žmonių prakalbosna susirenka visuomet pilnos svetainės. Matyt, visiems žingeidu žinoti, kaip dabar dalykai Lietuvoje stovi, kaip mūsų tautiečiams karės metu klojasi.

Per pirmus kelius vakarus aukos buvo renkamos "Vilties" palaikymui. Po to, susitarus su Tautos Fondo valdyba, aukos dabar renkama Tautos Fondui. Kadangi žmonės nukentėjusių nuo karės reikalus labai atjaučia, tai ir aukų Tautos Fondui daugiau surenkama.

LABDARINGOSIOS DRAUGIJOS VAKARAS.

Seredoje, lapkričio 25 d. Dievo Apveizdos salėje atsibuvo Labdaringosios draugijos 4 kuopos vakaras su išlaimėjimais ir kitais įvairumais. Pirmiausiai kun. A. Baltutis trumpai paaiškino draugijos ir vakaro tikslą. Paskui gana jausmingai padeklemavo A. Freitikaitė, toliaus mikliai paskambino ant piano p-lė D. G. Šulckaitė; puikiai padainavo dueta pp. A. Bereckaitė ir Venckaitė. Gražiai ir sutartinai padainavo keletą dainų Vyčių IV kuopos choras, o ypač atsižymėjo J. Balsis, kaipo solistas. Ant užbaigimo d. A. K. Rutkauskas plačiai paaiškino draugijos tikslą ir neatbūtiną kiekvieno susipratusio lietuvio prigulėjimą prie jos. Po programui linksmai žaistair šokta.

Daugiausia serijų išpardavė J. Čepananis, nes net už 30 dolerių, už ką jam nuo draugijos priguli labai ačiū.

Draugija laimėjo iš to vakaro $177.73.

Pirmininkaujant p. A. Bruožiui viršminėta kuopa gerai gyvuoja. *A.*

DR-STĖS NEKALTO PRASIDĖJIMO ŠV. MARIJOS PANOS VEIKIMAS.

Nedėlioj, gruodžio 5 d., dr-stė Nekalto Prasid. Šv. M. P. laikė savo metinį susirinkimą. Tarp kitų svarbių dalykų nutarta, kad prisiartinus dr-jos vardo šventėj atlikti išpažintį ir paminėjimui tos šventės buvo paaukota $6.00 del gėlių papuošimui bažnyčios. Buvo duotas inešimas del aukojimo į moterų Kalėdinį fondą ir šį sykį, kaip visuomet, narės geram tikslui pritarė ir vienbalsiai nutarė paaukoti $25.00 iš dr-jos iždo.

Einant metiniam susirinkimui, sekė rinkimas 1916 metams naujos valdybos. Likosi išrinktos sekančios: pirm. — A. Valančiūnaitė, vice-pirm. — F. Leonaitė, prot. rašt. — Mikniutė, fin. rašt. — S. Jovaišaitė, iždininkė — E. Kliorіutė.

Ši draugija, tai jaunuomenės draugija, į kurią spiečiasi augusios mergaitės. Jų tikslas darbuotis del tautos ir bažnyčios labo. Prisidėjo visuomet prie viešų aukų rinkimo "Tag Day". Aukojo vakaro uždarbį Tautos Fondui. Prie kitų dalykų yra daug prisidėjus darbu ir aukomis. Tas jaunimas, kuris dirba tautai ir bažnyčiai, yra vertas paramos ir pagyrimo.

Marytė.

JAUNŲ LIETUVOS VYČIŲ KUOPA.

Šv. Jurgio par., kaip sakoma, "ant Bridgeporto", užpraeitoj savaitėj prie L. Vyčių 16 kuopos susitvėrė jaunųjų L. Vyčių ne kuopelė, bet didelė kuopa.

Pirmas jaunųjų L. Vyčių įsteigiamasis susirinkimas įvyko "Padėkavonės" dienoje, 25 d. lapkričio. Po triukšmingų svarstymų, visų jaunųjų buvo nuspręstos mokestys: 5 centai įstojimo ir 2 centu į mėnesį. Taip vienbalsiai nusprendus, prie naujos kuopos išsyk prisirašė 43 nariai. Po to buvo, su nemažesniu gyvumu, išrinkta valdyba, susidedanti iš pačių jaunuolių. Bet į kasos globėjų skaičių inėjo iš suaugusiųjų, taip-pat į žaislų ir abelnai tvarkos vedėjus tapo išrinkta iš subrendusiųjų tarpo.

Susirinkimai buvo nutarta laikyti kas ketvergas, šv. Jurgio parap. salėje. Jau laikant antrą susirinkimą, prisirašė vėl nemažas vaikų skaičius, taip kad dabartiniu laiku jaunoji kuopa priskaito į 60 narių. Tai žinoma pradžia. Su laiku kuopa, tikimos, išaugs į kelių šimtų draugiją. Nariais priimama nuo 8 iki 16 metų lietuvių vaikai ir mergaitės.

Kuopos tikslas yra pratinti iš mažens jaunuosius prie veikimo draugijose, lavinti lietuviškoje dvasioje, pratinti prie padorių žaislų ir gražaus apsiėjimo. Ateityje manoma įvesti mankštinimos, gimnastikos skyrių, rengti teatrus, o pavasariui ir vasarai atėjus rengti ekskursijas, išvažiavimus. Svarbą ir naudingumą tokios vaikų draugijėlės visiems suprantami. Taigi tėvų priedermė yra siųsti ir raginti savus vaikus prie tos draugijos prisidėti.

Jaunųjų kuopą prižiūri ir tvarko kun. H. Vaičiunas ir keletas narių iš 16 L. Vyčių kuopos. *J.*

CHICAGOS IR APIELINKĖS LIETUVOS VYČIŲ DOMAI.

Ateinančioj subatoj, 7:30 val. vakare, šv. Jurgio par. salėje, prašoma susirinkti visų L. Vyčių organicijos narių. Kun Dr. *A. Maliauskis* sakys prakalbą specijaliai del Amerikos jaunimo, Lietuvos Vyčių. Kuopos, per savo susirinkimus, lai paragina visus narius atsilankyti. Vyčiai, nepamirškite subatos vakaro!

"Draugo" KNYGYNĖ

Jau galima gauti

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ

METRAŠTIS
1916 M.

Tvarkė ir redagavo KUN. P. LAPELIS

Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija

Nors vertas $5.00 bet greitai imant

Kainuoja tiktai 75 c.

Gražiais apdarais $1.20

Reikalaudami adresuokite:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

Remkite Biznierius
Kurie Garsinasi
"DRAUGE"

Bell System

Kuomet telefonuojate, Jus sutaupinate

—rašymo iškaščius — aapskaitliuojamus nuo šešių iki trisdešimt centų už laišką pas vidutinę biznio įstaigą.

— diktavimo keblumus.

— dvidešimt keturias valandas laukiant atsakymo krasa. Telefonas atneša greitą atsakymą.

Laikyk Jusų rašymo lenta neužversta.

Dažniausia reikalinga keletas dienų užbaigimui dalyko per korespondencijas. Telefonu tai gali būti atlikta į kelias minutas ir būtų užbaigtu dalyku.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NEUŽSILAIKYMAS IR LIGA.

Sena medikališka knyga sako: "Liga paeina iš piktumo, nes tas perškadija prigulinti organizmo maitinimą". Mes visada patariam kad reik užlaikyti pilvą, gerai ir gydant kiekieną liga kogreičiausia, nepaisant ant to, iš ko paeina. Tokiam atsitikime turime remtis ant Triner's Amerikoniško Kartaus Vyno Eliksiro, kuris yra žinomas visame pasaulyje, kaipo geriausias ant paliuosavimo. Jis yra padarytas iš raudono vyno ir iš medikališkų žolių. Kada tik nusijausi negerai, tai imk šį vaistą. Geras vartoti kada žmogus neturi apetito, kada jaučiasi negerai po valgiu, kada turi užkimimą, skaudėjimą pilvo nerriškumą ir jaučias silpnas. Prekė $1.00. Pas aptiekorius. Jos. Triner, Išdirbėjas, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago.

Kad prašalinti greitai skaudėjimą arba trukį mes rekomenduojame Trinerio Linimentą. Jis greitai apgalės centrą skaudėjimo ir jį prašalins. Prekė: 25, ir 50c. per pačtą 35c. ir 60.

TAIKOS LAIKU.

Puikus pavelkslas gamtos turtų ir gausumo taikos laiku, piešiantis žemės produktų atgabenimą sausžemiu ir vandeniu į pasaulio turgavietes ir piešiantis gyvenimo linksmybės, yra produktas Trinerio Kalendoriuje už 1916 metus. Jeigu jus norite turėti vieną kopiją, tai pasiųskite pačta 10c. antrašu: Mrs. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Advt.

DIDELĖS PRAKALBOS.

S. L. R. K. A. 85-ta kuopa Chicago, Ill., rengia didelės prakalbas, kurios bus nedėlioje 12 d. Gruodžio, šv. Kryžiaus parapijos didžiojoj svetainėj. Prasidės 7 val. vakare, įžanga visiems liuosa. Bus geri kalbėtojai. Dabar yra liuosas laikas nuo balių, šokių ir kitokių pasilinksminimų todel kviečiame visus susirinkti koskaitlingiausiai, kur galėsite išgirsti daug naudingų dalykų ir laiką maloniai praleisite. Todel pasinaudokite proga.

85 kp. *Valdyba.*

200 STAMPŲ DYKAI SU KIEKVIENU $5.00 PIRKIMU IKI KALEDŲ ar

DYKAI 5 Yardai materijolo dresems su $5.00 pirkiniu ar daugiau

Del Kalėdų Pirk Viską čia.

Užtektinai prekių pasirinkimui už tikras kainas ir užtektinai lietuvių pardavėjų del jusų patarnavomi

Dubeltavos Štampos kiekvieną dieną iki Kalėdų.

Po Subatos Krautuvė bus atdara kas vakaras iki Kalėdų

ATKINS AND FREUND
DEPARTMENT STORE
4805-07-09-11 ASHLAND AVE.

Taupyk musų štampas -- 1000 yra vertės už $3.50 prekese. Jus pasirenkat, kas jums patinka.

Esame specijalistai vyrų ir moterų drabužiuose, apsiaustuose ir slutuose.